

31/7/27

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును

Post Box No. 212.

Telephone No. 2544.

Vol. 14 } చెన్న పట్టణము 1927-వ సం॥ జనవరి నెల 27-వ తేది గురువారము } No. 251
నంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందతర పుష్కహన బహుళ నవమి. } నంచిక ౨౫౧

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలవేల యోగ్యతాపత్రములు వాందియ్యబడి. పంచభాష చీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులకు సంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల తావును, చర్మపునొప్పులు తొలగింపును, పొట్లబొగ్గొట్లను బెలుగుల భేదించును వాపుల రూపుమాపును.

ఈమందును దుద్దగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున శారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

దగ్ధను తగ్గించును దురదను తొలగించును.

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి రూ 6-4-0. ప్రతియింట నుండవలెను.

అమృతాంజనండ్రిపో, 6, 7 తంబుశెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్టు బొంబాయి.

చెన్న పురి రాయల్ థియేటరునందు

5 దినములు మాత్రమే

1-2-1927 తేదినాడు మా కడపటి ప్రదర్శనముందును. తరువాత బయటపూరికి పోవుదము.

10-1-1927 తేదినండి 1-2-1927 తేదివరకు ప్రతిదినము

మధుర ఒరిజినల్ బాయిస్ కంపెనీవారు

రూ 1,50,000 ఖర్చుచేసి తయారు చేసినట్టి.

3253

దశావతారమును ప్రదర్శింతురు

పగటివారికములు:—సోమ, బుధ, శుక్ర, ఆదివారములందు సాయంత్రము 5 గంటల 30 నిమిషములకు ప్రారంభించబడును.

రాత్రివారికము:—మంగళ, గురు, శనివారములందు రాత్రి 9 గంటలకు ప్రారంభించబడును.

టిక్కెట్ల ధరవివరములు:—రూ 2-0-0, 1-0-0, 1-0-0, అకౌంట్ 0-8-0 మాత్రమే.

ముఖ్యగమనింపు:—మొదటి తరగతికి మాత్రమే టిక్కెట్లు 1-కి రూ 0-8-0 చొప్పున అధికముగా చెల్లించిన రిజర్వుచేయబడును.

ఎస్. ఎం. సచ్చిదానంద సిల్వే, ప్రొవైటరు.

ఆటంకపరచుటకు దుర్మటు

ఒకసారి } ఈ రెండు సుగుణములు గలిగినట్టి } వీరి
దీని } లోకామయహర కస్తూరి మాత్రలు } నిజమును
ఉపయోగించి } గ్రహింపుడు.

Regd అమృతమైన ఓషధులు, కస్తూరి కంకుమపువ్వు మొదలగునవిచేర్చి కాస్తూరికముగా తయారుచేయబడినవి.
Trade Mark తాంబూలముతోగాని, విశిగాగాని ఉపయోగింపవచ్చును.

సాధారణముగా పలువిధ జ్వరములు, జలుబు, దగ్ధ, అత్యధిక్, పిల్లలవడికము, ప్రస్థుల ఈడ్పు, అత్యధిక్ శ్లేష, కడుపుబ్బరము, బలహీనత, అన్ని మాంబ్యము, మలబద్ధము, అత్యధిక్ గుర్రు కడుపునొప్పి మొదలగువాటికి వజ్రాయాధము పంటిది. అనుపాన పత్రముమాడ పంపబడును. కాల, చేత, రంగ వలదున్న భేదము లేక అనేక పల్ల రములనుండి వాడబడి, ప్రశంసింపబడుచున్నది. పసిడివర్ణము, బాంబెలకు అత్యధిక్ మువంటిది.
250-300 మాత్రలుగల బుడ్డి 1 కి ధర 0 4 0, పోష్టబుడ్డు 0 4 0, పోష్టబుడ్డుతో సహా 6 కి రూ 1 8 0,
12 కి 2 18 0, 25 కి రూ 5 8 0.

ముఖ్యగమనింపు:—మా కస్తూరి మాత్రలను గలుగుచున్న అమృతమైన సుగంధము మాది బహుదనము అనేక కృత్రిమ కస్తూరి మాత్రలు విక్రయించబడుచున్నది. మోసపోవుటకుచే మా వర్తక గుఱుతునుమాది తీయును. ప్రతివారిలోను ప్రతి దుకాణమునందు దొరకును. తనివ్తో ఈ వీరు విలాసమునకు వ్రాయుడు.

పాశ్యపు వెంకటాచల పండితులు ప్రొవైటరు, శ్రీ సీతారామపవైద్యశాల, మైసూరు.

మద్రాసులో నెం 6, బంజరుపేటలోనున్న షేర్లకంపెనీవారివద్ద దొరకును.

గంధర్వపత్రిక

3395

బయస్కోపు, నాటకము, మేళములు, హాస్యము, సంగీతము, కథలు, చతుష్టక్తికళలు, భాషలు మున్నగు నాగర సమస్యలకు సచ్చిత్రమాన పత్రిక - సంవత్సరచందా ఒకరూపాయిమాత్రమే! నలయువారు:—గంధర్వమహల్-విజయనగరం.

జిన్నింగ్స్ ప్యాకరీ

అమృతమునకు సిద్ధముగనున్నది

25 శుక్రముల క్లిష్టింకముతోకలు ప్రాచుర్యములు యింజను, 7 స్టేట్సు బ్రాన్సు సమ్మత్ కోలరు కాలను జిన్నులు, ఆందుకు/కావలసిన సాధనముల జేరింపలు కల్గియున్నాయి సహా—యిది అన్నియు రహరహి కొత్తవాటివలె ఉన్నవి. కావలసినవారు చాక్రియ యడవ్వను వ్రాయుకోవలెను.

3403

డి. యల్. కాస్తూరి అందుకో

12, తంబుశెట్టివీధి, యిజమియన్లు-మద్రాసు.

నెక్టార్స్ ట్రేడాకు

ఎప్పుడును శ్రేష్ఠమైనది 3368

మాచె నిర్ణయించబడిన వర్తక గుఱుతు గలిగిన నట్టివి, మిశ్రమము చేయబడినవి లేకుండా వైద్యుని కానులచే నిపాద్యచేయబడినవి. మాచె తయారు చేయబడుచున్న వాటిలో దేనినైనా నొకదాని ఉపయోగించి, నిజమును గ్రహింపుడు.

THE NECTARS FACTORY

Collee Department,

Mettupalaiyam (Nilgiris).

భద్రాచలము సమీపములో వ్యవసాయము చేసినానును
ఒంటరిగానున్న ఒక బ్రాహ్మణేలేర యవకుని గృహకృత్యవిర్వహ
ణమునకుగాను, మంచినరుకును, తెలిపితేటలను, శుచియుకల
ఒక విశేషపు కావలయును. వెనుక పీకలాటలండకూడదు.
బ్రాహ్మణ, కాపు కమ్మకులములలో దేనికైన చెందియుండవలెను.
భోజనబట్టయిచ్చి మంచిజీతమీయబడును. నయస్సు. పూర్తివి
లాసము తెలుపుతూ “శ్రీమంతు ౯/౦ ఆంధ్రపత్రిక” ధర
జూసులు చెంబి పే పెట్టుకొనవలెను.

కృష్ణాతాలూకాబోర్డుల

నామినేషనులు

మంత్రిగారింకను శ్రద్ధపహింపకుండుట

జె. ఎ. సాల్వానాగారు తాలూకాబోర్డుల నామినేషనులగుర్తి యిచ్చినవారితని ప్రశ్నించిరి:-

ప్ర:- తాలూకా యూనియను బోర్డులకు సభ్యుల నియమించుటయందు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుల నిరంకుశత్వము తగ్గింప నెట్టి చర్యకు గడంగిరి?

ఉ:- జిల్లా తాలూకాబోర్డుల అధ్యక్షులకు తగిన సూచనలు చేయబడెను. మహమ్మదీయులు, దేశీయ క్రైస్తవులు, నిమ్మజాతులవారి ప్రాతినిధ్యము సరిగనుండుటకై 1920 స్థానిక సంఘముల చట్టమునందలి 9 (5) సెక్షను సవరింప జరిగిరి. దానికి విరుద్ధముగనుండు నియామకములు రద్దుజేయబడును.

ప్ర:- స్థానిక సంఘములు మునిసిపాలిటీల అధ్యక్షుల చర్యను రద్దుజేయుటకు చట్టప్రకార మధికారములేని సంఘముల అధ్యక్షుల సభ్యులను రద్దుజేయు విషయమున కేమిచర్య దీసికొందురు?

ఉ:- ఎన్నోట నిట్టిచర్యలు జరుగుచున్నవో గా॥ సభ్యుడు పెరిగినచో తగిన యేర్పాటు జేయుదురు.

దండు నారాయణ రాజుగారు కృష్ణా పశ్చిమగోదావరి తాలూకాబోర్డుల నియామకములందలి అక్రమముగూర్చి ప్రజల అసంతృప్తిని సూచించుచు ప్రభుత్వమువారి కేవలమహాజనుల నచ్చినవా? ప్రభుత్వమువారు యేమిచర్య దీసికొందురని ప్రశ్నించిరి.

డా॥ గుబ్బా రాయనగారు:- అట్లని కొన్నినిందల సూచించుచు మహాజనులనుబిచ్చినవి. ప్రతికూలముగగూడతంతివార్తలు వచ్చినవి.

దం. నారాయణ రాజుగారు:- ఈ నిందలు ప్రతికూలవార్తలను గూర్చి జిల్లాబోర్డు వ్యవహారమును పూర్తిగవిచారింప యేదయిన సంఘమును నియమించిరా?

ప్రధానమంత్రి:- ఆప్రశ్న అసలుప్రశ్నకు సంబంధించినది కాదు.

అధ్యక్షుడు:- మంత్రిగారే ప్రత్యుత్తరమియ నెరకరించెదరు?

ప్ర. మంత్రి:- నే నా విషయమును జూడవలసి యున్నది.

అధ్యక్షుడు:- అట్లయిన వ్యవధికావలెనని అనుగవలెను. గాని అధ్యక్షుడు ప్రశ్న కనుమతించినపిమ్మట నది సరియైన ప్రశ్న కావరాదు.

సభ్యులూర్తిగారు:- స్థానిక సంఘ పరిపాలన గూర్చి నిందలు అపనిందలు ఖండనముండనములు పరంపరగవచ్చుచుండ నేమియు ఆలోచింపక ప్రభుత్వమువారు కూరుచుందురా? విచారించురా?

ప్ర. మంత్రి:- ప్రభుత్వమువారికి చర్య దీసికొనవలెనో విచారించురు.

గ్రామోద్యోగులు

విశ్వనాథవాసుగారు:- గ్రామోద్యోగుల జీతము లేల తగ్గించిరి? అట్లు తగ్గించుటవలన గంజాము జిల్లాలో నెంత లాభము వచ్చినది?

ఉ:- తొలగింప బడిన ఉద్యోగుల తిరిగి నియమించునపుడు వారి ఖర్చుల నిమిత్తము ఉన్నవారిజీతములు తగ్గించబడెను. ఎక్కడెంత తగ్గించబడినో ఎంత మిగిలినో ఇంకను లెక్కలు తెలియలేదు.

బోర్డు నామినేషనులు

స్థానిక సంఘముల సభ్యుల నియామకము జేయునపుడు అల్పసంఖ్యాకసంఘములకు ప్రాతినిధ్యము లేనివారికి తగిన ప్రాతినిధ్యముండునట్లు యేర్పాటులు జేయుదురా? యని సభ్యులూర్తిగారు ప్రశ్నింప ఆవిషయమున మైనారిటీలవారికి యేమి లోటు లేకుండ ప్రభుత్వమువారు జూచుకొందురని వారియొక్క ప్రత్యుత్తరము వచ్చెను.

నానుగజెతుడు ఉద్యోగుల యిబ్బందులు

టి. ఆదివారాయణ చెట్టిగారు:- నానుగజెతుడు ఉద్యోగుల యిబ్బందులను గూర్చి యేమయిన శ్రద్ధపహింపకురా?

ఉ:- నానుగజెతుడు ఉద్యోగులజీతములు పరిశీలులు అసంతృప్తి కరముగ వున్ననది ప్రభుత్వమువారు తెలుపరు.

ప్ర:- ఈవిషయము విచారింప ఉపసంఘమును నియమించిరా?

ఉ:- లేదు.

గౌరవనీయులైన విశాఖపట్టణము నవార్డినేట్ జడ్జి కోర్టులో

ఓ. ఎస్. నెం 22/13, ఇ. పి. నెం 25/25

Between

వాదులు అండు డిక్రీహోల్డరులు:- శ్రీ జయపురం మహారాజుగారు.

And ప్రతివాదులు, జడ్జి మెంటు డెటరులు:- శ్రీరాజా శత్రుచర్ల రామభద్రరాజుగారు, మరికొందరు

నోటిసు

పైవాదిచే పొందిన కడపటి తాకట్టు డిక్రీ ననుసరించి పైన తెలుపబడిన దావాలో సుమారు రూ 11, 38, 600 లు వసూలుచేయు నిమిత్తమై, దిగువ తెలుపబడిన ప్రతివాది సొత్తులు పై కోర్టువారి వలన విక్రయించుటకు ఉత్తరువు యివ్వబడినది. ఈ అమ్మకము కోర్టువారివలన ప్రతిదినము ౪ గంటల 10 గంటలనుండి సాయంత్రము 5 గంటలవరకు 1-2-1927 తేదీవరకు జరుపబడును. ఈ ఆస్తిని కొనదలచినవారు అమ్మకమునందు సవాలుచేయవచ్చును. ఇతర వివరము లేవైన తెలుసుకొన గోరినచో కోర్టువారి ఉత్తరువుపైన ఇనాముగా కోర్టునందుగల రికార్డులను చూచి అన్నియు పూర్తిగా తెలుసుకొనవచ్చును.

అమబడునట్టి ఆస్తి

లఖనాపురము, పెద్ద బుడ్డిడి జమీన్ దారుల భాగములు ఇనాము భూములతో సహాయమును విశాఖపట్టణముజిల్లాలో గల పార్వతీపురము, బొబ్బిలి, పాలకొండ తాలూకాలకు చేరిన, ఉజ్జాయింపుగా ఈ దిగువ తెలుపబడిన అగ్రహారముల, మొఖాసాల, ఇనాముల కట్టుబడులను వసూలుచేయు హక్కు విక్రయించబడును.

1. లఖనాపురము హుండా:-

ఎ. జిరాయతి

1. లఖనాపురము	7. శివరామపురము
2. అంకవరము	8. డల్లెవలన
3. జోగులదమ్మ	9. వోటపల్లి
4. భీటపాడు	10. భట్టభద్ర
5. చినగుడవ	11. తామరాజ
6. గోపాలపురము	12. చడమైవలన

1. కట్టుబడి చెల్లించబడు అగ్రహారములు, మొఖాసాలు

13. మారపెంట	19. జగన్నాథపురము
14. అక్కన్ దొరవలన	20. నీలకంఠపురము
15. పోలినాయుడువలన	21. చంద్రశేఖరరాజపురం
16. శీతారామపురము	22. శిఖావరము
17. తుళసిరామన్నవలన	23. జగన్నాథపురము, లఖనాపురము, రైవల్
18. గంగరాజపురము	

2. పెద్దబుడ్డిడి హుండా:-

ఎ. జిరాయతి

24. పెద్దబుడ్డిడి	30. కొంకడార లేక కొంకిడివరము
25. చిన్నబుడ్డిడి	31. కొత్తపల్లి
26. డంగభద్ర	32. కొత్తూరు
27. గడ్డతిరువాడ	33. హికింవలన
28. కమిసిల.	34. గొట్టివలన
29. బాలగడవ.	

బి. కట్టుబడి చెల్లించబడు అగ్రహారములు మొఖాసాలు

35. ఎటికా	38. గంగరాజపురము
36. పాన్తోపపురము	39. జగన్నాథరాజపురము
37. కొరిశీల	

3. ఇనాములు

40. సుమిత్రపురము	51. రాజయ్యపేట	
41. పెద్దఅంకలము	52. అమ్మచెఱువు వలన	
42. అల్లువాడ (నర్సిసు మొఖాసా)	53. పులికవలన	
43. కుంభిజోరి ఇస్తువా	54. తోడుము	} సగముమాత్రమే విక్రయించబడును.
44. వోకపాలం	55. రెప్పననధర	
45. మట్టిపాలం	56. గడి సింగపురము	} శ్రీరాజా శత్రుచర్ల జగన్నాథ బహదూరు గారి పాతికభాగము కల్పి ముప్పాతికభాగము మాత్రమే విక్రయించబడును.
46. గడ్డపాలం	57. చిన్న మేరంగిలోనున్న కవిపాలము	
47. మురగడపాలం	మజ్జివాణిపాలము	
48. కారక్కామైపాలము	నీలపాలము	
49. నరసమ్మపాలము		
50. గడ్డతిరువాడ (ఇనాము)		

అబ్దుల్ రషీదు విచారణ

శాంతిదేవి యువభాగ్యము

హంబతుడు ఇంద్రాగానికి చిరపరిచితుడే

రషీదు తువ్వక తనది కొదనుట

శ్రీధరాచారి 21:— స్వామి శ్రద్ధానందునివారలనుండి చెప్పబడుచున్న అబ్దుల్ రషీదుగారి నెమస్సు విచారణ ఉదయమున హస్తాంతరముగా జరిగెను. ముద్దాయిత్తరపున సలీము, బ్రహ్మభాగ్యముగార్లు వాదించుచున్నారు. ప్రభుత్వపుత్రమున ముద్దాయి రక్షణార్థము అబ్దుల్ హుస్సేనుగారు వాదించుచున్నారు. ముంబై నావాబుగారు ప్రాసిక్యూషను తరపున వాదించుచున్నారు. సలీముగారు మొదట “ఈ కేసు నెమస్సు కంపులేతప్ప, ఏలన హామీలను విచారించవలెదు. కావున ఈ కేసును ప్రాసిక్యూషను రెండు రంపినునకే లేక వారే ప్రాసిక్యూషను పోన నవకాశమున నీయవలెను” అనిరి.

కోర్టువారు:—అంతయు ఆపవలెననియూ మీయర్థము? సలీము:—అంతే.

ప్రాసిక్యూటరు:— సలీముగారికి 208 వ సెక్షను క్రింద అస్తి కేసును చేయలేదు. విచారణమున ముద్దాయి పిచ్చివాడని నిరూపించి పట్టించిరి. అస్తి కేసును రెండు గాఢములపైనుండి కోర్టుగా న్యాయవాది యంగీకరింపలేదు. ముద్దాయి హత్యగానింపనపుడు పిచ్చివాడాయన నీయమును చిప్పింపలేదు. దానిచూలమున హత్యగానించినపుడు గూడ పిచ్చివాడని గుఱపుచును నిశ్చయించిరి. కోర్టును సాక్షిలంగూడ తీసికొనిరావలెను.

కోర్టువారు:—489 సాక్షులు.

సలీము:—ఇప్పుడంతయు రద్దీ. మేము ప్రభుత్వపుత్ర చేయింప నిశ్చయించితిమి.

కోర్టు:—అస్తి కేసును యేలవలెదు? నేనుదానికోరకు వేచియున్నాను.

సలీము:—విచారణమున నైద్యపరీక్షకు ముద్దాయిని లోనుజేయుదు.

కోర్టు:—అట్లే.

సలీము:—అట్లు చేసినయెడల క్రిందికోర్టులోపమునను తేక్కుచేయను.

ఈ సీటిలో ప్రాసిక్యూటరు లేచి ఈ అస్తి కేసును ముద్దాయి విచారణమునను పిచ్చివాడని రుజువుచేయుటకుగాని హత్య సమయమున గాదు. ప్రతివాదులు ముద్దాయి హత్యసమయమున పిచ్చివాడని రుజువుచేయవలసిన 208 సెక్షనుక్రిందనే అస్తి కేసును పిచ్చియుండజేసిరి. అనిరి.

అంతి ధర్మజరిగెను. సలీముగారికి రహమానుగారు తెలిపిన విషయములును ప్రాసిక్యూటరు చెప్పినవియుములు కొకటి గామిదే రహమానుగారికి విలువవలసిరి. రహమానుగారుచ్చి యిట్లుచెప్పిరి: “నేను 489, 490 సెక్షనులక్రింద అస్తి కేసును చేపట్టెను. ప్రాసిక్యూటరు వాదించినట్లును బలపరచుచున్నాను. క్రిందకోర్టు వారు విచారణమునకువారు అస్తి కేసును పెట్టించిరి. నేను 208 వ సెక్షను ప్రకారము పిచ్చివాడని అస్తి కేసును పెట్టించుచున్నానని వాదించితిని. న్యాయాధికారి బహుశానుచే అస్తి కేసును పెట్టి తిని. దానితోపాటు 289 ను సాక్షుల పెట్టహాడ నీయబడెను. దానిలో విచారణ ముందు ను వెనుక ను కూడ ముద్దాయినితని విచారంపునని వేటితిని. నేను సాక్షులను ముద్దాయి కంటే ముందుగా విచారించమని కోరలేదు. ప్రాసిక్యూటరుకోర్టువారు ఆర్టిగారిని ఇంక భరువురు డిప్యూటీ నూపరంట్లను విచారించిరిని తెలుపగా కోర్టువారు 11-వ తేదీన అనుజ్ఞనిచ్చి చార్జి చేసిరి. ఈసీక్షానము ఎరుగుదుండ సాక్షులను విచారించమని ఎన్నడును నూచింపలేదు.” అంతి కోర్టువారు అడిబుద్దీనును విచారించిరి.

వారీలు చెప్పిరి. “నేను 11, 12 తేదీలందు కేసునడిపి తిని. 12-వ తేదీన ప్రాసిక్యూషను అంతి తేదీన రహమానుగారు 208, 490 సెక్షనులక్రింద అస్తి కేసును పెట్టిరి. దానితో 289 ను సాక్షుల పెట్టహాడ. నేను కోర్టుకి ముద్దాయిని పిచ్చివాడని నిరూపించుట కొరకు అమ్మెన నున్నవాడని వాదించితిని. అంతి వారీలు విచారణలోనున్నపుడు ముద్దాయి పిచ్చివాడనిగానిరని, అస్తి కేసును రెండు సెక్షనులక్రింద పెట్టక విడిచివేయవలసినదని తెలిపిరి.

అంతి కోర్టువారు కేసుననువలసినదనియే తీర్మానించి ఈదిన అప్పీలులను నివరించిరి. నాజరు హుస్సేను, పి. సింగ, సిండ్లెరు, ఖాల్వా అబ్దుల్ మజీదు గార్లు.

తరువాత ముద్దాయిని కోర్టుకు తీసికొనినచ్చిరి. మేరకుగ నాపేరును చెప్పక వారిపై వైద యాచలేదు. అంత 302 వ సెక్షనుక్రింద స్వామి శ్రద్ధానందుని హత్యగానించినందులకు నేర మాహాదేవబడిన పని తెలిపిరి.

అంత నరరాజ నారాయణు గారిట్లు చెప్పిరి. కేసంతయు పూసప్రసన్నులై చెప్పి వైగానిట్లనిరి. “ఈ కథయంతయు గుండెంగు ధరంపాలుగారపై సాధారణమే యున్నది. పీగు కంటితో చూచినవారు. తరువాత కేసు జేయగా పిచ్చిసాక్షులు గొందరున్నారు. అంతకుమించి చెట్టింగుగారు ముద్దాయి చేతినుండి పిస్తోలును తీసికొనిరి. ముద్దాయిత్తరపున పిచ్చియని వాదించురని తోచుచున్నది. ప్రాసిక్యూషను సాక్షులను అది అసత్యమని తెలియగలను. బహుశా ముద్దాయిత్తరపు సాక్షులు గూడ నిడిచెప్పవలెనువలెదు.”

ముద్దాయిని కూర్చుంచుచునుట

అంత న్యాయాధికారి ముద్దాయిని హాగ్గుంతునగా కూర్చుండెను.

అంత స్వామి శ్రద్ధానందునికాకరు ధరంసింగుగారి విచారణ ప్రారంభమయ్యెను.

ధరంసింగుగారి సాక్షులము

క్రిందికోర్టులో చెప్పినదానినే అక్కడమాడ చెప్పిరి. సలీముగారి ప్రశ్నలకు ధరంసింగుగారు ఇట్లు చెప్పిరి. “ముద్దాయిని ధర్మపాలు అనిచిపట్టెను. ముద్దాయి చేతిలో పిస్తోలుండెను. స్వామివారిని కాల్చునపుడుగాని ధర్మపాలునకు లాంఘనపుడుగాని ఏమియుననలేదు.

ధర్మపాలుగారు

స్వామివారి కార్యదర్శిధర్మపాలుగారు ఇదివరలో చెప్పినట్లే చెప్పిరి. అంత పిస్తోలును తూటలను గుర్తించిరి. అంత సలీముగారు ముద్దాయి సుర్దుపట్టినట్లు కోర్టువారు నమ్ముతేడల వారు కొన్నితూటలను కలిపి గుర్తించమనలెను. అదిగాక దొరికినవస్తువుల పట్టి సాక్షులమునకు పనికిరావని అబంక పరిచిరి. కాని అబంకము తోసివేయబడెను. సలీముగారి అడ్డ సవాళ్లుచేయగా ధర్మపాలుగారు “పిస్తోలు వెనుకహత్య సమయమునబడిన నాబునలన తెలిసికొనగలననిరి. పోలీసు కాన్స్టేబులుపై తాను రషీదు నెట్లు పట్టుకొనినదియు కోర్టులో చూపెను. పోలీసువారు వచ్చునకును పిస్తోలును ఇతరులచే తీయింప ప్రయత్నింపలేదు. ఏలనన ఆరెని అందుపెట్టుటకు నాకు శక్తిగలదని నమ్ముచున్నాను.

స్వామిచిదానందుగారు

ఇట్లు చెప్పిరి. “ధర్మపాలు లాతనినడిపిపట్టిన తరువాత అరసికి సహాయపడలేదు. ఈ విషయము దివన కోర్టులో చెప్పితిని” లేదో జ్ఞాపకములేదు. ఇక్కడ విషయము చెప్పుటకుగారగము అని ముఖ్యులకు విషయమగుటయే. ఎవరును నాకిది చెప్పవలెదు.

సలీము:—ధర్మపాలునందంత శక్తి యున్నదనినీకు ఎట్లు తెలియును?

చిదానందు:—గురుకుల విద్యార్థ బ్రహ్మచారిగావున శక్తివంతుడు.

అంత ముద్దుంగుగారి సాక్షులమైన తరువాత కోర్టువారు నేటికి చాచిరి. రేపు బహుశా ముద్దాయినివైద్యపరీక్ష చేయింపవలెనని అస్తి కేసును రావచ్చును. భానిపై సాక్షుల పేర్లుకాయబడును.

న్యాయాధికారి, జనవరి 25:—అబ్దుల్ రషీదుగారి విచారణ ఉదయమున తిరిగి ప్రారంభమయ్యెను. మొదటిప్రాసిక్యూషనుసాక్షి బలరాము పాహుకారు.

బలరాముసాక్షులము

“నా యంకాలము 4 గంటలకు శ్రద్ధానందుని ఇంటిప్రక్కగా బోవుచుండగల్గుచు వనబడెను. మేడపైకిబోగా ధరంసింగుగారు పడియుండుటయు చేతిలోపిస్తోలున్న ఒకనిని ధర్మపాలుగారు పట్టుకొనియుండుటయు చూచి

తిని. సలీముగారి అడ్డసవాళ్లును వారిట్లుచెప్పిరి. మేడపైనుండి కేకలును గల్గించును వివరములు తెలుపజాలను. కేకలవలన వైద వీధిచా ప్రమాదము జరిగెనని తెలియనయ్యెను. వైకిపోగా ధర్మసింగు స్వామివారు చంపబడియనెను. అంత ముద్దాయిపై నాదృష్టిపోయెను. ఆతడేమియు ననలేదు. నేను ముద్దాయితో పోలీసువారు రాకమునపు మాటాడితిని. అప్పుడు ఇంద్రగారు మాత్ర ముండిరి. ముద్దాయిని “ఏలనపిత్తిరి?” యనియడుగగా వారడు నామతమునకు విద్రోహి గనుక చంపితినినెను. ముద్దాయి దీనిని సామాన్యముగానే యనెను. ఇంకెవరును మాటాడలేదు. ఎప్పుడు లోనప్రవేశించినది యు నేనెరుగను. ధర్మపాలునకు నే సహాయముజేయలేదు. ఏలన న దగ్గరకుబోగా ఆతడు బలశాలియనియే తోచెను. ఆరాత్రి పోలీసువారు నావారూలమును తీసికొనిరి. ముద్దాయిని అంతకుముందు చూడలేదు.”

అంతసాక్షి అస్సెనరు ఖాల్వాశీగారు తన్ను అబద్ధపుసాక్షి యని ప్రక్కవారితో సింగుగారితో తెలుపునట్లు కోర్టువారికి చెప్పెను. కోర్టువారు సింగునకుగా నిజమనిరి. ఖాల్వాగారును అట్లేయనిరి. అది అన్యాయము గాదాయనియుడుగగా ఖాల్వాగారు విచారమును నూచించిరి.

కోర్టు:—“విచారపడవలసినదనిగాదు. అస్సెనరుగారు తమ విధిని తెలిసికొనవలెను.”

లివింగ్సునుగారు

తరువాత ఇట్లు చెప్పిరి. “నేను ఏడేండ్లనుండి తుపాకులు చేయుచున్నాను. మాంటును కంపెనీవారివద్ద 4 ఏండ్లనుండియున్నాను. తుపాకులగూర్చిన అనుభవముగలను. నేనిక్కడ మా కంపెనీ మానేజరును. వర్తకము తెలుసును. సాక్షికి తూటలను పిస్తోలును ఇచ్చి ఇవి దానితో నుపయోగింపనమ్మునా యని యడుగగా “ఒకటి సరి పావును. రెండవది దేహములో నుండి తీయబడినదియగుటచే రూపుమారియున్నది. అదియు దీనికి సరిపోవును. మూడవది రెండవ దానివంటిదే. 4 వది పిస్తోలుకు సరిపోవును. అయినవది ఆరవది పిస్తోలుకు పట్టినది. దానితో పేల్చియుండవచ్చును. పిస్తోలు పూర్వపుది. బెల్లియములో చేయబడినది. నేనింతవరకట్టిది చూడలేదు. మరొకముతనకు రాగాచూచితిని. పిస్తోలు కొంత భాగము భరిని పోయెను.” సలీముగారి ప్రశ్నకు “తుపాకుల విషయములో నాకు తెలుసునని నమ్ముచున్నాను. నేడే సాక్షిగా మొదటిసారి కోర్టువనవచ్చితిని” అనిరి.

ప్రాఫెసరు ఇందరుగారు

శ్రద్ధానందుని పుత్రుడు ప్రాఫెసరు ఇంద్రగారు మాడవసాక్షిగ “నేను నా అఫీసులోనుండగా నా తండ్రిగారిని తుపాకీతో కాల్చినటుల వింటిని. అక్కడకు పరుగెత్తగా ధర్మసింగునుండి రక్తము ప్రవించుచుండ స్వామివారు పడియుండిరి. ధర్మపాలునకుగా హంతకుని పట్టియున్నానని యాతడు జవాబిచ్చెను. నేను బ్రతాపదీగిన ప్రశ్న నెరుగుదును. స్వామి మతమునకు ద్రోహియగుటచే చంపెనని తెలిపెను. పోలీసువారు వచ్చిరి. చెట్టింగుగారు ముద్దాయి చేతినుండి పిస్తోలును తీసివైచిరి. డిప్టీకమిషనరు సీనియరు నూపరంట్లు ఇతర అధికారులనువచ్చిరి. అక్కడికిఇక్రాముల్ హకు వచ్చెనో లేదో తెలియదు. పోలీసువారి రక్షణక్రింద శవముంచబడెను. మునాదుదయము ప్రాంకి నుగారు శవపరీక్ష గావించిరి. అచ్చట నేను నాతండ్రిని గుర్తించితిని. నే నీ ముద్దాయిని కాంగ్రెసు ఎన్నికల సందర్భమున జరిగిన సమావేశమున చూచితిని. అక్కడనే యామధ్య తిరిగి హిందూ మతమును స్వీకరించిన శాంతిదేవి సందర్భమున లేబడిన కేసులో స్వామివారును ముద్దాయియే హత్యకు208గాలకు ముందు కేసు తీర్పుచెప్పబడెను. శాంతిదేవి సభనుండితిరిగి ఇంటికి బోవుచుండగ 4 గురు మహమ్మదీయు లాబంకపరచి ఆమె నొకసందులో భయపెట్టిరి. ఆజలులో ఈతడోకడు. ఏమైన నప్పుడనెనో లేదో తెలియదు.” అడ్డసవాళ్ల కిట్లు ప్రత్యుత్తరమిచ్చిరి. “సంగారసంగం నాటకశాలపద్ధతి గంటలమొదలు 10 గంటలవరకు సభ జరిగెను. శాంతిదేవి మరీ పదిమంది ఆహంస లతోవచ్చి సందులోనికి తిప్పుకొనెను. ముస్లరు, నలుపురు మహమ్మదీయులు దోవకడ్డునిలచిరి. స్త్రీలవెనుకనేను వచ్చుచుంటిని. నేను మహమ్మదీయుల చెంత కేగగానే వారుదోపనిచ్చిరి. సభయందు మతవిషయక చర్చ లేనేలేదు. శాంతిదేవి ఒక శరణాలయమున నుండెడిది. స్వామివారికిని దానికిని సంబంధము లేదు. హత్యజరిగిన స్థలమునకు వెళ్లగానే డాక్టరు సుఖ్ ధారు గారిని చూచితిని. ఆయన గదిలోనికిపోలేదు. నేనాయనను గగదిలో చూడలేదు. క్రిందికోర్టులో చూడలేదు. క్రిందికోర్టులో

నేను మా భార్యగారు గదిలోనున్న రసిన ఇంటిలోనున్న రసయంత్రముతో నంటిని, ఛేట్టింగుగారు పిట్టలను లాగి కొనుట మాడలేదు. పోలీసువారు వచ్చినవరకు స్వామిగారు ఒక్కేస్థిలో పడియుండిరి.

రామలాలగారు

రామలాలగారు 4 వాక్కి. స్వామివారి యింటి ప్రక్క గనే ఆసన తమలపాకుల కొట్టు గలను. "ముద్దాయి 4 గంటలకు సుమారు నావద్దకువచ్చి ఒక కానీ తమలవామనుతీ కొని స్వామి వారెక్కడ నుండురని యడిగెను. అంత నాతడు స్వామివారి యింటికి వెళ్ళెను. తరువాత పెద్దబాంబు చప్పుడువినబడెను. తరువాత స్వామివారిని కాల్చిరని వింటిని."

అడ్డనవాళ్ళ కిట్టు బదులుచెప్పెను. "ధర్మసింగునుండి రక్తము ప్రవిండుట చూచితిని. ఎవరో యాతనిని పట్టుకొనియుండిరి. స్వామివారు చచ్చిపడియుండిరి. గదిలో చాలమందియుండిరి. వారిలో ముద్దాయిని యెవరో అచటిపెట్టెయ్యించిరి. వారేస్థిలో నుండిరో చెప్పజాలను. ఒకరిద్దరు పోలీసులమాత్ర ముండిరి. హత్యచరిగిన రెండుమాడుకోజులలో పోలీసువారు నే చెప్పినది వ్రాసికొనిరి. క్రింది కోర్టు న్యాయాధికారికి నేను ముద్దాయిని యేడపై చూచితినుంటిని. కాని రెండవసారి న్యాయాధికారితో ముద్దాయిని పోలీసుస్టేషనులో చూచితిని అని చెప్పినట్లు జైప్తి లేదు."

ధర్మపాలుగారి గాయములపటమును తాను ఆసుపత్రి యందు తయారుచేసినటుల జగన్నాథుగారు చెప్పిరి.

సురేంద్రనాథుగారు తాను హత్యస్థలమునకు సుమారు 5 గంటలకు పోయెననియు పోలీసువారెక్కడనుండిరనియు, రెండుభాళీ తూటాలు చూచెననియు తెలిపెను. వాటిని కోర్టు లోగూర్చి పోలీసువారి కిచ్చివేసెను. (అ. ప్రె.)

ఛేట్టింగుగారి సాక్ష్యము

28 వ తేదీన సుమారు 4 గంటలకు స్వామిగారు హత్య విషయమువంటిని. కొందరి పోలీసులతో అక్కడికి పొగా ధర్మసింగుగారు రక్తము కాన్పుకొను గాయములతో పడియుండిరి. స్వామివారు రక్తపైపడియుండిరి. ధర్మపాలు ముద్దాయిని పట్టుకొనిరి. ముద్దాయిచేతిలో పిట్టలుండెను. నాపిస్తోలును గరి పెట్టి వానిచేతినుండి లాగికొని అరెస్టుచేసితిమి. తరువాత జాన్సును అడ్డిగార్డుకు తెలియపరచి ధర్మసింగుగారి సాక్ష్యమును తీసికొంటిని. డిప్టీకమిషనరు ధర్మపాలుగారి అపాయకముగ నున్న దనగా నేనాతని కైద్యాలయమునకు గొంపోయితిని. ఆతనిగడ్డలన్నియు రక్తముతో తడిసినవి. తరువాత అడ్డి పిట్టలు తెరచిరి. ఒకతూటాసరియైనదియు ఒకటిభాళీదియునున్నవి. స్వామివారి గడ్డలను రక్తముతో తడిసినవి. నేలపై రెండు భాళీతూటాలుండెను. అక్కగారి అధిపత్యమున పోలీసువారి రాహ్మీలు ప్రారంభించిరి. ప్రతికోజును ముద్దాయితో మాటాడుచుండిరి. పోలీసు రక్షణనుండి అట్టేసుకు కొని పోవుచుండిరి. ముద్దాయి ఉత్సాహముగానుండెననియు అవ్యవస్థనుండెననియు నాకు చాల సార్లు చెప్పెను. బెయిలుపై విడుదలచేయుదురా యని యడుగుచుండెను. ఆహారమునుగూర్చియు మంచినీళ్లను అడుగుచుండెను. నేను 17 రోజులు పరీక్షించితిని. ఇంతకాలము ఆతని పిచ్చి చూపడలేదు. ముద్దాయి నా ప్రశ్నల కన్నిటికి సరియైన ప్రత్యుత్తరములనిచ్చెను." సలీముగారి ప్రశ్నలకు ఇట్లు బదులు చెప్పెను.

"నేను ముద్దాయిపై గరిపెట్టితిని. రెండు గజములదూర మునుండి ఆతడు గరిపెట్టినను ధర్మపాలుగారికి తగులకుండునట్లు చూచితిని. ముద్దాయి ఇటువంటు కదిలేను. అందువలన నాకు భయమయ్యెను. ఏల మీరు పిస్తోలును లాగికొనలేదని యడుగుగా పేల్చి నే మోయను భయముచే నట్లు యుమెలి మనిరి. ఆ రాత్రియే ముఖ్యసాక్షుల వాత్సల్యము నిజమయ్యెను. కాని ఆహ్వానము 15 రోజులు జరిగెను. పిట్టలు ఆహ్వాన తీయుటయు ముద్దాయి వాత్సల్యము గోసరిమాచుటయు నింత యాలస్యమునకు గారామమయ్యెను. ముద్దాయి పిచ్చినిగూర్చి విచారణచేయలేదు. ముద్దాయి పిచ్చివాడు. మెస్సరుమును చెప్పలేదు. ముద్దాయి తండ్రి స్టేటుమెంట్ ను తేనెపప్పు తీసికొనబడెను. అంత ఉపాహారమునకు ముగిసిరి.

ఉపాహారానంతరము ప్రాసిక్యూటరు ఇన్స్పెక్టరు అడిగినట్లుగా మొదటిసారి. ఆసాక్ష్యము తరువాత ముద్దాయి ప్రస న్యాయవాది 75 సాక్షుల పేర్లెచ్చిరి.

అంత క్కలు ప్రాంక్షెనుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. తరువాత నూటికి ఖాకాబాదు హక్కుగారు సాక్ష్యమిచ్చుచు నిట్లు యు "అయ్యో"

రవీంద్రులచరిత్ర

ఆసుపదము నేను అడ్డిగారి సహాయముతో ఆహ్వాన తీయుచున్నాను ప్రతిమద్దాయిని హత్యనాటిరాత్రి 7 గంటలకు చూచితిని. తన నాతో చెప్పెను. లాహోరులో 1918 లోను

తరువాత డిల్లీ హోండాగు పత్రికలోను 1916 లో లక్నోలో హోండాగు పనిచేసి ఢిల్లీలో 1920 లో జలాలాబాదు వెళ్లెను. హత్యచరిగిన వారమురోజులకు తనఇంటికి గొనిపోయి అంటియందొక గుండుజెబ్బు గోడ మీదిపై దానిని చూపెను. అదియొకతోటాగుర్లు! ముద్దాయితో 7, 8 సార్లు అరగంటమొదలు మాడు గంటలవరకు మాటాడిరి. ఆతనికి పిచ్చి ఎన్నడును కనుపడలేదు. తరువాత ముద్దాయి స్నేహితులను బంధువులను కలిసికొంటిని గాని ఎవరను పిచ్చిదంకతి చెప్పలేదు.

అడ్డన వాళ్ళకు సాక్షి ఇట్లుచెప్పెను: ముద్దాయి పిచ్చిని గూర్చి విచారింపలేదు. కుట్రయనుటకు ప్రమాణములులేవు. ముద్దాయి తండ్రి భార్యచా జూలములు తీసికొనబడెను. వారును పిచ్చివిషయమెత్తలేలేదు. నేనాతనితో మాటాడునపుడు నాకైపుచూచి జవాబు చెప్పనుండువాడు. (అ. ప్రె.)

అబ్దుల్ రవీదుగారు మాటాడుట

కోర్టులో ఆశ్చర్యము

ఢిల్లీ జనవరి 26:—నేను నెవను జడ్జిగారు అబ్దుల్ రవీదుగారు కోర్టువారి ప్రశ్నలకు జవాబు చెప్పిరి. నాపేరు అబ్దుల్ రవీదు. తండ్రిపేరు అబ్దుల్ వాహాబ్. నయసు 55. మతము సయ్యదులము. క్రిందికోర్టులో మాటాడుచుండుటకు గారా మనాలోగ్యము; దానికి గారాము సరియైనంతిది లేకుండుటయే. తరువాత జవాబు జెప్పెదననగా కోర్టువారు విచారణ ఆపివైచిరి. తరువాత పిచ్చివానివలె మాటాడెన నకను ఇంకను సాక్ష్యము తీసుకొనుచున్నారు. అడ్డిగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి.

జనవరి 26:—నేను విచారింపబడిన మొదటి సారి నజరుల్ హక్కుగారు. హత్య రెండవసారి ముద్దాయి హత్యచూడ అంతయు రక్తపిక్తమయ్యెను. అతనితో నేను కరుణ మాటాడుచుంటిని. ఎన్నడును పిచ్చివాడైనట్లు తీవ్రము. స్నేహితులను బంధువులునుగూడ పిచ్చిగానని చెప్పలేదు. మతపిచ్చి యున్నదని మాత్రము చెప్పిరి.

తరువాత అడ్డిగారు విచారింపబడిరి. ముద్దాయి పిచ్చివాడని ఇంతవరకు తోచలేదని. తరువాత ఆ. యచ్. మనిషి ఫాల్గదములుగారు సాక్ష్యమిచ్చిరి. అంత ముద్దాయి లేచి ఏదియో జెప్పెదననగా కోర్టువారు అనుజ్ఞనిచ్చిరి.

రవీదు ముద్దుపలుకులు

నాపేరు అబ్దుల్ రవీదు. నాకు 55 వ ఏడు. నేను ఢిల్లీ యందుంటిని. నేనిదివరలో ఎందులకు జవాబు చెప్పలేదో చెప్పుచున్నాను. నేనింతవరకు కులాసాగా లేను. కారణము తిండి సరిగాలేదు. నానోరంతయు ఉమ్మిక్కురుటచే మాటాడుటకు ఏలులేకున్నది. నేను మాటాడ యత్నించునరీకి నన్నిచ్చుటనుండి తీసికొనిపోవుచుండిరి. నెవనుకోర్టులోను అంతియే జరుగుచున్నది. నాకు సిగ్గు అగుటచే కొంత ఆలస్యమునకు మీరు ఓరవలసియున్నది- అనియెను.

అంత నవాబుచేసె జెయిలరు సాక్ష్యమిచ్చుచు పిచ్చివాడను అనుమానమునకు తావులేదనెను.

అంత ఆరోగ్యాధికారి సాక్ష్యమిచ్చెను. అతడును ముద్దాయికి పిచ్చిలక్షణము లేనియెన లేదనెను.

కోర్టువారి అనుజ్ఞపై ముద్దాయి పిచ్చినిగూర్చి రేపు విచారించి తెలిపెదననెను.

ప్రాసిక్యూటరు ఇంతతో ముగిసెను. ఆవసరమైనయెడల పిచ్చివాడుకాదని రుజువుచేసెదనని ప్రాసిక్యూటరు తెలిపెను.

రవీదు స్టేట్మెంటు

అంత ముద్దాయిని బోనులో నుంచి. కోర్టువారి దుగ కడిగిన జవాబుల చెప్పెను.

ప్ర:—హత్య గానించితివా?

ఉ:—లేదు.

ప్ర:—స్వామివారి యింట అరెస్టు చేయబడితివా?

ఉ:—అవును.

ప్ర:—ఈ పిస్తోలు నీదేవా?

ఉ:—అది నాదికాదు. నా కఫలు లేదు.

ప్ర:—నీమీద నేర మేల మోపబడినది?

ఉ:—నేను ఆమాడు రైలుస్టేషనునుండి వచ్చుచుండ స్వామివారియింటికి జనులు పరుగిడుచుండిరి. నేను వైస ఎవరో పిలువగా పోతిని. నన్ను పిలిచినవాడు నాతోనే యుండెను. అంత నలుగురు నన్ను గొంతునడిపి క్రిందపడద్రోపి పట్టుకొనిరి. నాతల గోడకు కొట్టిరి. తరువాత నేమైనదో నాకు తెలియదు. నావద్ద పిట్టలులేదు. నన్ను ఎందులకు పట్టుకొనిరో తెలియదు. లేచునరీకి పోలీసువారు నన్ను పట్టుకొనిరి.

ధాయాపటము గ్రహించిరి. అప్పుడు చచ్చిపోదు ననుకొని ప్రార్థన గావించుకొంటిని. నాకు సాక్షులు లేరు.

ముద్దాయి తరఫున న్యాయవాది తాను సాక్షులను తీసికొని పట్టుకొనెను. ముద్దాయిని రైన్సుచేత్తుకు లాహోరంపు చిన్నాము. నేను నప్పుకు చేపట్టునదియు తరువాత తెలుస బకును. నేను తిరిగి విచారణకు వచ్చునపుడు ముద్దాయితరఫున సాక్షులు విచారింపబడుదురు. (అ. ప్రె.)

ప్రతివాదములను గూర్చి కోర్టు సాక్షులతో న్యాయవారు త్రిముఖ సభాలోను విచారణగా ఆలస్యము తన కలకత్తాలోకి వచ్చి అదివారము సమావేశమైరి. ఓకలు పత్రికావారములు మరలించునప్పుడు వారికుటుంబము వారికి భవనహాయమునగ నిధిని ఏర్పరుప తీర్మానము గావింపబడెను. ప్రవాసంపస్వామి హత్యను ఖండించుచు ఒక తీర్మానము గావింపబడెను. రెం గా. రాజకీయ జైల ఇబ్బందుల విషయము లేన ప్రచారము నలుపనలుచునని మరియొక తీర్మానము గావింపబడెను.

న్యాయ, సహకార, విద్య, ఆరోగ్య, రైల్వేశాఖలు చేయుచున్న పనిని వివరింప ప్రదర్శనమును ఒక రైలుబండిలో ఇమిడ్చి ఆబండిని ఇ. వి. రైల్వే ప్రాంతంలో యందు త్రిపుటకు ఏర్పాటులు జరుగుచున్నవని ప్రెస్ కలకత్తా విశేషమును తంతి పంపుచున్నాడు.

పట్టుకోవాలి సత్యాగ్రహము

పట్టుకోవాలి. జనవరి 26:—పట్టుకోవాలి సత్యాగ్రహము సంవర్ధమున దినమునకు 150 మంది నిర్బంధింపబడుచున్నారు. దేశమునందలి అన్ని భాగములనుండి వాలంటీరులు వచ్చుచున్నారు. ప్రభుత్వమువారు పరపాపము చూపుటచే హిందువులు సత్యాగ్రహ ములందింప అవసరమయ్యెనని సత్యాగ్రహ సంఘపు కార్యదర్శి వార్తాప్రసనిధిలో చెప్పెను. (ప్రెస్ ప్రెస్)

2125 అర్ధరసాయనశాల చుక్కాల్ల, కృష్ణా.

డాక్టర్ సికారు

దీనిని ఉపయోగించిన తరువాత నమ్మికను గల్గించును. నదరు నమ్మికనే మీకు కడనరకు కూడ కలిగించును. మొదటిదఫా దీనిని ఉపయోగించుటకు మీ కేమియుఖర్చులేదు. మీకు తెలిసి పోనుచేసి, ఎన్ని గంటలకు ఏర్పాటు చేయవలసినది తెలిపిన చాలును. తరువాత ఏమాటి కష్టములేక యే నిదర్శనములు చూపుటకు యేర్పాటుచేయబడును. 2545

యిచ్చుటకు సిద్ధముగా నున్నది
విక్రయములకును, బాడగింకును, కథలు
నేర్పరచి యున్నాము.
Sole Agents:—
R. PATEL & Co, Madras.
Sole Agents also for Westinghouse Batteries.

కే థ రిస్

గంధకర:—శరణు రామస్వామి చౌదరి
రామప్రసాద్ గారు వ్రాసిన హిందీగ్రంథము కనునాకము. లోనప్రసిద్ధమును ఒకవివరము చిత్రితము. అందును చురుకైన కులభక్తిలో వ్రాయబడినది. ఉన్నత లక్ష్మీనారాయణగారి అమూల్యమున పీఠిక గలదు. ధర 0-4-0.
ఆంధ్రపత్రికా కార్యాలయము, మద్రాసు.

మదరాసు శాసనసభ

వివిధ మండలములలోని షామపరిశితులు

రివిన్యూసభ్యుని ప్రసంగము

(నిన్నటి ఫలాహారానంతరము)

సభ్యులు ఫలాహారానంతరము సమావేశమైన వెంటనే పి. ఆంజనేయులుగారు సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారి సవరణను హరిశ్చంద్రుని రావుగారి సవరణను తేర్చునలయుననడి ఉపపాదన కోటమట్టబడవలయునని ఉపపాదించిరి. ఉపపాదన పోటుకు డెట్టుబడి అంగీకరింపబడెను.

మొత్తము తీర్మానమంతయు కోటమట్టబడవలయునని హరిశ్చంద్రుని రావుగారు ఉపపాదించి సభ్యులచే అంగీకరింపబడెను.

పి. రామనంద్రాకెట్టిగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు నెల్లూరుజిల్లాలో రెండుతాలూకాలు తప్ప మిగత తాలూకాలన్నియు మెట్టతాలూకాలేయనియు, ఈసంవత్సర మన్నితాలూకాలలోను షామపరిశితులను వ్యాపించియున్నవనియు, ప్రభుత్వమువారి తేజ్జులనుబట్టి నెల్లూరుమండలమందు వస్తుముఖ పూర్తిగ లేకుండెనని తెలియుచున్నవనియు, కోస్తూరు నెల్లూరు తాలూకాలందు తప్ప ఇతరతాలూకాలందన్నిటియందును పంటలు సంపూర్ణముగ నశించినవియు, మేత, నీరులేనికారణమున దినమునకు పంటకొలది పడువులు వరుణించుచున్నవనియు, జిల్లాపరిశితుల శాస్త్రము గనుగొనిన ప్రజలు లాసగుచున్న షామ పంటలు స్వచ్ఛముగ తెలియ గలవని పేర్కొనిరి. కొన్ని తాలూకా భోధులు పుష్పాలక సంఘములను, నెల్లూరుజిల్లాలోని సాగ్యమైనంత షామపంటలును పిన్నగనున్నవి. కొన్నిసంఘము లిదివరకే పరిశీలించినవి. కాని పూర్తిగ తోడ్పడట కీసంఘములకు రెండునాళ్లు లేదు. కావున వెంటనే ప్రభుత్వమువారు తగిన షామపరిశీలనప్రయత్నముల గావింపవలెనని పేర్కొనిరి.

కె. కోటికెట్టిగారు తీర్మానమును బలపరచుచు దత్తపండులయందు ముఖ్యముగ కడపజిల్లామందు చాలభూభాగము రాష్ట్రపల్లెలచేరింది సారవంతము గాదనియు సాధారణపరిశితులందే పైనుపంటలులేక పీనుకయియుండుననియు తమజిల్లాలో 10 రూప్యములకన్ను తక్కువన్న జెల్లింపెడి పట్టాదారులు మాటికి 50 లేక 60 మంది గలవనియు, అందుచే జిల్లాలోని అధికసంఖ్యాకులు పేదజనులయిరి, వీనితోడు గృహపరిశ్రమలం దొందుటవలన పీరిదారిద్ర్యముత్యధిక్మయ్యెననియు, ప్రభుత్వమువారి రేపట్ల తమఅల్పవ్యంగుల రిపోర్టులపైమాత్రమే ఆధారపడియుండి ట్రాన్సింధానము వహింపరాదనియు, రివిన్యూ ఉద్యోగులు సామాన్యులకు ఉన్న పరిశితుల యథార్థమును పరగుచుచున్న సభిప్రాయము ప్రజలలో వ్యాపించియున్నదనియు, కేవలము పన్నులనుగూర్చి నిలిపివేయుటమాత్రమే చాల దునియు, ప్రజలు పన్నులనుకట్ట సమర్థులుగనున్నారని తెలియజేయుటకై ఈనాడు అనేకవిధానములచే పన్ను సాగ్యమైనంత గ్రౌరవం పిలయినంతఅధికముగములుచేయబడెననియు, కావున ప్రభుత్వమువారు కంటనే కిస్తివసూళ్లను నిలిపివేయుటకు జిల్లాఅధికారులకు ఉత్తరువుల కంపతెననియు ప్రజలకు షామపరిశితులను గలగజేయుటకై ఇన్ఫర్మేషను పనుల గల్పించవలయుననియు, ప్రభుత్వమువారు నిజముగ దత్తపండుల ప్రజాక్షేమమునులక్ష్యపెట్టినచో ఈయనకాశమును గోల్పోక ప్రజలను శృష్టిపరుపవలెనని కోరిరి. ప్రభుత్వమువారు భవనములపై లక్షలకొలది చెప్పింతురుగాని పేదరయులకై స్వల్పఇన్ఫర్మేషను పనులకై కొలదిపన్నులను చెప్పింపవలయు కావున ప్రభుత్వమువారు తమదృష్టి నికనయిన మార్పుకొని ప్రజలకు తోడ్పడవలెనని కోరిరి.

రివిన్యూ సభ్యుని సమాధానము

గౌ. ఎస్. యి. సుబ్బరామయ్య (రివిన్యూ సభ్యులు) సమాధాన మొనంగును ప్రభుత్వమువారి రకలంబిందు విధానముల తెలుపుటమందు విశిష్టమునని న్యవసాయ పరిశితులను కొంతవరకు తెలియజేసిరి.

షామ పరిశితులను ప్రభుత్వమువారు ప్రజలకు సాయమునచ్చే విషయముతో ప్రభుత్వమువారి దనుసరించెడి సిద్ధాంతముకట్టిగలదు. ఏమన శీవనాథారము లేక ప్రజలుజీవనములు

గడపులు దుర్భద్రమైనచో అట్టివిపత్తు సంభవించ నీకుండజేయు మద్దతిమతోడనే ప్రభుత్వమువారి సాయమును జేయుట విధియని భావించుదు. పంటలు బాగుగపండని అన్నికాలములందు తట్టింపెడి పన్నులన్నిటికిని ప్రభుత్వమువారి రివిన్యూతోడ్పడవలదు. ప్రభుత్వమువారి తోడ్పాటులేనిచో నిరాధారులై జీవించలేనివారి విషయమును ప్రధానముగ మున్నందు ఆలోచింపవలసి యున్నది. ఇంతకంటెను మంచిపరిశితులలో నుండెడివారికి చేయదగు సాయము చేయబడరాదని ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ మేమాత్రముగాదు. ఈతీర్మానముపై మాట్లాడిన సభ్యులెల్లరును వివిధజిల్లాలయందలి రైతుల ఆర్థికపరిశితులను విచారించవలసినదిగ నూపనలు గావించియుండిరి. అట్టివిచారణవలన సత్ఫలితములుండుట నిస్సంశయమే. కాని ప్రస్తుతము చర్చయందుండు తీర్మానము తాత్కాలికముగ సంభవించిన షామపంట మాత్రమే సంబంధించినదై యున్నది. తాత్కాలికముగ ప్రజలకష్టములను నివారించుటకు తగుచర్య గొనుటకే ఈ తీర్మాన ముద్దేశింపబడినది. మరియొక విషయమే మన ఏవ్యవసాయబుతువుయొక్క పరిశితులను విచారించునపుడైనను అంతముందు బుతువులందలి వ్యవసాయపరిశితులు లుండెనే మరలరాదు. వెనుకటిబుతువులో మొత్తమువిశపంటలు చక్కగబండినవి. ఈబుతువునందైనను వైరుధివాసలు మొత్తమువిశ అనుమాలుగ నుండెను. ఆవర్షములపైనే మెట్టభూములు చాలభాగము ఆధారపడియుండును. అభాగ్యునకే మన ఈశాన్యపురములు ఉత్తరజిల్లాలో సంపూర్ణముగ లేకుండెను. మధ్యజిల్లాలోను, దక్షిణజిల్లాలోను కొన్ని భాగములలో వర్షం పడలేదు. ఈవర్షములపై చెరువులకింద సాగుభూములు చాలవరకాధారపడియున్నవి. దీనివలనపంటను అంత్యములోనైన ఈశాన్యపురవాసలు లేవనటు తెలియగనే, ప్రభుత్వమువారు ఈతీర్మానమందు చేర్చినవిషయ వివిధజిల్లాలకలెక్టరులకును తమ తమ జిల్లాలలోని వ్యవసాయపరిశితులను చిన్నరైతుల అనసరములను నివారణోపాయములనుగూర్చి రిపోర్టులు అంపవలసినదిగ వ్రాయించిరనిపేర్కొనిరి. ప్రభుత్వమువారి కందిన రిపోర్టులనుబట్టి కలెక్టరులు జిల్లాపరిశితులను జాగ్రత్తతో పరిశీలించుచున్నారనియు, ఆ సూచనకే పరిశితుల కనుగూచుచు చర్యలను గొనుచున్నారనియు తెలియుచున్నదనిరి. రివిన్యూమొదలుగా రింకనుమాట్లాడుచు కలెక్టరులే అంపబడుచర్యలను దత్తకయోజ్జులుగాని అసత్యములుగాని ఉండుననుమానగాని, కలెక్టరులు సత్యమును మరుగుపరుప నిష్ఠులుగలవారనెడి మానదగాని తామేమాత్రము అంగీకరింపజాలమనిరి. ప్రభుత్వమువారి కందజేయబడిన రిపోర్టులనుబట్టి కలెక్టరులపై కోరికలేదని తాము దృఢముగ జెప్పగలమనిరి.

తెలుగుజిల్లాల పరిశితులు

విదప రివిన్యూసభ్యు లింకను మాట్లాడుచు గంజాము, విశాఖపట్నాము, తూర్పు పశ్చిమగోదావరి, కృష్ణ గంటూరుజిల్లాలనుగూర్చి ముందు మాట్లాడిరి. ఈ జిల్లాలందు దక్షిణభాగములందు తప్ప వైరుధివాసలు సాధారణముగనే యుండెను. కాని ఈశాన్యపురవాసలు మాత్రము పూర్తిగ లేకుండెను. ఇందులో గదులనీటివలన ఫలించు డెల్టాభూములు మినహాయించబడినవి. మొదటికారుమెట్టపైరులు షామరగ పండినను రెండవకారు బాగుగపండలేదు. కాని కేవలము దక్షిణభాగములందుతప్ప ఇతరచోట్ల సంపూర్ణముగ నశించలేదు. అదక్షిణభాగమందు వైరుధివాసలు చాలఅల్పముగ నుండెను. ఈశాన్యపురవాసలు లేనేలేవు. ఈప్రదేశము ఒంగోలుమట్టుప్రక్కలనుండెడి ప్రదేశము. ఈభాగమందు పైరులు అమితముగ నశించెను. ఫలసాయ మత్సర్యము. పశ్చిమగోదావరిజిల్లాయందలి కామవరపుకొట మట్టుప్రక్కలను ఒంగోలులోవలెనే పంటలు నశించెను. గంటూరుజిల్లాలోని పల్నాడు వినుకొండతాలూకాలందు ఒంగోలులోవలె అంతవిస్తారమున పన్నులేదు" అనిరి.

ప్రభుత్వమువారి ప్రయత్నములు

పిమ్మట రివిన్యూసభ్యులు ప్రభుత్వమువారు గొనిన నట్టియు, ఇకముందు గావించబోవు ప్రయత్నములను గూర్చి మాట్లాడుచు ఒంగోలులోను, సర్కారులం దితరప్రాంతములందును, చెరువులకింద పైరుల పంటలచే పన్నుల చాలభాగము తమిషములలో సంబంధించుననిరి. కాని ఒంగోలునందు మెట్టభూములపై పన్నువసూలు ప్రస్తుతమునకు నిలిపివేయబడుచున్నదనియు, కలెక్టరుగారు ఒక్కొక్క గ్రామమును తనిఖీజేయుచున్నారనియు, ఇంతవరకు 60 గ్రామములందు పన్నుతనూళ్లను నిలిపియుంచెననియు బల్కొనిరి. ఒంగోలు తాలూకాయందు రమారమి 100 గ్రామములగలవు. నెల్లూరు పశువులు ఒంగోలు తాలూకాయందే లభించుచునని గమ్యరెంగియే యున్నాడు. ముసిగుండ్ల కన్నునదులమధ్య నుండెడి ఈతాలూకాయందే పశువులు పెంచబడును.

కావున ప్రదేశమందలి పశువుల మేతవిషయమై ప్రభుత్వమువారు శ్రవసహించెదరు. భారతప్రభుత్వమువారు నిర్ణయించిన స్కేలునుసరించి రైల్వే తర్జిపురేటులను ప్రభుత్వమువారిసంగుచున్నాడు. దీనికితోడుగ వ్యవసాయ బుణముల చట్టముక్రింద ఉచితముగ బుణములసంగబడుచున్నవి. అని బల్కొనిరి.

పిమ్మట రివిన్యూసభ్యులు తంజావూరు జిల్లా విషయమునుగూర్చి మాట్లాడుచు మొదటికారు బాగుగపడినయు, రెండవకారుపంట కొంచెము చెడెననియు బల్కొని మిగతజిల్లాల పరిశితులనువివరించిరి. రివిన్యూసభ్యులును తమండలములపరిశితులనుగూర్చి మాట్లాడుచు కర్నూలుజిల్లాయందు విస్తారమున పన్నువసూలు రిపోర్టులు తెలుపుటలేదనియు, ఐనను మరియొకరి రిపోర్టులకు వేచియుండెనమరి పేర్కొనిరి. కడపజిల్లావిషయములో రెండవరైల్వేలో చప్ప జిల్లాయందు మెట్టపైరులు మొత్తమువిశ షామరగపండినవియు, జిల్లాకంతము ప్రత్యేక సౌకర్యము లాసంగవలెనని కలెక్టరుగారు తెలపటలేదనియు బల్కొనిరి.

ఇతరజిల్లాలవిషయములో మెట్టపైరులు మామూలువలె పండకపోయినను ఎడటగాని సంపూర్ణముగ నశించియుండలేననియు, మాగాణిపైరులలో పన్నుముగలిగినవియు, వానికి రెమిషనులసంగబడెననియు, రెమిషనులసంగబడక పూర్వము పన్నువసూళ్ల నాపవలసినదిగ ఉత్తరువు లాసంగబడెననియు రెమిషనులమొత్త మింకను పోచ్చింపబడగలవనియు బల్కొనిరి.

రివిన్యూసభ్యులు పూర్తిగ నిలిపివేయుటనుగూర్చి మాట్లాడుచు అందువలన చిన్నరైతుకు కొంచెములాభముగలిగినను కార్మికులకెట్టిలాభము గలుగబోదనిరి. దీనివలన భాగ్యము అస్యకమునకు లేబడక భాగ్యపురుషులు పోచ్చును. అందుచే భాగ్యముకూడబెట్టుకొనిన రైతులకు లాభదాయకమే యైనను కార్మికులకు పన్నుము గలుగగలదని పేర్కొనిరి.

ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు, మాట్లాడుచు ప్రభుత్వసభ్యుని ప్రసంగము చాల అపహేళనపై నాధారపడియున్నదని నుడివీరి. తంజావూరుజిల్లాయందు పంటలు బాగుగనేయున్నవని కలెక్టరులు నివేదించినయెడల అదిసరిగాదు. తంజావూరుజిల్లాయందు మాటికి 70 పాళ్లు ఒంటిపంటభూములు. 80 వంటులు రెండుపంటభూములు. రెండవపంటలపూర్తిగాబోయినని ప్రభుత్వమువారి అంగీకరించుచున్నారు. ఇక మొదటిపంట బాగుగనున్నవిషయము నిజమే. కాని కోతల కోజలలో పెద్దన్నములు గలియుటచే సకాలమున పైరులగోయుటకు పిలులేకపోయెను. అందుచే పండినపంటయైనను రైతులకు చక్కలేదు. ప్రభుత్వమువారి పన్నుల వసూళ్లు త్వరగా జరుగుచున్నంతమాత్రమున ప్రజలనితిబాగుగనేయున్నదని యెంచుటకు పిలులేదు. రివిన్యూఅధికారులు పన్నులవసూళ్ల విషయమున చాల కఠినమగు నుత్తరువుల జారీజేయుచున్నారు. 13 వ తేదీలోగ జప్తులు గావింపవలెననియు 80 తేదీకి యెలమువేయవలెననియు గ్రామాధికారులకు ఉత్తరువులజేయుటచే ప్రజలచాలకష్టపడి పన్నువుల వసూళ్లకొని పన్నులకట్టుచున్నారు. అందుచే పన్నులవసూళ్లను బట్టి పంటలుసరిగానున్నవని భావించుట కేమాత్రమును పిలులేదు. ఈతీర్మానమునందెక్కువ గోరినదేదీయునులేదు. విచారణచేసి అనసరమున ప్రాంతములందు కొలదికాలము పన్నుల వసూళ్ల నాపుటవలన ప్రభుత్వమువారికెట్టి నష్టమునులేదు.

ప్రతిపాదనను పోటునకుబెట్టగా ప్రతిపాటురులేకయే ఆమోదించబడెను.

షామనిబంధనల శాసనమునకు నవరణ

వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి క్రిందితీర్మానమును సూచించిరి.

“జమీందారులును, భూస్వాములును, షామనివారణ : నుల ప్రారంభించి సాగించుటకు సౌకర్యము లాసంగటముగాను” షామనుకోడునం దీక్రింది సవరణలు గావించు వలసినదని ఈసభ వారు ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు జేయుచున్నారు.

179 పెన్ ను తరువాత ఈక్రింది క్లాజును జేర్చవలెనని “179 ఎ:— 21 (ఎ) పెన్ ను ననుసరించి, ప్రజలబాధల నివారణకొరకు షామనివారణ పనుల సాగింపవలెనని ఏ జమీందారుగూని భూస్వామిగూని గోరినపుడు, అట్టి జమీందారిగూని భూస్వామిగూని దఖాస్తుపెట్టినయెడల, సరుక్షామ ఈ పనుల నిర్వహణమున కవసరము మొత్తమును బుగా వొసంగుటకు కలెక్టరు ఏర్పాటు జేయవలెను.

180 (ఎ) పెన్ ను చివర ఈ క్రిందివాక్యముల జేన. 179 (ఎ) పెన్ నునందువలనపడిన బుణమునకు కట్టికి 8 ఎక్కువ గాకుండ నుండవలెను. పండిన మొ

కంటే తక్కువగాని సాంవత్సరిక వాయిదాలపైన తిరిగి వసూలు జేయవలెను.

వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు ప్రైవేటును నుపపాదించుచు నిటుల నుడివిరి:

జ్ఞానము వచ్చినపుడు ప్రజల బాధల తగ్గించుటకు తన ఏర్పాటుల గావించుట జమీందారుల విధియను అభిప్రాయము ప్రైవేటు ప్రభుత్వమువారి జ్ఞానవిధాన మధాగపడియున్నటుల గనుపించుచున్నది. జమీందారులు జ్ఞాననివారణపనుల సాగించి తీరవలెనని ఏ చట్టమునందును విధింపబడియుండలేదు, జమీందారులు, జ్ఞాననివారణ ప్రయత్నముల గావించినయెడల, తనలము ధర్మమునుచేతను దయార్థి హృదయంతోతన జేయుచుండలేకాని, మరియొక కారణము గాదు. ప్రతి సంవత్సరము, తమ తమ జ్ఞాననివారణ కార్యక్రమమును దెలుపవలసిన దని జమీందారులకు కల్పెరుగోరవలెనని 21 వ సెక్షనునందు విధింపబడినది. ప్రభుత్వమువారు, పరిపాలనా సౌకర్యముకొరకు మాత్రమే జమీందారులను నిలువదగినవారనిగాని, జ్ఞాన నివారణ ప్రయత్నముల గావించుట వారికర్తవ్య మగుచేగాదు. కానన మనందుగాని సై తికముగాని, ఈ విషయమున జమీందారులపై పెట్టి బాధ్యతయు లేదు. జమీందారు జ్ఞాననివారణ కార్యముల ప్రారంభించి తీరవలెనని అడుగుటకు వై తులకు ఎట్టి హక్కునులేదను విషయమును గమనింపవలెను.

జ్ఞానకాలమునందు ప్రజలబాధల నివారించుట కేర్పాటు జేయుట ప్రభుత్వమువారివిధి.

జ్ఞాన నివారణ ప్రయత్నముల గావించుట జమీందారుల విధిగా కాదా యను విషయము నటులంచి సాధ్యసాధ్యముల విచారించినను ఈతీర్మానమునంతటి సవరణ చాలము ఘోషమైనదని చెప్పవలెను. జ్ఞానకాలమున జమీందారుల రాబడిగూడ చాల తగ్గిపోవును. వారి ఆదాయమార్గములు చాల సంకుచితములు. కైతులు శిల్పముల చెల్లించబడక పోవుటచే, వారి ఆదాయము తగ్గిపోయి వారుగూడ చాల ఆర్థిక విషమస్థితియందును ఆనవయమున జ్ఞాననివారణ పనులు ప్రారంభించుటకు జమీందారుల ఎంత ఆభిలషించినను ఆర్థికవిషమస్థితి ఆతని చేతుల కట్టివైచును. ప్రభుత్వమువారి కన్ననో వారికిని వేరు. వారి ఆదాయమార్గములు చాలిదశలములు. ఒకచోటపోయిన మరియొకచోట వచ్చును. అందుచే జ్ఞాననివారణపనుల సాగించుట గాని ఋణమునకు గాని అంత కష్టముగాదు.

179, 183 సెక్షనులందు భూస్వాములకు స్వంతభుద్దులకు ఋణమునకుటకు ఏర్పాటుగలను. కాని జమీందారులకు ప్రజలయపమోగార్థము వెచ్చించుటకు ఋణమునకుటకు మాత్రమే పెట్టి ఏర్పాటుగలను. అందుచే నీసవరణ నుపసాదించవలసిన చెప్పినది. ప్రభుత్వమువారి ట్టి ఋణముల నొసగవలయునని ఆవశ్యకతనుగరించి ఎంతచెప్పినను ఎప్పుడగుచు. జ్ఞాననివారణ జమీందారు లిద్దముగ తోడ్పడుటకు ముందునకువచ్చినందుకు ప్రభుత్వమువారు చాలా సంతోషపడవలెను. జమీందారులు ఋణముగనడుచుంకిరిగాని ఉచితముగ గోరుటలేదు. రెండవసవరణయందు నూటికి 3 చొప్పునకంటే ఎక్కువగాని వడ్డీలేలు నిర్ణయింపబడినది. ఇదిగూడ ప్రభుత్వమువారికి లాభకరమే. సామాన్యముగ ప్రభుత్వమువారు జ్ఞాననివారణకు వెచ్చించుధనమునకు వడ్డీరారు సరిగదా అసలుగూడరాదు. అట్టిసందర్భమున జమీందారులకు ఋణము లొసగి తద్వారాజ్ఞాననివారణ ప్రయత్నములసాగించుటవలన అసలేగాక నూటికి 3 చొప్పున వడ్డీగూడవచ్చును. ఈఋణములు జమీందారులు స్వకార్యములకు వెచ్చించుకొనునవిగావు. అందుచే ఇంతకంటే ఎక్కువవడ్డీ నడుగుట న్యాయముగాదు.

బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు తీర్మానము బలపరచుచు జమీందారులందు గలిగిన నూతన వికాసమునకును, ప్రజా సేవాభిలాషకును సంతోషమును వెల్లబెట్టిరి. ఈతీర్మానమునందు గోరినసౌకర్యముల నొసగుట కెవరికిని ఆక్షేపణయుండరాదు. భూస్వాములకిదివరకే, సోపయోగముకొరకు ఋణములనొసగుచున్నారు. జమీందారులు చెప్ప భూస్వాము లే గాని వేరు గాదు. ఆ ట్టి సం దర్భ ము న, భూస్వాముల కొసగిన సౌకర్యము జమీందారులకేల ఒసగరాదో చెలియకున్నది.

ఒక సవరణ

కె. వి.ఆర్. స్వామినాయుడుగారు:—తీర్మానమునందు నూటికి 3 చొప్పున వడ్డీ అనుపదములకు బదులు, సానిక సంఘముల కొసగు వడ్డీ లేబుచొప్పున అనుపదముల కేర్పవలెననియు "అయిదుకు తక్కువకాని, సాంవత్సరిక వాయిదామీద" అను పదములకు బదులు "పది పానుకు తక్కువకాని సాంవత్సరిక వాయిదామీద" అనుపదముల కేర్పవలసినదనియు సవరణను ప్రతిపాదించిరి.

నూటికి 3 చొప్పున వడ్డీలేలుతో ప్రభుత్వమువారు ఋణమునకొరకు విషయము అందరకును తెలిసినది. సానిక సంఘముల కొప్పుకు నూటికి 6 చొప్పున వడ్డీ చార్జి జేయుచున్నాడు. ప్రభుత్వమువారు తెచ్చుకొను ఋణములకే నూటికి 3 చొప్పున వడ్డీ చెల్లించుచున్నారు. అటువంటి సందర్భములో వారు 3 చొప్పున వడ్డీ కిచ్చెదరనుట అసాధ్యము. ప్రభుత్వమువారినుండి ఋణము తీసుకొని ప్రజలకు తోడ్పడవలెనని జమీందారులకు నిజమగునభిలాషయున్నచో, ఈతీర్మాన మంగీకారయోగ్యముగ నుండవలెను. జమీందారులకొరకులుగూడ, ప్రభుత్వమువారు రంగీకరింపగలవిగ నుండవలెను. తీర్మానమునందు అయిదుసాంవత్సరిక వాయిదాలను మాత్రమేకోరిరి. నాసవరణయందీసంఖ్య 1కి వరకు హెచ్చింపబడినది. కనుక వడ్డీలేలు ఇందుక హెచ్చుగదాచినను, వాయిదాల కాలము హెచ్చుటవలన జమీందారులకు కీససరణ సౌకర్యముగనే యుండునుగాని అసౌకర్యముగ నుండదు.

టి. ఆదినారాయణ చెట్టిగారు సవరణను బలపరచిరి.

బి. మునుసామి నాయుడుగారు (చిత్తూరు) సవరణయందు రెండవభాగమునకు ఆమోదమును తెలుపుచు మొదటిభాగముమాత్రము దానామోదింపజాలనని నుడివిరి. జ్ఞాననివారణ పనుల నిర్వహింపవలెనని జమీందారుల గోరుటకు ప్రభుత్వమువారి కెట్టి హక్కుగలదో తెలియవచ్చును. ప్రభుత్వధర్మమును జ్ఞాననివారణయందు జమీందారులు తోడ్పడుటకు ముందుకువచ్చినందులకు సంతోషించుటకుమారు, ఇతరులతో సమానముగ వడ్డీవారిగూడ చార్జి జేయుట న్యాయముగాదు. ఇందువలన జమీందారుల యంతాహమును చల్లార్చినవారివరుదు.

విశ్వనాథదాసుగారు తీర్మానమును బలపరచుచు, ఇంతవరకు తమ ప్రాంతమున జమీందారులు ఎన్నడును జ్ఞాననివారణపనుల ప్రారంభింపలేదని నుడివిరి. జ్ఞానసమయములందు ప్రభుత్వమువారిద్వారా కైతులకు ఋణముల నొసగినపుడు కైతులను విత్తికిచేసి ఆ ఋణములనుండి తమకిముల వసూలు జేసుకొనుచున్నారు. ఈవిధమున చర్మలకు వీలులేకుండ జాగ్రత్తపుచ్చుకొని జమీందారులకు ఋణముల నొసగుటకు ఎవరికిని ఆక్షేపణ యుండరాదు.

గొల్లపల్లి జమీందారుగారు ప్రతిపాదనను బలపరచుచు సవరణ వెదిర్చిరి.

సవరణ నెట్లట

అధ్యక్షుడు, సవరణను రెండు భాగములుగా విభజించి వోటునకువెట్టెను. స్థానిక సంఘములకొసగు వడ్డీలేలుతో ఋణమునకొరకునను సవరణను వోటునకు వెట్టగా 83 అనుకూలము గను 81 ప్రతిపాటులగున సమ్యక్కులనిచ్చుటచే నెట్లను. 15 సాంవత్సరిక వాయిదాల నొసంగవలెనను సవరణను తరువాత వోటునకు వెట్టగా నెట్లను.

అంతటితో నాదినమునకు చర్మ ముగిసెను. తిరిగి ఈసభవారియుదయము సమావేశమైనపుడు తిరిగి చర్మ ప్రారంభమునకు.

గ్రామములందు నీటిసరఫరా

విక్కిని వెంకటరత్నంగారు తెలుగున ప్రశ్నించుట

గ్రామముల యభివృద్ధిగ్రాటులు

నేను కాసనసభలో బి. రామచంద్రారెడ్డిగారు గ్రామములందలి యభివృద్ధినిగూర్చి తెలిసికొన నీచివన ప్రశ్నల జేసిరి.

- 1. 1926-27 సం|| గ్రామాంతరములందు రోడ్లయభివృద్ధికిని నీటిసరఫరాకును యెంత ప్రయత్నము ప్రత్యేకించియుండిరి?
2. జిల్లాబోర్డుల కెంత మొత్త మొసంగిరి?
3. 1925-26 సం|| యీవసలక్రింద యేమయిన ప్రయత్నము ఖర్చుకావడం మిగిలినదా?

జి:—1. గ్రామములరోడ్లమీద గూ 2,25,254 నీటి సరఫరాకు గూ 8,14,333. 2 జిల్లాలవారిగా యీదిగవరితి రోడ్లకు నీటికి వేరు వేరుగ దెలుపబడినవి:—

Table with 3 columns: Location, Road Length (in feet), and Water Supply. Rows include Anantapur (17148), Bellary (9371), Chittoor (5,000), Chittoor (4040), Guntur (10,888), Godavari (5254), Guntur (6588), Koppal (14956), Krishna (12,411), Nellore (45222), and Vijayawada (5749).

రాష్ట్ర మొత్తం 2,25,254 8,14,333

జి:—(3) ఖర్చుగాక మిగిలిపోయిన మొత్తము (రోడ్లకు గూ 1,63,254 నీటికి గూ 2,71,333) తిరిగి ఆమోదార్థులకు యీవసలక్రింద వెంకటరత్నంగారు తెలుగున యీదిగవరితి ప్రశ్నించిరి:—

ప్ర:—ఎవంజిమ్మలో జిల్లాలవారిగా నొసగబడిన సామాన్య జూనియర్ వానిమొత్తములు వేరువేరుగానుండి హెచ్చుతగ్గులు గలిగించుచున్నవి. ఇట్టి భేదములుండుటకు కారణము ఆమోజిల్లాల సెన్సు ఆదాయమునుబట్టి గ్రాంటుల నొసగుటయూ, లేక మరియొకపద్ధతి యుండుటచేతనా?

ప్రధానమంత్రి:—నాకు తెలుగు రానందున ప్రశ్నకు ప్రతిబింబము.

అధ్యక్షుడు:—గౌరవనీయులగుసభ్యులు జేయుభాషలలో ప్రశ్నించునపుడు క్యాబినెటుసభ్యులు ప్రత్యుత్తరమిచ్చు బాధ్యతను తప్పించుకొందురని దలంపజాలను తప్పమా జేసికొనుటకు రిగిన యేర్పాటులజేసికొనవలెను. (వినడు, వినడు.)

ప్రధానమంత్రి:—కాసనసభ కొక తర్జుమాదారు నుంచి నచో సంతోషించును.

ఆంధ్ర సభ్యులు కొక్కొక్కరై వెంకటరత్నంగారు తిరిగి తనప్రశ్నను తెలుగున దెలుపగా వి. రామచంద్రారెడ్డిగారు (నగ్నీ ప్రత్యేకులు) ప్రశ్న నాంగ ములోని కనవదించెను.

ప్రధాన మంత్రి:—బోర్డులు నిర్ణయించుకొన్నంత మొత్తమునే ప్రభుత్వమువారుగూడ నిర్ణయించిరి.

రామచంద్రారెడ్డిగారు:—తెలుగున మాటలాడిన సభ్యునికి ఆంగ్లము తెలియును. అట్టిచో ఆయన తెలుగున మాటలాడవచ్చునా?

అధ్యక్షుడు:—ఆయన గత కాసనసభలోను నెల్లప్పుడుగూడ తెలుగున మాటలాడుచుండెను. అప్పుడెవ్వరును ఆభ్యంతర చెప్పలేదు. ఇప్పుడు అభ్యంతర చెట్టుటకు గడువుమించిపోయినది.

బి. వి. వెంకటరత్నంగారు:—పెద్దపెద్దమొత్తములు మిగిలిపోవుచుండుటచే బోర్డునిర్ణయించుకొన్నంత మొత్తము గ్రాంటుజేయునధికారిగూర్చి పునరాలోచన జేయుదురా?

ప్ర. మంత్రి:—అది ఆలోచించి చెప్పవలెను.

గా. హరినర్సయ్యగారు:—అన్ని జిల్లాలలోను ఒకేరీతి నొసంగవచ్చునా లేక మార్పులున్నా?

ప్ర. మంత్రి:—వత్తమండలముల సందర్భమున కొంత వ్యత్యాసముగలదు.

సభ్యుమార్తెగారు:—ప్రతియేడు యెక్కువ మొత్తములు మిగిలిపోయి ప్రభుత్వమునకు చెందిపోవుచుండుటచే అందుకు గల కారణముల తెలిసికొన విచారింతురా?

ప్ర. మంత్రి:—అదిగూడ యోచించి చెప్పవలెను.

బి. వెంకటరత్నంగారు:—ప్రభుత్వమువారు మంచినీళ్ల సదుపాయముల కేర్పరుచుటకు నీటి గ్రాంటులను మార్చుకొనకొరకు కాలవోషము పట్టికోపుచుండెడియు, మంచినీళ్లు బావులు, చెరువులు మొదలనుబట్టి పుష్కరిణి జూమూలై కలలోగాని ప్రారంభించుటకు వీలులేకపోవుటయు, ప్రస్తుత వింతములములు ప్రతినెలకొను ఖర్చుగాక తిరిగి ప్రభుత్వమువారికే చేరుచున్నవిషయమును ప్రభుత్వమువారు గమనించిరా?

3-వ మంత్రి:—నేను విచారణజేయుచున్నాను. లోకలు బోర్డులు స్థాములు అందనాలు నివసకుమంతులను యిట్లు ఖర్చుకాక మిగిలిపోవుచున్నది.

బి. వెంకట రత్నంగారు:—ఇకమీద మార్చి మానముతో కాలవోషము పట్టు మంచినీళ్లపసరుకొనగిన గ్రాంటులను జూలై కలవరకు ఇచ్చుచుందురా?

ప్రధాన మంత్రికిబదులు మూడవ మంత్రిగారు జవాబు తెచ్చుచు ఆగ్రాంటులు పూర్తిగ రద్దుజేయబడవలెనని.

బి. వెంకట రత్నంగారు:—ఈ మార్పుతో కాలవోషము పట్టు గ్రాంటులు అంతటితో పోవునని భయపడవలసినది యివ్వబడుననియెంచి పనులను ప్రారంభించుకొనవచ్చునా?

3-వ మంత్రి:—ప్రభుత్వమువారు రట్టివాగ్దానము జేయజాలదు.

తర్జుమాదారుని నియమించుట

జిల్లిన వెంకట రత్నంగారు వేరొక ప్రశ్నను సంబంధించిన ఉపప్రశ్నను తెలుగున నకుగగ రామ్మూరు రాజుగారు మరల ఆంగ్లము నచ్చి న వారు దేశీయ భాషలలో మాట్లాడరాదని అభ్యంతరము చెప్పిరి. తమకేమియు బోధపడవలెనని.

అధ్యక్షుడు:—ఆయన ప్రాతసభ్యుడు. వారు మొదటినుండియు తెలుగున మాట్లాడుచున్నారు. ఇదివరకుండిన అధ్యక్షులనుమించిరి. అందుచే వారికి షిగ్గిషు ఇచ్చువా ప్రచారము ప్రశ్నతో పనిలేదు. నేను నీటింక పరుపజాలను. ఇతరసభ్యుల యిబ్బంది నాకు తెలియదు. దలయున్నాను. తర్జుమాదారుని నియమించుటకు యేర్పాటులు జేయుదును.

చెన్నపురి శాసనసభ

చేనాకు వైద్యముల సంఘము నిరసించుటకు ప్రతిపాదన

గవర్నరు గారి రమమతిని నిరాకరించుట

చేనాకు ఖయిదీలను అండమానులకు పంపు పద్ధతిని మాన్పవలెనని తీర్మానము

చెన్నపురి శాసనసభ గారి సమావేశము 11 గంటలకు తిరిగి సమావేశమైనపుడు అధికారపక్ష తీర్మానములపై చర్చ జరిగెను. కాన్యక్రమము యుగాధిని బ్రహ్మచర్యముతో ప్రారంభమయ్యెను. ప్రశ్నోత్తరములు ముగియగానే ఎన్. సత్యనారాయణ గారు భారత శాసనసభవారీతో సంబంధించిన బాంధవ్యములను గూర్చి చేనాకు శాసనసభ సభ్యులను సంప్రదించుచు చర్చించుటకు గాను సభాకార్యక్రమము వాయిదాపెట్టినది ఈ క్రింది ప్రతిపాదన మొనర్చిరి.

“చేనాకు భారతదేశపు పటాలములను పంపుటయందు అందు ముఖ్యముగా ముందుగా భారత శాసనసభవారీని సంప్రదించుకొనుటయందు అలంబించిన పద్ధతి నీ సభవారు నిరసించుచున్నారని భారత ప్రభుత్వమువారికి తెలియవలెనని సానిక ప్రభుత్వమువారికి శిఫార్సు చేయుచున్నాను.”

సత్యనారాయణ గారు ప్రతిపాదన మునర్చుచు ఈ విషయము చాల అత్యవసరమైనదనియు, ప్రతిపాదనను సంబంధించిన దనియు నుడివెరి.

అధ్యక్షుడు:—నిబంధనల ప్రకార మివిషయ మిరాష్ట్రము నకు సంబంధించినది యుండవలెను. చేనాకు పంపుట చేసెదలగా ఈ రాష్ట్రమునకు సంబంధించిన సభ్యులందరూ?

సత్యనారాయణ గారు:—చేనాకు పంపుటనని ప్రకటించబడిన కొన్ని పటాలములలో అందు ముఖ్యముగా “నేపథ్య అందు మొనర్చు” పటాలములందు ముద్రాను రాష్ట్రముల చాలయందీ గలరు. అవిషయమే గాక, ఈ ప్రతిపాదనను స్టాంపులకు నిబంధనల నన్నిటిని పంపుట పడుచున్నది.

అధ్యక్షుడు:—22 వ నిబంధన ప్రకార మివిషయము “ముఖ్యముగ సానిక ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించినదిగ నుండరాదు. ఆ నిబంధనను పంపుట పడుచున్నదా?

సత్యనారాయణ గారు:—అవిషయము, గవర్నరుగారి కధికార మొసగుట. అధ్యక్షుడు లీ విషయమును విచారించు కక్రరలేదు. అంతయగాక, ముఖ్యముగా సానిక ప్రభుత్వమువారికి సంబంధించిన విషయముల దివివరికట్టి ప్రతిపాదనలు చేసిన సాంప్రదాయములుగూడ గలవు. సంస్కరణల సంఘానివేదికపై శాసనసభవారి యభిప్రాయమును తెలుపుటకు సభాకార్యక్రమము వాయిదాపెట్టినది చేసిన ప్రతిపాదన అట్టిదే. అంతకంటెను సన్నిహితమగు నిర్ణయము నరియొకటి గలదు. ఆ ప్రతిపాదనను ఉప్పుపన్ను విషయమున సర్ జేమ్స్ సిన్సుగుగారిచే చేయడము. ఈ రెండు విషయములు ఆ తేదీ పత్రములు గానియెడల, ప్రస్తుత ప్రతిపాదనగూడ ఆ తేదీ పత్రములు గావాలను.

అధ్యక్షుడు:—హులింగుల నిర్బంధము పూర్వపు సాంప్రదాయములు ఆధారములుగ దీనిని తీసుకొనవలెను.

సత్యనారాయణ గారు:—అవును. నేనీ ప్రతిపాదన నుపపాదించుటలో వెనుకటి సాంప్రదాయములనే అనుసరించుచున్నానని నానానని. ప్రభుత్వమువారి విశేషవిధానముతోగాని, విశేషములతో సంబంధించిన విషయముగాని ఇందెద్దయినను, చేనా ప్రభుత్వమునకు భారత ప్రభుత్వమునకు ఇదివరకెట్టి సంబంధము లేదు. మదరాసు ప్రభుత్వమునకు లేదు. ఏమైన సంబంధములన్నచో నవి సార్వభౌమ ప్రభుత్వమునకు చేనా ప్రభుత్వమునకు మాత్రమే. అందుచే విశేషాంగవ్యవహారములకు సంబంధించిన నిబంధన మిప్రతిపాదనను దానింపజాలదు. అంతయగాక, విశేషాంగవ్యవహారములందీ ప్రతిపాదనయందు చర్చించుట వాయిదాపెట్టెనుగాను. భారతీయులను, భారతీయపటాలమును, నరియొకటి ఆసియాజాతీని భానినలుగ నొసర్చు కాన్యక్రమమును వినియోగించుట మాత్రమేలేదు. ఇట్టివిషయమున భారత ప్రభుత్వమువారు, భారత శాసనసభను సంప్రదించుకొనుట ఈ రాష్ట్రమునకు వలె ప్రజలకు చాల అసంపృక్తిపరమైనది. చేనా రాష్ట్ర ప్రజాప్రతినిధులసభా కీర్తిమయమున భారత ప్రభుత్వమువారిచేతను నిరసించుచున్నారని తెలుపవలెననిమాత్రమే ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాను. ఇది భారతదేశమునందీ గరిష్ఠమైన విషయములకు సంబంధించిన విషయముగాని విశేషాంగముగాను.

లామెంటు గారు ప్రతిపాదన సక్రమమైనదగాని నునువును ప్రజాలోకం రాజీయసంబంధములను చేనాకు కీర్తిమయము నొసర్చుకొనుట మాత్రమేలేదు. ఇట్టివిషయమున భారత ప్రభుత్వమువారు, భారత శాసనసభను సంప్రదించుకొనుట ఈ రాష్ట్రమునకు వలె ప్రజలకు చాల అసంపృక్తిపరమైనది. చేనా రాష్ట్ర ప్రజాప్రతినిధులసభా కీర్తిమయమున భారత ప్రభుత్వమువారిచేతను నిరసించుచున్నారని తెలుపవలెననిమాత్రమే ప్రభుత్వమువారిని గోరుచున్నాను. ఇది భారతదేశమునందీ గరిష్ఠమైన విషయములకు సంబంధించిన విషయముగాని విశేషాంగముగాను.

అధ్యక్షుడు:—ప్రతిపాదన సక్రమముగానే యున్నదని అనుమతి నొసరుటకు సభలో నెవరికైన ప్రతిపాదననుగరించి ఆ తేదీ పటాలములను ప్రశ్నించెను. లామెంటు గారు తేదీపించిరి. అందుపై ప్రతిపాదన చర్చించుట కనుకలముగనున్న వారిని లేవవలసినదని అధ్యక్షుడుగోరెను. 20 మందింటె నెక్కువమంది సభ్యులు లేవవలెననుచే ప్రతిపాదనను చర్చించుటకునుమతియొసగుటనని అధ్యక్షుడు ప్రకటించి, ప్రతిపాదనను మధ్యాహ్నము 2 గంటలకు చర్చకు వచ్చునని ప్రకటించెను.

మార్చి నెల సమావేశము

ఫిబ్రవరి 28, మార్చి 14, 29 తేదీల అధికారపక్షసభ్యుల కాన్యక్రమమునకు ఇదివరకు ప్రత్యేకింపబడినదియు, ఇప్పుడు గవర్నరు సమర్పించి, మార్చి 14, 29, 30 తేదీలకు ప్రత్యేకించుటకు గవర్నరుగారు నిశ్చయించిరి అధ్యక్షుడు ప్రకటించెను.

తామ శాసనమునకు సవరణలు

తామ శాసనమునకు కొన్ని సవరణలనొసరుట వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు మహాదేవిన ప్రతిపాదనపై తరువాత చర్చసాగెను. తామనివారాశాసనముల ప్రారంభించి సాగింపవలసిన దని ప్రభుత్వమువారు జమిందారుల గోరినపుడు, జమిందారు లావల సాగించుటకు ఋణములనొసగినయెడల నియ్యవలెననియు ఆ ఋణములను సంపాదించుకొనుట కంటె నెక్కువ వడ్డీ చార్జీజేయరాదనియు రికంటె తక్కువగాని సాంవత్సరిక వాయిదాల వివాద తీరిక ఋణమును తీర్చుకొనవలసినదియు తీర్మానముగోరుచుండెను. సవరణ ఋణములకు లోకలు బోర్డుల కొనసక ఋణములపై చార్జీజేయు వడ్డీలేమును చార్జీజేయవలెననియు 15 కు తక్కువగాని సాంవత్సరిక వాయిదాలవివాద ఋణమును తీర్చుకొనవలసినదియు “కె. వి. ఆర్. స్వామిగారు తీర్మానమునందు సవరణల నుపపాదించగా సభవారీచే సంగీకరింపబడినది. ఆవిధముగ సవరింపబడిన తీర్మానముపై నీదినమున చర్చ జరిగెను.

శ్రీమతి ముత్తలక్ష్మమ్మ గారు రాగసాధిపత్త్యము సహించుట

ఉపాధ్యక్షులారా! డాక్టరు ముత్తలక్ష్మమ్మ గారు రాగసాధిపత్త్యము విహించుచు, తా నడుకపోయినను సభవారు తన్నే క్రమముగ ఉపాధ్యక్ష పదవిని నుకొని గౌరవించినందులకు కృతజ్ఞతను తెలిపిరి. ఈ గౌరవము తనదిగ భావించుటలేదు. ఈరూపమున మదరాసు రాష్ట్రము తమ స్త్రీజాతీని గౌరవించిరి. “అనేక ఇతరవిషయములందువలెనే, ఈవిషయమునందుగూడ చెన్నరాష్ట్ర మితరప్రాంతములకు మృగచర్యత్వము వహించినందులకు కెంతయు గర్వించుచున్నాను. చెన్నరాష్ట్రము లీగిహముగ, ఒక్కగృహపరిపాలనయందేగాక, సాంఘిక, జాతీయవిషయములందుగూడ స్త్రీల కిట్టి ఉన్నతస్థాన మొసగినందులకు కెంతయు కృతజ్ఞుడను చెనువుచున్నాను” కరతాశక్తి నులు అని ముత్తలక్ష్మమ్మగారు నుడివెరి.

వెంకటగిరి కుమారరాజుగారి ప్రతిపాదనపై జరిగిన చర్చకు ప్రత్యుత్తరమొసగుట కుమారరాజుగారి సంగిన ప్రధానమోక్షమును ప్రశంసించిరి. ఈ తీర్మానమునకు ప్రస్తుతము ఆవసరములేదు. ఇదివరకే ప్రభుత్వమువారి విషయమున జమిందారుల కనుసరమున సహాయమొనర్చుచున్నాను. తామనివారాశాసనము జమిందారులు రు 1000 లు చెచ్చించు నెడల 2000 లను ప్రభుత్వమువారి సంగిన సహాయమొనర్చుచున్నాను. వెంకటగిరి కుమారరాజుగారు మాటలాడుచు ప్రభుత్వమువారి సహాయమునకు తామచాల కృతజ్ఞులమనియు, కాని అట్టిసహాయము చాలస్వల్పమనియు నుడివెరి. అందుచే కొందరు జమిందారులు తామస్వయముగ తామనివారాశాసన ప్రారంభించవలెనని గోరవచ్చును. అట్టివారికి తనయులును నొసగుట న్యాయము.

దండు నారాయణరాజుగారు తీర్మానము నెదుర్చుచు తీర్మానము వైకమాత్రము చాలనిరావేక్షణీయముగ కనుపించుచున్నది యని కొంత ము విమర్శించిన దానిమీద చాల అపాయకకరమైనదని తెలియగలదని నుడివెరి. తామగట్టునందు జమిందారులు తామనివారాశాసనముల ప్రారంభించవలెనని యెచ్చుటకు విధింపబడియుండలేదు. అట్టిభాగ్యశ్రేణింబాగులపై లేదు. ఈ తీర్మానములనన, జమిందారులకు ఋణముల నొసగుటనన భాగ్యశ్రేణింబాగుల ప్రభుత్వమువారిపై విధించబడుచున్నది. ఇందునల ప్రభుత్వమువారు తమకష్టమును మరల నెర్పరుచుకొను స్వాతంత్ర్యమునకు భంగముగలుగుచున్నది.

ఇది క్రమమున పరతిగాను. ఈవిషయమున ప్రతిపాదనకును, ప్రభుత్వసభ్యుని ఒకటిరెండు ప్రశ్నలనుగలది యున్నది. ఇదివరకు ప్రారంభించబడిన తామనివారాశాసనమునకు, ఒడంబడికలకునుగూడ తీర్మానమునందలి నిబంధనలు వర్తించునా? వెంకటగిరి జమిందారుగారికిని ప్రభుత్వమువారికిని ఇదివరకెట్టియెడంబడిక లేననగలవా? ప్రతిపాదనపై ఒకటిరెండు తీర్మానమునందలి నిబంధనలను, ఈ తీర్మానము నందుద్దేశ ప్రేరేపనగాను, అటులగాక ఇకమందు గావించుకొనవలెనని ఒడంబడికలకు మాత్రమే వర్తింపజేయును ప్రతిపాదనకుని యుద్దేశమైనయెడల నీ తీర్మానమునకిప్పుడవసరమేలేదు.

రామనాధురాజుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, ఈ రాష్ట్రమున మూడవవంతు జమిందారులున్నది నున్నదనియు, తీర్మానము సంగీకరించినయెడల, జమిందారి ప్రదేశములలోని ప్రజలకు చాలవరకు తోడ్పడినవారయ్యెదననియు నుడివెరి.

హమీదుఖాన్ గారు చర్చనుముగింపవలసినదని ప్రతిపాదనగా సంగీకరింపబడినది. తీర్మానమును వోటునకు శబ్దము ప్రతిపాదనలకులేక అంగీకరింపబడినది.

మాషిఖా ఖయిదీలను అండమానులకు పంపుట

“మాషిఖా ఖయిదీలను అండమానులకు పంపి నివసించజేయు స్త్రీ-మును రద్దజేయుటకు వెంటనే చర్యచేయుకొనవలె ననియు ఆ స్త్రీ-ముప్రకారము అండమానులకు కంపబడిన స్వతంత్రులగు మాషిఖాలను స్త్రీలను ఓలలను తిరిగి తీసుకొనిరావలెననియు మలబారు విప్లవమునందలి ఖయిదీలను తిరిగి యిండియను జైలుల్లకు దీసికొనిరావలె ననియు ఈసభవారు శిఫార్సు చేయుచున్నారు.

కె. వి. పి. ఎస్. మహమ్మదు మీరా రావు తరుగారు పైతీర్మానము నుపపాదించుచు, ఈవిషయము శాసనసభయందు పనేకపర్యాయములు చర్చింపబడియుండెనని నుడివెరి. మదరాసు రాష్ట్రమునకు కొంతకాలము గవర్నరుగ పనిచేసిన సర్ అలెగ్జాండరు కార్డ్యూగారి అధ్యక్షతక్రింద నియమింపబడిన ఉపసంఘమువారి అండమానుదీపులు మానవనివాసయోగ్యములుగావనియు, అందుచే అచ్చటి ఖయిదీలందరిని ఇండియను జైలుల్లకు మార్చవలసినదనియు శిఫార్సుచేసిన విషయము అందరకును తెలిసిన విషయమే. ప్రభుత్వమువారు శిఫార్సుల సంగీకరించి, ఆచరణయందుంచిరి. కాని మాషిఖాలను అండమానులకు పంపు విధానమును సర్ ఆర్థునాపుగారు తిరిగి ప్రారంభించిరి.

ఉపపాదనకు డింకను మాటలాడుచు, మానవనివాసయోగ్యముగావని ఖండింపబడిన ప్రదేశమునకు మాషిఖాలను పంపుట చాల హాసమని నుడివెరి.

హమ్మదుగారు ప్రతిపాదనను బలపరుచుచు, అండమానులందలి దుర్భర పరిస్థితుల వివరించి ముందుముందచ్చటికి రాబోవు నెట్లంటకు నీవాసయోగ్యముగ నొనర్చుటకు గాను, మాషిఖాల నచ్చటికి పంపుచుండిరి నుడివెరి.

సభాకార్యక్రమము నాపు ప్రతిపాదనను

గవర్నరు నిరాకరించుట

అధ్యక్షుడి సమయమున చేనాకు భారత వైద్యముల సంఘ విషయము నుగరించి చర్చించుటకు సత్యనారాయణ గారు గావించిన ప్రతిపాదనకు గవర్నరు రమమతిని నిరాకరించినది ప్రకటించిరి.

సభవారంతట కలహములకు లేచిరి.

కె. సి. వి. ఎస్. నరసింహ రాజుగారికి విందు

చన్నపురి శాసనసభాధ్యక్షులకు గౌరవనీయులగు సి. వి. ఎస్. నరసింహరాజుగారి గౌరవాగ్రహము, ఎస్. ముత్తయ్య మొదలియారుగారు నిన్న సాయంత్రము శాసనసభ్యుల కుమిటిరూమునందు గొప్ప విందుగావించిరి.

ప్రభుత్వసభ్యులు, మిత్రులు, కార్యదర్శులు శాసనసభ్యులు, చాలమంది ఇతర ప్రముఖులు విందునందు పాల్గొని చాల సంతోషముగ గడపిరి.

బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు

గ్రీష్మముతువునందు భారతదేశమునకు వచ్చెదరు

అలహాబాదు జనవరి 27:—రాబోవు గ్రీష్మముతువులో బర్మెను హెడ్ ప్రభువుగారు భారతదేశమునకు వచ్చెదరని పంపిణీపత్రిక ప్రకటించుచున్నది. (అ. ప్రె.)

శాసనసభా సమావేశము

తెంగాలు శాసనసభ ఫిబ్రవరి 21 వ తేది సమావేశమైనది కలకత్తా గెటెలునందు ప్రకటించబడినది. (అ. ప్రె)

భారతదేశమునందలి స్త్రీగతులు

శాసనసభల యెన్నికలు

ఎన్నికలభారతము నిర్ధారణగా కేలకపోయినను క్రొత్త శాసనసభలను మేలుకలుగునను నవ్యకము గల భారతదేశపితైషులకు పూర్తిగా నిర్దేశమును కలిగించునట్టిదిగా ఎన్నికలభారతముండలేదు. ప్రస్తుతస్థితిగతులలో అన్ని శాసనసభలలోను క్రొత్తగా యెన్నుకొనబడిన పక్షములసంఖ్య యందలి భారతమును అర్థకముగా నుండలేదు. చాల రాష్ట్రములలో మంత్రిమండలి సేర్పరుచుట కవకాశముకలిగినది. స్వరాజ్యపక్షమువారు మంత్రిమండలిను స్వీకరింపగూడదను నిబంధనను సడలించుట కర్తవ్యమే లేక మరల ప్రతిభుజన విధానమును సాగించుట కర్తవ్యమే అని యిప్పుడు స్వరాజ్యపక్షమువారు నిర్ధారణచేయుచున్నది. వారెటుల నిర్ధారణచేసిరో తెలుసుకొనవలసినది. శిశువులకడకడపటివారమున ఆసామునందలి గొప్పతీలోజరిగిన కాంగ్రెసుమహాసభలో నామోదించబడిన తీర్మానములను మనము గమనింపవలసియున్నది. ఆతీర్మానములను శాసనసభల ఎన్నికలభారతముతో పోల్చుచో తీర్మానములంత ప్రోత్సాహకరముగా లేవనియే చెప్పవలసియుండును.

వెనుకటిరోజులలో కాంగ్రెసు మహాసభలో భారతదేశజ్ఞునందలి రాజకీయపక్షముల కన్నిటికీగూడ ప్రాతినిధ్యముండెడిది. అప్పుడు మితవాదుల ప్రాబల్యమే కాంగ్రెసులో హెచ్చుగా నుండెడిది. మోర్లే-మాంటాగు సంస్కరణములకు కాంగ్రెసు తీర్మానములే ప్రధానాధారముని గూడ చెప్పవచ్చును. ఆరేండ్లక్రితము గాంధీగారు వారి అనుచరులను కాంగ్రెసును వశపరచుకొనిరి. అందువలన కాంగ్రెసు అసహాయోద్యమ సిద్ధాంతముల కాలపట్టెనది. ఆకారమున

అసహాయోద్యమము విఫలమైనది మొదలు నేటివరకును స్వరాజ్యపక్షమునకు అనివార్యములుగా తలపించుచున్న పరిస్థితులను గ్రంథస్థమైనందులకే కాంగ్రెసు ఉపనించుచున్నది. 1924లో మహాత్ముని చెరసాలనుండి జవహర్లాల్ నెహ్రూ తనకు వెనుకటివలె ప్రధాననాయకత్వము చేలనని అతిగా సహించెను. అతనికి రాజకీయములందుండి పాటుకుట కడుశ్రమముగ తగిలినది. మహాత్ముడు నాయకత్వమును త్యజించినప్పటికిని సి. ఆర్. దాసుగారును అయిన ధర్మపురియిన ధర్మపురియిన మోతీలాలు నెహ్రూగారును నాయకులైరిగాని కాంగ్రెసు పలుకుబడి హెచ్చులేదు. కాంగ్రెసులో అంతఃకలహము లడగిపోలేదు. నిరుడు కాన్పూరులో జరిగిన మహాసభలో అసహాయసిద్ధాంతమును బలపరచునట్టి శాసనసభలలో కాంగ్రెసు వారు మంత్రిమండలిను స్వీకరింప గూడనను తీర్మానమే ఆమోదించబడెను. ఈసారి ఎన్నికలలో స్వరాజ్యపక్షమువారికి అఖండవిజయము కలుగనందున కాన్పూరు తీర్మానమును సవరించుట సులభముకాదు. అనునదియే గౌహతీసభలో ప్రధాన సభ్యుగా సేర్పడెను.

గౌహతీసభ కర్ణాటకవహించి ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారిని చాల విషమస్థితి యందుకొనినది. ఇతడు చేసినపురి స్వరాజ్యవాదుల నాయకుడు. ఆరాష్ట్రమున శాసనసభకు స్వరాజ్యపక్షమువారు హెచ్చుమంది యెన్నుకొనబడిరి. మంత్రిమండలిను స్వీకరించి రిస్వాన్విపుపక్షముతో కలసి పనిచేయువలె చేసియే శ్రీనివాసయ్యంగారు భావించెనుగాని, భారత స్వరాజ్యపక్ష నాయకుడగు పండిత మోతీలాలు నెహ్రూగారు రెండుల కంగీకరింపలేదు. వంగరాష్ట్రము మున్నగు కొన్ని రాష్ట్రములలోని స్వరాజ్యపక్షమువారుగూడ నెహ్రూగారి పక్షమున నిలిచిరి. అందువలన అసహాయోద్యమమునకు కడుకేగుననిన దను విధానమునే శ్రీనివాసయ్యంగారు నూచింపవలసివచ్చెను. “మంత్రిమండలిను స్వీకరింప గూడదు. బడ్జెటులను నిరంకుశోద్యోగుల లుపపాదించెడు చట్టములను తిరస్కరింపవలెను. అధికారము వహింపకుండునీ స్వరాజ్యపక్షమువారు దేశమున కధికముగ మేలు చేయగలుగుదురు. పిలువ సర్వీసుకాఖిలు వైస్రము నాకాదేశము విమానదేశము సంస్థానములతో రాజకీయసంబంధము మున్నగు విషయములన్నియును చేరునేగాని స్వపరిపాలనావిధాన మేదియును సమగ్రము కావాలదు; అని శ్రీనివాసయ్యంగారు నడిచెను. భిన్నాభిప్రాయములగుల భిన్నపక్షములకు చేరిన ప్రతినిధులతో కూడినసభలో అల్పసంఖ్యకులకు నాయకుడైన శ్రీనివాసయ్యంగారు మరేమియు తెలుపజాలక పోయెను. ఎన్నికల ఫలితము నతడు గ్రహింపలేదు. హిందూ మహమ్మదీయ కలహములగుర్చి యేమియు తెలుపలేదు.

ఆహ్వానము వచ్చినయెడల వెంటనే బాధ్యతను వహించు

టకు సమ్మతించుచు అన్ని పక్షములను కలసి ప్రతిపాదనలను గా సేర్పడవలెనని అభ్యర్థించు నూచింపగలిగియుండినచో అధికముగ సానుభూతిని బడయగలిగియుండును. గౌహతీ సభలో వంగరాష్ట్రమువారి పలుకుబడి హెచ్చుగా నుండుటచే స్వరాజ్యపక్షప్రాబల్య మధికమయ్యెను గాన బలహీనమని తాను నమ్ముచున్నను పక్షముతోటను ప్రతిఘటన విధానమునే శ్రీనివాసయ్యంగారు సమర్థింపవలసివచ్చెను. శ్రీనివాసయ్యంగారు గాంధీగారిపై ఆశ పెట్టుకొనెనుగాని గాంధీగారు ఆశాభంగమును కలిగించెను గాన అయ్యంగారికి అండలేకుండపోయెను. గాంధీగారు గౌహతీసభకు వచ్చిరి. వివిధపక్షముల కైక మత్సయము కలిగించి మోతీవిధానమును ప్రారంభించుటకు గాంధీగారు తనపలుకుబడిని వినియోగించునని చాలమంది నమ్మి యుండిరిగాని గాంధీగారికట్టి యుద్దేశములేదని స్పష్టమైనది. పన్నెండు నెలలు విక్రాంతిగాని గాంధీగారు గౌహతీసభకు వెళ్లెను. ఐకమత్యమును కలిగించు తలంపుతోనే గాంధీగారు రెండు నెలలయొడవచ్చుచుగాని అసహాయోద్యమమునందాయనను నచ్చగించెను. రాజకీయములలో మరల ప్రవేశించుటకు మహాత్ము డెంతమాత్రము సంగీకరించియుండలేదు. శాసనసభలయందును స్వరాజ్యపక్షమువారి యుక్తులయందును మహాత్ముడెట్టి ఆసక్తి ఎన్నడును కలిగియుండలేదు. దౌర్జన్యమును మహాత్ముడు పూర్తిగా నిరసించును. శాసనసభలలోని యుక్తులలోగూడ దౌర్జన్యము కలదనియే మహాత్ముని అభిప్రాయము. ద్వేషము మాత్సర్యము స్వాధీనపరత్వము మున్నగువి శాసనసభలకు కుండక తప్పదు. అవి దౌర్జన్యమున కూర్చుండుటని మహాత్ముని అభిప్రాయము. కావున తన ఉద్యమమును రూపుమాపుటకు కారణములగు అంతఃకలహములను మహాత్ముడు చాల చింతాక్రాంతుడైనవాటని జమేగాని గౌహతీలో నతడివాద ప్రతివాదముల కతీతుడయ్యుండెను. స్వరాజ్యపక్షమువారు అసహాయోద్యమమును త్యజించుటయే యీ అంతఃకలహములకు ముఖ్యకారణమని మహాత్ముడు నమ్మియుండెను.

అందువలన గౌహతీమహాసభ విఫలమైనదనియే చెప్పవలసియుండును. క్రొత్తగా ఫలప్రదమును విధానమేదియు సేర్పరుపబడలేదు. పరస్పరము విశ్వాసము ప్రబలముగా నుండెను. ప్రాతినిధానము పూర్తిగా తొలగిపోయినదని స్వరాజ్యపక్షము వారు గ్రహించిరి. గాంధీగారు కాంగ్రెసును వశపరచుకొనక మునుపు కాంగ్రెసులో పలుకుబడి కలిగియుండిన నాయకులు కొందరిపుడు రిస్వాన్విపుపక్షమున చేరియుండినను మహాసభలో మన్న అతివాదులకు రిస్వాన్విపుపక్షమువారి నామోదయ్యును గుంచించియుండలేదు. “ఈ అతివాదులకు అసహాయోద్యమమున దింకను నమ్మకముకలదు గాని దానిని నెరవేర్చుకొనరాదు. తేలేమైనలేదు.”

అని నిరుడు వారి నాయకులలోనే యొకరు నుడివియుండిరి.

శ్రద్ధానందస్వామి హత్య

కాంగ్రెసు మహాసభ జరుగబోవు సమయమునందే ఢిల్లీలో శ్రద్ధానందస్వామిహత్య జరిగినది. హిందూ మహమ్మదీయ మైత్రికి భంగకరమును నిట్టి దారుణహత్య వ్యక్తిపరముగ నిధివరకెన్నడును జరిగియుండలేదు. శ్రద్ధానందస్వామి మహమ్మదీయ మతమునకు ప్రతిఘటనగా నిపుడు హిందువు లలపించిన ప్రచారమునకు మూలకారణ మనియు మిక్కిలి ఉపద్రవకరుడగు హిందూ మతప్రచారకు డనియు ఉత్తరహిందూస్థానమునందలి మహమ్మదీయులు నమ్ముచున్నారు. స్వామిజీ పంజాబు దేశీయుడు. విద్యావ్యాప్తియే యితనివృత్తి. పారిద్యారమున గురుకుల విద్యాలయము సేర్పరచి శ్లాగునియముగా దానిని కొనసాగించుచుండెను. ఆర్యుల వేదములందును ఆచారములందును విద్యార్థులకు గట్టి నమ్మకమును కలిగించుటయే ఉత్తరగంగానదీ తీరమునందు స్వామిజీ యీగురుకులములు నెలకొల్పెను. ఇతనిని నెనుకొను స్థితి రెండు పిలుచుచుండెను. ఆర్యసమాజమున కత్యధికముగ పలుకుబడిని కలుగజేయుటలో శ్రద్ధానందస్వామికి మరెవ్వరును యాధుకారనియే చెప్పవచ్చును. పదయునై దేవుడు గురుకులమున పనిచేసి పిమ్మట స్వామిజీ మతప్రచారమునకు పూనుకొనెను. అందులకు మద్దినంబులను సేర్పరచెను. దేశసంచార మొనరించుచు యితర మతముల నవలంబించిన హిందువులకు మరల స్వమతాన్ని నొసంగుచుండెను. ఈ విషయముగుర్చి ఆంగ్ల పత్రిక లేమియును వ్రాయలేదు. కాని దేశీయులలో దీనివలన చాల సంకలనము కలిగినది. పంజాబు ప్రాంతమునందు గౌరవతో మతకలహములు తీవ్రమగుట కిదియే ముఖ్యకారణమని అధికారులలో కొందరుగూడ నమ్ముచున్నారు. ఇందతిశయోక్తి యుండవచ్చునుగాని శుద్ధి యుద్ధము ప్రచారకులలో సగ్రంభణ్యుడగువాని నొక మహమ్మదీయుడిటుల హత్యచేయుటవలన మహమ్మదీయులకు యీయుద్ధము మువలన కలిగిన ఉద్దేశము మాత్రము స్పష్టమగుచున్నది. దీని ప్రాముఖ్యత నిపుడు ప్రజలు సరిగా గుర్తించలేక

పోవచ్చును గాని యిది ముఖ్యతమునుట కట్టిసంశయమును లేదు. శాసనసభలలో హిందువులకును మహమ్మదీయులకును సహకారము కుదురవచ్చునని యూహించుటకైన నొక నెట్టి యవకాశమును లేదు. మతకలహములను రూపుమాపవలెనని రాజప్రతినిధి చాలసారులు హెచ్చరించియుండెను. శాసనసభల ఎన్నికలను యమునందుమాత్రము హిందూమహమ్మదీయ వైమమ్యము లంత హెచ్చుగాక నబడలేదు. స్వామిహత్య ప్రమాదకరమును రాజకీయవధయని నమ్ముటకెట్టి సంశయమును లేదు. గౌహతీలో స్వరాజ్యపక్షమువారు అవివేకము నింకను జెల్లించుటయేగాక భారతదేశమున రాజకీయవత్సర ప్రారంభమునకది నిర్దేశాచారమును నుపాద్యాయమునాడనైనది. కాని శాసనసభలు క్రమముగా సంవృత్తికరముగనే పనిచేయునట్లునని నెనుకట్టి అనుభవములను నూహించుట కవకాశములేకపోలేదు. (నేమనుపత్రిక)

వాతావరణస్థితి

1927 నం|| జనవరినెల 27-న లేద గురువారము

ముఖ్యజిల్లాలు	ముఖ్య		ముఖ్య		ముఖ్య	ముఖ్య
	తేలి 24 గంటలలో	అత్యధిక	తేలి 24 గంటలలో	అత్యధిక	తేలి 24 గంటలలో	అత్యధిక
	తేలి 24 గంటలలో	తేలి 24 గంటలలో	తేలి 24 గంటలలో	తేలి 24 గంటలలో	తేలి 24 గంటలలో	తేలి 24 గంటలలో
గౌహతీ	82.7	65.4	...	0.15	...	0.07
విశాఖపట్టణం	81.4	68.8	...	2.20	+	1.82
కాకినాడ	80.7	68.7	...	3.21	+	3.02
మచిలీపట్టణము	83.1	68.0	...	0	...	0.23
కర్నూలు	90.2	65.6	...	0	...	0.8
బళ్లారి	88.2	65.6	...	0	...	0.11
అనంతపురం	0	...	0.12
కడప	89.2	66.2	...	0	...	0.39
నెల్లూరు	86.7	66.7	...	0.07	...	1.46
మద్రాసు	85.8	66.2	...	0.57	...	0.70
కడపూరు	83.2	68.9	...	1.06	...	0.37
సేలము	88.9	66.2	...	0	...	0.27
కోయంబూరు	87.1	63.3	...	0.02	...	0.53
తిరుగునాపల్లి	93.1	69.7	...	0.15	...	0.49
నాగపట్టణము	84.1	77.1	...	5.18	+	3.58
మధుర	89.0	70.8	...	0.26	+	0.28
పాంబుర్	82.6	74.9	...	4.19	+	2.29
తిరునల్వేలి	4.85	+	3.45
తిరువేండూరు	85.5	74.6	...	0.98	+	0.32
కొచ్చిన్	87.6	72.6	...	1.10	+	0.47
కాళికట్టు	90.8	69.1	...	0.01	...	0.38
మంగళూరు	94.9	70.2	...	0	...	0.06
దెంగునూరు	83.8	58.8	...	0	...	0.24
మెదక్ కార	79.6	57.5	...	0	...	0.15
కొడైకనాల్	61.4	46.3	...	2.05	...	0.75

సర్కారులు:—కాకినాడలో మెఘములు దట్టముగ నున్నవి. తక్కినచోట్ల ఆకాశము నిర్మలముగ నేయున్నది. విశాఖపట్టణములో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. తీవ్రస్థితి ఎక్కువగలేదు. డక్క:—ఆకాశము నిర్మలముగ నున్నది. బళ్లారిలో 3 డిగ్రీలు కర్నూలులో 4 డిగ్రీలు రాత్రి నేడిమి ఎక్కువ కర్నూరుకు:—కడపూరులో తప్ప ఇతరచోట్ల ఆకాశము స్పష్టముగ నేయున్నదనవచ్చును. తీవ్రస్థితి మామూలుగా నేయున్నది. రాజధాని యందంతటను వాతావరణ మనుకూలముగ నున్నది.

వ. వ. నారాయణ అయ్యర్, సహాయవాతావరణశాస్త్రజ్ఞుడు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి నెల 0-2 0; 12-కి 1-4-0
ఈ దంతచూరముతో పంక్తుతో ముటవలన చిన్నగట్టి పడును. చిన్నగట్టి రక్తముకాకుండును. నోరుగుర్తలకు లేకయుండును. పంక్తు ముత్తములవలె జెల్లగా నుండును. సర్వసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక యిబాబాం

ఉక్కురక్షణము:

ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సుపద్ధతి

శ్రీకృష్ణ కృష్ణ

ఉక్కురక్షణమును ఇంకను ఏడుసంవత్సరముల వరకు కొనసాగించవలయునని కోరుచు, వాణిజ్యసభ్యులగు సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగారు భారత శాసనసభలో నిన్నటిదిన మొకచట్టమును ప్రవేశ పెట్టిరి. భారతీయపరిశ్రమలకు రక్షణగావలయునని ఎల్లరంగీకరించెదరు. కాని యీమారు రక్షణమునకు ములు తగ్గించబడును. ఇంతియగాక, బ్రిటీషు ఉక్కుపై తక్కువపన్నులను విధించి తదితర దేశములలో తయారగు ఉక్కుపై హెచ్చుపన్ను విధించుటకు, కొత్తచట్టమునం దేర్పాటులు చేయబడెను. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సుపద్ధతి తమకు వలదని భారతీయు లుద్దోషించుచుండిరి. ప్రజాభిప్రాయము ఇండియా ప్రభుత్వమువారికి తెలియక పోలేదు. అటులయి నను, ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సుపద్ధతిని నమ్మదిగజొప్పించుట, కడువిచిత్రము. ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సుపద్ధతి దేశమునకు నష్టమేమనియడుగవచ్చును. సామాన్య పరిస్థితులలో, బ్రిటీషు ఉక్కుకన్నను ఇతర దేశముల ఉక్కు తక్కువఖరీదులో దొరకును. బ్రిటీషుఉక్కు ఎక్కువ నాణెమయినదని చెప్పెదరుగాని, ఆవిషయమై ఇదమిథమని చెప్పవీలులేదు. బ్రిటీషుఉక్కు స్టాండర్డు ఉక్కునియు, తదితర దేశములలో తయారగు ఉక్కు స్టాండర్డు ఉక్కుగాదనియు, సర్ ఛార్లెసు ఇన్సుగారు వ్యత్యాసముజూపిరిగాని, యీభేదము నామమాత్ర మనియే భావించవలయును. తనువస్తువులే శ్రేష్ఠములని ఎవరికి వారు జెప్పకొనుట మామూలు.

బ్రిటీషుసరకు లెక్కుడు ఖరీదని, సామాన్యముగ నెల్లరును మొరబెట్టుచుందురు. హిందూ దేశము తనకు గావలసిన సరకులను ఇంగ్లండుకన్నను ఇతర దేశములనుండి తెప్పించుకొనుట సులభముగ నున్నది. ఉక్కుండణ చట్టము శాసనమగుచో, బ్రిటీషుసరకులనే, హిందూ దేశము తెప్పించుకొనవలసి యుండును. విదేశపు సరకులపై హెచ్చు సుంకములను విధించుటచే అవి చౌకగ లభింపనేరవు. అందుచే ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు పద్ధతివలన మొదటిసప్త మేమన, హిందూ దేశము చౌక మార్కెట్టులలో తనకు కావలసిన సరకులను కొనజాలకజోవుటయు, బ్రిటీషుసరకులను తప్పక కొనవలసివచ్చుటయు సంభవించును. హిందూ దేశమున తయారగువస్తువులను గూడ, ఏదియో యొక పేరు బెట్టి ఇంగ్లండునుండి తెప్పించుట, అధికారులకు మామూలయినది. అట్టి సందర్భములలో కొత్త చట్టము అమలులోనికి వచ్చినపిమ్మట, హిందూ దేశ

మును బ్రిటీషు సరకులతో నిండివైచుట సహజము. చట్టము ఏడుసంవత్సరములవరకు కొన సా గు ను గాన, హిందూ దేశపు ఉక్కుసరకుల కేమాత్రము ప్రోత్సాహము గలుగజాలదు. ఇప్పుడారి ఏర్పాటు సామాన్యభిమానము కిందికయినను రాదు. ఇంగ్లండుపట్ల మాత్రమే ప్రత్యేకాభిమానము జూపవలయునని, చట్టము గోరుచున్నది. అట్టియభిమానము జూపవలసిన యనసర మే మయిన గలిగెనా?

పార్లమెంటు సభవారు భారతీయులకోర్కెలను దీర్చరని, విధితమయ్యెను. సంస్కరణములు విషయమున పార్లమెంటు సభను బలవంతపెట్టవీలు లేదనియు, వారి యిష్టమే యిష్టమనియు రాజ్యప్రతినిధి గారు చెప్పిరి. హిందూ దేశమున కొంతవారయినపుడు, బ్రిటీషు సరకులపై ప్రత్యేకాభిమానము జూపవలసిన యనసరము వారికి గలదా? చీనాకు పైనికును సంపు విషయము, హిందూ దేశముతో యోచించుకుండనే నిర్ణయించబడెను. అందుచే వాణిజ్యము విషయమున తనకు మాలిన ధర్మము గావించవలసిన యనసరము హిందూ దేశమున కేమాత్రము లేదని జెప్పవచ్చును. సెలెక్టు కమిటీకి చట్టమును బంపిరి. ఈకమిటీవారయినను, ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు ఏర్పాటులను తొలగించెదరో లేదో చూడవలయును. ఉక్కురక్షణచట్టము నిచ్చిరని సంతసించుటకు వీలు లేకుండ, ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు ఏర్పాటు చట్టము సంతను నిష్ఫలము గావించుచున్నది. హిందూ దేశమునకు స్వాతంత్ర్యము లభించువరకు, ఈ ఏర్పాటులను గూర్చి విచారించుటకు వీలుండదు. ఇంగ్లండువలె హిందూ దేశము స్వపరిపాలనము ననుభవించుటకు వీలులేదు. కాని, వాణిజ్యవిషయమున మాత్రము బ్రిటీషు సరకుల నభిమానింపవలయు ననుట ఎంత చోద్యమో యూహించవచ్చును. బ్రిటీషువారనుభవించు పరిపాలనావిధానము హిందూ దేశమునకు బనికరానపుడు, బ్రిటీషు సరకు లెటుల బనికవచ్చునో తెలియదు. ఉక్కుచట్టము విషయమున, బ్రిటీషు అభిమానసూత్రము సంగీకరించుచో, ఇతర సరకుల విషయమున గూడ ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సును చొప్పించక మానరు. అంతటితో దేశీయపరిశ్రమ లడుగంటును. మున్నుండుపైకి తలయెత్తునను నాశగూడ నుండజాలదు. నూరసపు ఉక్కురక్షణచట్టము నిరపాయకరముగ గనుపించినను, ఉపద్రవకరమగు బీజములు దానియందు గలవు. పరిపాలనము ప్రజలకు బాధ్యతపహింప సంతవరకు, ఇట్టిఉపద్రవము నిల్చిచియ్యెయుండును. ప్రజేచ్ఛ నెరచేకుట దుర్లభమగును.

క అ పు

మదరాసు శాసనసభ వారామోదించిన కఠపు తీర్మానము దాదాపుగ నన్ని జిల్లాలకును వర్తింతును. వెంటనే కఠపు నివారణపు పనులను ప్రారంభింపవలయుననియు, మూడు మాసములవరకును శిస్తుపసూలును ఆపివేయవలయు ననియు, తగిన విచారణ నలిపి అవసరమగుచోటుల, ప్రస్తుతపు ఫసలీకి రెమిష నిష్పించవలయుననియు, తీర్మానము గోరుచున్నది. చెన్న రాజధానియందంతటను ఒక్కసారేకఠపు ప్రారంభమగుటకోచనీయము. రాజధాని

యందంతటను వర్షములు లేకపోవుటచే, పంటలు పండలేదు. వేసంగిరాకముందే దుర్భరస్థితి తలపించినది. తీర్మానము గోచనరీతిని ప్రభుత్వమువారు వెన్వెంటనే చర్యదీసికొననియెడల, ప్రజలలో గలిగెడి అలజడికి మేరయుండదు. మనుష్యులకును పశువులకును గూడ గలిగెడి బాధలు వర్ణనాతీతములు. ఈసంగతులను వివిధమండలప్రతినిధులును సవిస్తరముగ నివేదించిరి. సిస్టుల నెగవైచుటకు కఠపు కేక లొకసాకని, ఇటీవల మద్రాసు మెయిలుపత్రిక వ్రాసెను. రివిన్యూ మెంబరుగు. గౌ. మార్షు బాంకుగారి జవాబుగూడ కొంతవర కీవాదమునే అనుసరించుచున్నది. గవర్నరుగారి ప్రసంగమునందు కఠపు పరిస్థితులు మంచనచేయబడెను. రివిన్యూ మెంబరుగారు నిన్నటిదినము మరింత చురుకైనజేసిరి. కాలమాన ముడుచాలముగ నుండని హేతువుచే కలిగెడిసప్తములను భర్తీచేయుట ప్రభుత్వమువారి పనిగాదని, రివిన్యూ మెంబరుగారు స్పష్టముగ సూచించిరి. ఆర్థికవిచారణజరుపుట, రివిన్యూ మెంబరుగారి కిష్టము లేదు. ప్రస్తుతపుముతువు బాగుండకపోయినను, వెనుకటిముతువు లెటులుండెనో పరిశీలింపవలయునట. రివిన్యూ మెంబరుగారి యుద్దేశ్యము ప్రకారము, వెనుకటిముతువు చాలఅనుకూలముగ నుండెను. అందుచే కఠపునివారణ మవసరము లేదనుటకన్నను విచారము వేరుండదు. కాలమాన మనుకూలముగ నున్నపుడు, ప్రభుత్వమువారి నెవరును కఠపునివారణ గావించవలయునని కోరియుండలేదు. వెనుకటిపంటలలాభ మింకను నిలిచియున్నదని, ఎవరును సూహించజాలరు. ఇట్టిసాకులు, ప్రజలలో మరింతవిపాదము గలిగింపటతథ్యము. ప్రభుత్వము వాళ్ళు కలెక్టరులూ రిపోర్టులను పరమప్రమాణముగ గైకొనుచున్నారు. వీరివ్రాతలకును ప్రజాప్రతినిధుల అనుభవములకును తారతమ్య మెంతేగలదు. ప్రభుత్వపు రిపోర్టులు స్పష్టముగలేవని చెప్పినందునకు రివిన్యూ మెంబరుగారి కాగ్రహము గలిగెను. వీరికి ప్రజాప్రముఖులు దెలిసిన సంగతులపట్ల నమ్మకము గుదురలేదు. ఉత్తరసర్కారులలో మొదటివర్గాకాము అనుకూలముగ నుండెనట. రెండవవర్గాకాలము మాత్రము అనుకూలముగ లేదట. కాలములన్న ప్రజలములగూర్చి వీరు విచారింపరు. మొదటిమొరక పంటలు తిన్నగనున్నను, పిమ్మటి పంటలు అంత బాగుగలేవని వీరు ఒప్పుకొనిరి. కాని పంటలు అసలే చెడిపోయెను సంగతిని వీరు అంగీకరింపరు. ఒంగోలు పరిసరములందు పంటలు చెడిపోయెనని వీరంగీకరించెదరు. కామవరపుకోట పరిసరములలోను గూడ అంత నష్టము గలిగెననియే, వీరి తలంపు. కాని, గుంటూరుజిల్లాలోని వినుకొండ పల్నాడు తాలూకాలలో, ఒంగోలులో గలిగినంత నష్టము గలుగలేదట. అంజాపూరులో మొదటి పంట బాగుగ పండెననియు, రెండవ పంటకు మాత్రము కొంతనష్టము గలిగెననియు వీరి యుద్దేశ్యము. కర్నూలు జిల్లాలో నష్ట మంతగ లేదని, కలెక్టరుగారు రిపోర్టు జేసిరి. కడపలో ప్రత్యేక నివారణ ప్రయత్నముల కవసరములేలేవి. సిస్టు వసూలును నిలిపి వైచుటవలన ప్రయోజనములేదని రివిన్యూ మెంబరుగారి తలంపు. ఉత్తరార్ధాట్టు, కోయంబత్తూరు, నేలం, జిల్లాలలో ఎట్టియిబ్బందియు

లుగలేదట. చెంగల్పట్టణాలో మాత్రము నరి
కుటకు నష్టముగలదని వివరము మొదలుగా రంగీక
రచుచున్నారు. మొత్తముమీద, ప్రభుత్వమువారు
అప్రభుత్వమువారు నివారించద రని తోచదు.
ప్రభుత్వములు లీనమయమున ఎక్కుడు శ్రద్ధ వహిం
వలసిన యవసర మొత్తేని గలదు. కఠిననివారణ
మిత్రము ధనికుల సహాయము గోరుటయు, కఠినచే
రధపడువారికి అనుకూలముగా పరిశ్రమల నేర్పరచి
గారి కుపశాంతి గలిగించుటయు ముఖ్యవసరములు.
గాటము కఠినపును నివారించుట కింకా దేశము
ందు బాగుగ నుపయోగపడెను. చెన్నరాజధాని
మందును గూడ రాటము నుపయోగించుట
మూల్యవకాశ మేర్పడినది. కాంగ్రెసు సంఘ
ములు రాటపు ప్రయోజనమును నిదర్శనపూర్వ
ముగ గనుపఱచుట కింతకన్నను అనుకూలముగా
కరుణముండజాలదు.

మాడునాల్గముచ్చట

పంగదేశమునకు ప్రధానమంత్రిగ నియమింప
బడిన సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు రెండవమంత్రిని సం
పాదించలేక రాజీనామానిచ్చిరి. చక్రవర్తిగారును,
గవ్వనవీగారును మంత్రిలుగ నియమింపబడిరి. చక్ర
వర్తిగారికి, విద్య, వైద్య, విశ్వవిజ్ఞాన, ఆరోగ్యశాఖ
లును, గవ్వనవీగారికి స్థానికస్వరిపాలనము, వ్యవ
సాయము, పరిశ్రమలశాఖలును ఒప్పగింపబడినవి
తెలియుచున్నది. లిట్టనుప్రభువుగారి ద్వంద్వప్రభుత్వ
పునరుద్ధరణప్రయత్నము మొదలుపెట్టిన విషయమయ్యె
ను. వీరి రెండవప్రయత్న మొత్తవరకు ఫలించునో
చూడవలయును. కాంగ్రెసుజేతమువారు నూతన
మంత్రివర్గమువారిపై గూడ విశ్వాసరాహిత్యతీర్మా
నమును ప్రతిపాదించుట కిష్టమయ్యెను. వీరితో సర్
అబ్దుల్ రహీంగారు చేతులగలుపుట సహజము.
రహీం గారు గావింపిన ప్రకటనము
బట్టి, వారు కసి దీర్చుకొందు
రని యూహింపవచ్చును. చక్రవర్తి, మిత్రులు,
మున్నగు హిందూనాయకులు తమను వంచించద
లది, అట్లు గలిగించినది, సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు
విలపించిరి. మహమ్మదీయసభ్యులలో తమజేతము
వారు అధిక సంఖ్యాకు లనియు, ఇతరులు స్వై
సంఖ్యాకు లనియు, రహీంగారు గవర్నరుగారితో
జెప్పిరట. చక్రవర్తిగారుతో జెప్పటను నిరాకరించుటచే
తగినహిందూవు తమను రహీంగారికి లభింపలేదట.
మిగిలిన హిందూ నాయకులకు తగినంతమంది అను
చరులు లేరట. వారికి నిలుకడయు లేదట. అటుల
గుచో, హిందూమంత్రిని సంపాదించగలమని, వీరేల
గవర్నరుగారికి అభయ మొనగిరో తెలియదు. తగి
నంతవ్యవధి నిచ్చి తమను తొందరపెట్టనిచో, స్థిర
మగు మంత్రివర్గమును తా మేర్పరచెడివార మని,
రహీంగా రిపుడు ప్రగల్భముల బలుకుచున్నారు.
వ్యవధి నిచ్చినకొలదియు, పరిస్థితులు మరింత అభ్యా
న్నమయ్యెడివి. హిందూ సంఘమునందు అశాంతి
పెచ్చెడిది. రహీంగారికి మహమ్మదీయులలోనే
తగిన పలుకుబడి లేనపుడు, ఇతరసంఘముల గౌర
వము నేటుల సంపాదించగలరు? బెంగాలు శాసన
సభలో రిస్సానీపు సహకార వాదులును, మిత
వాదులును గలసిన పక్షమున కెక్కుడు ప్రాముఖ్య
ముగలదనిగవర్నరుగారుతలచుట తప్పని, రహీంగారు
చాటుచున్నారు. ఈసంగతిని వీరు రుజువు చేయ

గలరో లేరో చూడవలయును. నూతన మంత్రివర్గ
మయినను చిరకాలము నిలువదని నమ్మవచ్చును.
ద్వంద్వప్రభుత్వస్థానమున రాష్ట్రీయ స్వరిపాలనము
ను ఎంతత్వరలో నెలకొల్పినంత మేలని, పాలకు
లికనయినను గ్రహించుట మేలు.

కృష్ణాజిల్లాబోర్డు

కృష్ణాజిల్లా బోర్డు పరిపాలనగూర్చి దండు
నారాయణరాజుగారడిగన సన్ని మొట్టటి ప్రశ్నకు,
ప్రధానమంత్రిగారు తగు జవాబియకుండుట తోచని
యము. జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షులు తాలూకాబోర్డుల
కును, యూనియను బోర్డులకును ఇచ్చవచ్చిన రీతిని
నామినేషను గావింపునక ఎట్టి చర్యలు కీసికొన
బడునని సాల్దానాగారు ప్రశ్నింపగ, ఆవిషయమై
తాము సూచనలను బుఖిమిని, ముఖిగాను జవా
బుచెప్పిరి. కృష్ణాజిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని చర్యల
గూర్చి నారాయణరాజు గారు ప్రశ్నింపగ, ప్రతి
కూలముగను అనుకూలముగను గూడ ఆరోపణలు
గావింపబడెనని, మంత్రిగారు సూచించిరి. అట్టితరి,
కృష్ణాజిల్లా బోర్డు పరిపాలనగూర్చి విచారణ సలు
పుట ప్రధానమంత్రిధర్మమునకు సంబంధములేదు.
విచారణసంఘము నేర్పరచిరా యని ప్రశ్నించుటకు
నారాయణరాజుగారికి హక్కు గలదు. కాని, అట్టి
ప్రశ్న కవకాశము లేదని, మంత్రిగారు పలుకుట
మాత్రము సాహసము. ఇట్టి నిర్ణయము గావింప
వలసినవారు, శాసనసభాధ్యక్షులగుటచే, ఆభాధ్య
తను మంత్రివహింపగూడదని, నరసింహరాజుగారు
సముచితరీతిని మందలించిరి. ఎట్టిచర్య కీసికొనవల
యునో ప్రభుత్వమునా రాలొడిచెదరని మాత్ర
ము, మంత్రిగారు తుదకు బలికిరి. మంత్రిగారి ఉపేక్ష
సంభావ్యముగ వోషదు. వెంటనే విచారణ జరుపని
యెడల, జిల్లాబోర్డు పరిపాలనము మరింత క్షీణదశ
లోనికి నచ్చుట దప్ప చేరులాభము గలుగజాలదు.

భేద మేమి?

వెనుకటిమంత్రివర్గమునకును ఇప్పటిమంత్రివర్గ
మునకును భేద మేమని పలువు రచూహించున్నారు.
జప్తిసు పరిపాలనముతో విరువెత్తియున్న వారిట్టి
ప్రశ్న నడుగుట వింతగాదు. జప్తిసుమంత్రిలు ప్రజల
కుపకారము చేయలేకబోగ అవకారము గూడ
నలుపుటచే, మరింత నెగటు కలిగెను.
అట్టి అవకారముల నయినను, నూతన
మంత్రిలు నివారించజాలనియెడల, వీరిపట్లను ప్రబల
విముఖత ఏర్పడక నూనదు. ప్రభుత్వమువారిచే
నియమంపబడిన ఆరోగ్యప్రచారకులు, మద్యపాన
ము నలదని బోధింపగూడదని, జప్తిసు మంత్రిగారు
ఉత్తరవిచ్చిరి. ఇట్టి ఉత్తరువు అక్రమమనియు,
ఆరోగ్యప్రచారపు విలువను తగ్గించు ననియు, పలు
వురు విమర్శించి యుడిరి. ఈ యుత్తరువును రద్దు
జేయుటకుగాని, మార్పుటకుగాని తలంపు గలదా
యని, సాల్దానాగా రడుగగ, లేదని నూతనమంత్రి
గారు జవాబిచ్చిరి. ఇయ్యది మిగుల ఆశాభంగ
కరము. ఇట్టి యక్రమమును నివారించుటకయినను,
మంత్రివర్గము ముందుకు రానిచో, వీరు ఎక్కుడు
సాహసకార్యముల నేమి చేయగలుగుదురు?

చీనా: వివిధరాజ్యములు

చీనావిషయమై బ్రిటీషువారు చూపినవైఖరి,
ఇతరరాజ్యములవారు ఆమోదించినటులు గనుపిం
పదు. ఆస్ట్రేలియావారు బ్రిటీషువారి ననుసరింప
నిరాకరించిరి. జపాను ప్రభుత్వమువారు సైనికుల
నంపనంగీకరింపలేదు. అమెరికా
స్వతంత్రముగ పని కేయని శ్చయించినది.
బ్రిటీషువారిమార్గమును వీరనుసరించెదరని వో
షదు. బ్రిటీషు పార్లమెంటుసభవారు ఫిబనరి 8 వ
తేదిన గూడెదరని తెలియుచున్నది. ఆనాడు రాజ
గారు ప్రసంగించెదరు. చీనావిషయమై ప్రభుత్వాభి
ప్రాయము తెలుపబడునని, వార్తలుచెలుపుచున్నవి.
హిందూ దేశముగూడ చీనాదంపయాత్ర నామోదిం
చుటలేదు. ఇట్టిస్థితిలో బ్రిటీషువారు నిగ్రహము
జూపి, చీనాప్రజల న్యాయత్వరక్షణప్రయత్నము
లకు తోడ్పడుట వివేకము. లేనియెడల, వీరు తమ
గౌరవమును నిలుపుకొనజాలరు.

మద్రాసు ప్రభుత్వము: కార్పరేషను

కార్పరేషను. వ్యవహారములను విచారించుట
కును, నడుపుటకును, మద్రాసు ప్రభుత్వమునా గొక
ఇంజనీయరును నియమించిరట. ఈవిషయమైనన్నిటి
దినము కార్పరేషనుసభలో ప్రశ్నవచ్చెను. ప్రభు
త్వమువారి ఉత్తరువుసంగతి తమకు తెలియదని,
అధ్యక్షులు నుడివిరి. ఉత్తరప్రత్యుత్తరములు కమిష
నరుగారి ద్వారానే జరిగెను. కార్పరేషనును నిరర్థక
సంఘముగ గావించినదప్పు, ఇట్టి చర్యనేసంఘము
వారును సహించజాలరు. స్థానికస్వరిపాలన సం
ఘములలో కెల్ల మిన్నయగు మద్రాసు కార్పరే
షను సీతీరున అవమానపరచుట మిగుల శోచనీ
యము. కార్పరేషనువారు తమ అసమ్మతిని బల
ముగ చెలుపుచు తీర్మానించిరి. ప్రధానమంత్రిగారి
యుత్తరువు నుపసంహరించుకొందురా?

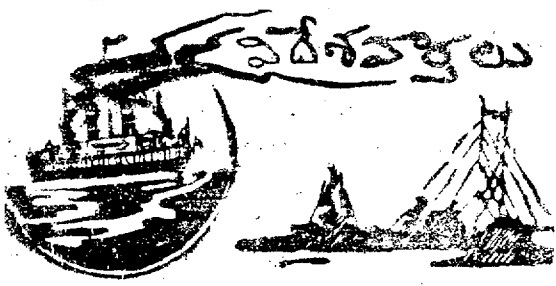
నారాయణ మినచుగానీ విడుదల

నారాయణమిననుగారు నిర్దోషు లనియు,
రారిని విడుదలజేయవలయుననియు, యూరపియనుల
తో లసిన యన్ని పక్షములవారును గోరినను,
అందుకు ప్రభుత్వమునా రంగీకరింపకున్నారు. నిన్న
టిదినము అడిగిన ప్రశ్నలకు లామొదరుగారు తగు
సమాధానము చెప్పజాలక, ఆకున కందని పోకను
సాందనితిని ముచ్చటించిరి. ఇతర ఖియాలతో
నారాయణమిననుగారిని పోల్చుటకన్న వివేకము
లేదు.

దక్షిణాఫ్రికా పరిస్థితులు

ఆండ్రూసుగారి తంతివార్త

బొంబయి, జనవరి 25:—కేపుటపునుండి బొంబాయి
యందలి ఇండియను డెయిలీమెయిలు పత్రికకు సి. యస్. ఆం
డ్రూసుగారు ఈక్రింది తంతివార్త సంపుచున్నారు. 24 వ తే
దిన కేపుటపునులో గొప్పసభజరిగెను. కైపుటపునులో
పలువురు ఈసభకు వచ్చియుండిరి. ఆర్మీబి.పు.గారు అధ్యక్షత
వహించిరి. పక్షి కాశ్రీ కాకు వచ్చుచున్న
కలకత్తా మెట్రపాలిటనుగారికి స్వాగత మొసగు ఒక టింక్
నము గావింపబడెను. భారతీయులను ఆంగ్లేయులను ప్రబ
లుచున్న విభేదముల సంతమొందింపవలయునను అభిప్రాయము
సభయందు చక్కగ ప్రకటించబడెను.

స్వాంగుపేలో ఆతురత

క్యాంటనుల బెడరింపు అంత ఉష్ణమైనది గాదు

జపాను బ్రిటిషువిధానమును అవలంబించదు

అమెరికను సేనలు కేంద్రీకరణ మగుటలేదు

బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు రష్యా నిర్ణయము కావుచు కొంత, సేనలను బంపుచున్నను, చీనాపట్ల బ్రిటిషు ప్రభుత్వమువారు సఖ్యతతో గూడుకొన్న ప్రతిభతో అవలంబించెదరటం. హాంకాలో వ్యాపారము బ్రిటిషువ్యాపారులు మరల ప్రాంత ప్రాంతములకు బ్రిటిషువారుచీనాతో సఖ్యతతో వ్యవహరించుచున్నది. కాని ఆతురత లేకపోలేదు, ప్రతినిమిషమును.

ఆస్ట్రేలియా కామన్వెల్త్ ప్రభుత్వమువారు సేనలను బంపెదమన్నమాట అసత్యమనుచున్నారు. ఆస్ట్రేలియా ప్రధానామాత్యుడును, న్యూజిలండు ప్రధానామాత్యుడును జేతములో లేనపుడు ఇట్టి తీర్మానము జరిగియుండవలెనున్నారు. క్యాంటనుల స్వాంగుపేపై బతుకంటే ఉపద్రవ మేదయు కన్పించుచున్నది. కాని ఆతురత లేకపోలేదు, ప్రతినిమిషమును.

అమెరికనులు విస్తారముగ సేనలను బ్రిటిషువారివలె కేంద్రీకరణముజేయరు. జపానుగూడ బ్రిటిషుప్రభుత్వవిధానము నవలంబించదు. కాని తా మందరును కలిసి పనిచేయు విధానము నేర్పాటు జేసెదరు.

రంగు, జనవరి 25:—స్వీయరక్షణార్థము దీసికొనుటకు బ్రిటిషుప్రభుత్వమువారు నిశ్చయించి అమలుజరుపుచున్నారు. చీనాపట్ల సఖ్యతతో గూడుకొన్న భావమునే చూపుచున్నారు. చీనాలో గల అభివృద్ధిపట్ల బ్రిటిషువారు ప్రకటనమున సానుభూతిని జూపుచున్నారు.

అందులో దీసికొన్న ప్రారంభవర్యనే ఇపుడు సాగుచున్న సంభాషణలందు బ్రిటిషు ప్రతినిధు లుపయోగించుచున్నారు.

మల్లేగారి సలహామీద హాంకాలో బ్రిటిషు తలవారు మరల పనిని ప్రారంభించిరంటిరేని అయ్యది ఇదనగా కల్గిన తగాదాను తొలగించుటకేయని టైముస్ పత్రిక డెలుపుచున్నది. చీనాపట్ల బ్రిటిషువారు రాజీభావముతోనే స్నేహితిగ ప్రవర్తించుచున్నారు. దానివలన ఎట్టికలహం ఏలులేకుండ జేయవలెను.

స్వాంగుపే రక్షణసేన

స్వాంగుపేకు సేను మేజరుజనరలు బాక్ డెకాక్ గారు స్వాంగుపేరక్షణసేనాధిపతిగ ఇంగ్లండునుండి బయలుదేరుచున్నారు. చీనాకు పంపుచున్న సేనలను ప్రత్యేకము పూర్తిగ రక్షణార్థమే పోవుచున్నవి. దీనిని సదా వ్యక్తిరీతియందున్నారు. ఆసేనలున్నచో కాంతిసాధకముగ నుండునట. తొందరలు లేకుండబోవును. బ్రిటిషుప్రజలప్రాంతములను ఆశయములను గాపాడుటకే పంపబడును.

విక్టోరియానావికుల అసమ్మతి

మెల్బోరన్:—చీనావిదేశీయులను సేనలను, చుండుగుండుసామగ్రిని, ఆహారపదార్థములను పడవలలో వేసికొని గొంపో నిరాకరించి విక్టోరియా నావికులు.

ఆస్ట్రేలియా కార్మికవైఖరి

సిడ్నీ, జనవరి 25:—చీనాతో జోక్యము కలుగజేసి కొనుట తరపనమున కెంతమాత్రము ఇష్టములేదని ఫెడరలు కార్మికపక్ష నాయకుడు చార్లెస్ గార్డెర్ తెలియజేసిరి. ఆస్ట్రేలియాను విదేశీయులతో యుద్ధముజేయుటకు జేయుచర్య లన్నిటిని ఆక్షేపించెద నునది.

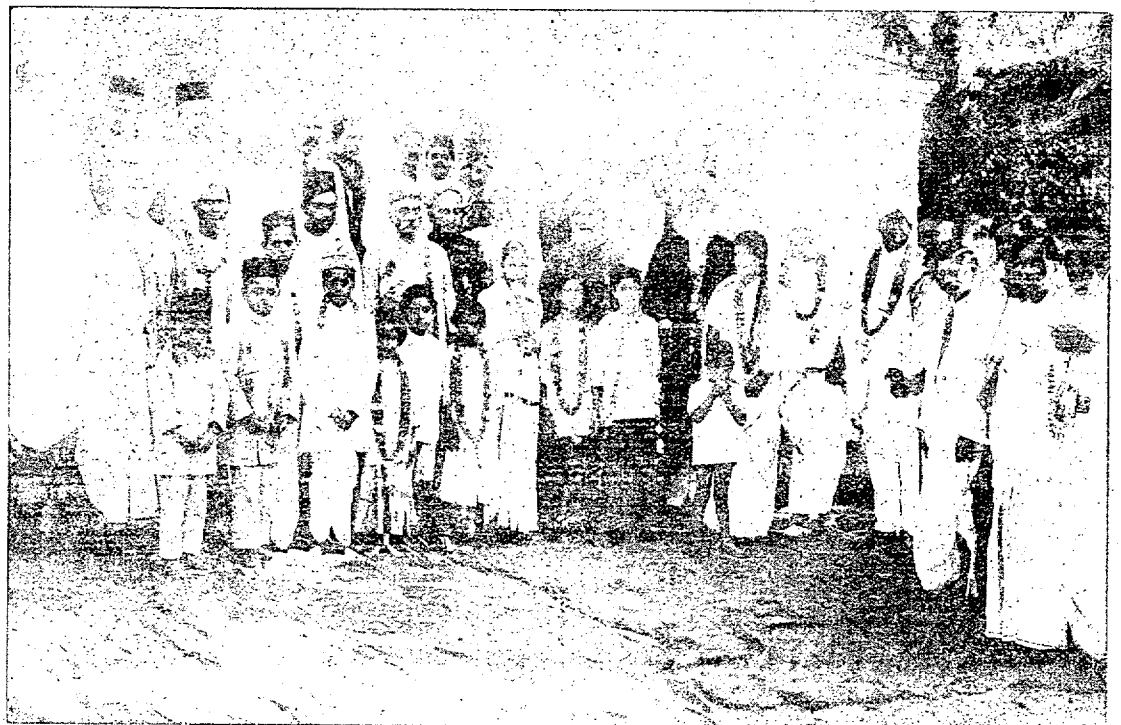
చీనాను ప్రయత్నించుచున్న బంపుచున్నారనుగానిలేదని గాని తెప్ప నిరాకరించిరి. పేరిగారు మెల్బోరన్ లో రేపీవిషయమును ఫెడరలు చుట్టించుచున్నారని తెలియజేసెదరు.

లండన్, జనవరి 25:—న్యూజిలండుగాని ఆస్ట్రేలియాగాని చీనాకు సేనలను బంపుటకు అభ్యయమునియలేదని తెలియచున్నది.

ఆనది ఆరోగ్యశ్రమము

హాకిమునగరపు తుబుస్థాన మహాశ్వన సందర్శనమున జ॥ ఆచంట లక్ష్మీ సతిగారు ప్రసంగించుట (వె. ఫో. బీ)

హాకిమునగరమునకు మనరాసుశాసనసభ్యులును, బెజవాడ మునిసిపలు సంఘాధ్యక్షులును అగ్ర అయ్య దేవర కాళేశ్వరరావుగారు పునాదిరాయిని గత భానువారమునాడు ప్రతిష్ఠించిరి. దేశీయవైద్యులనేకులు విచ్చేసిరి. (వె. ఫో. బీ)

చికియంగు పరాజయము గాంచలేదనుట

స్వాంగుపే, జనవరి 25:—నాక్ బాక్ స్వాంగు గారు చికియంగులో ఓడిపోయిరన్నమాట అ సత్య మనుచున్నారు. అట్టి అసత్యపునాదులు స్థిరపడవుననుచున్నారు.

స్వాంగుపేలో దక్షిణభాగమును రోడ్లన్నియు తీగలతోను, విషపూరితములగు కంచెలతోను ఏర్పాటు జేయబడినవి పరపక్షము లేకుండ.

వాకాదర్శ సైనికులు చీనాకు బయలుదేరిరి. పొట్టు మత్తుచుండి ఈవారములోపుగ ఇంగ్లండులోనున్న సైనికులందరును బయలుదేరుటకు సిద్ధముగ నుండురట.

సమాధానము

లెఫ్టెంటుజనరలు సర్ చార్లెస్ హ్యారింగ్ గారిని చీనాకు సేనాధిపతిగ బంపెదమన్నమాట జాత్రుగ నిరాధారమైనది. అట్లు నియమించిరన్న యధా మేర్పడిన దన్నమాట కాని అట్టిపరిస్థితు లేర్పడలేదు. ఉండునని ఎవరును ఆనుకొనలేదు. చీనాప్రేమలోనున్న సిబ్బందికిసహాయార్థము రోయము విమానములు రెండు వచ్చినవి.

ఆస్ట్రేలియా చర్య దీసికొనదు

మెల్బోరన్, జనవరి 25:—చీనావిషయమై ఫెడరలు చుట్టించుచున్నారని తెలియజేసిరి. ప్రస్తుతపెట్టిర్యనుదీసికొనుటకు అవసరము లేదనిరి.

జపాను వైఖరి

టోక్యో, జనవరి 25:—చీనాలో పూర్తిగా బ్రిటిషు విధానమును జపానుప్రభుత్వమువారు అవలంబించలేకున్నను అంగ్లో

జపానుపై త్రి చెవలేదని జపానువిదేశాంగమంత్రి తెలియజేసెను. క్యాంటను వైద్యములలో భోషివిజము కన్పించలే దనిరి. జపానుపట్ల స్నేహముగనే యున్నారట. చీనా విషయమై అందరును కలిసిపనిచేయుటకు మార్గమునరయుచున్నార ననిరి. కాని అందరి ఆశయములు ఒకటిగాకుండుటచే సహకారములభించుట కష్టముగ నున్నది.

మల్లేగారి సూచనలు

(ఆంధ్రపత్రిక ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, జన 25:—అభయములనుగూర్చి చెన్ను గారికి స్పష్టముగ మల్లేగారు తెలియజేసిరట. ఒక్కహాంకో విషయముననే మల్లేగారు చర్చించుకొనుచున్నారనుటతప్పు. నెలకొత్తము లండనులో చర్చించిన వ్యవహారములే బ్రిటిషు ప్రకటనమును నాథించుటకు ప్రయత్నించుచున్నారు. బ్రిటిషు నిర్మాణవిధానము ఫలోమృతగాంతు కవకాశ మున్నదనుచున్నారు. చీనాలో బ్రిటిషుసేనలు పంపుటమునుపే బ్రిటను చేయవలదు కొన్న నిర్మాణకార్యక్రమమును చీనాలో అధికారులకు కొద్ది రోజులలో తెలియజేసెదరట. ఈ యధికారులు ఆంగ్లోచీనా సంబంధములు కుదురుకుండజేయవలెనని తృప్తికరముగ పలికెను కుదురుకుండుటకు అనకాశములేదు. ప్రాంతానికి అమలులో లేని ఒడంబడికలను సమంజేయుటకు సరమని మేముగ్రహించితిమి. రాష్ట్రీయహక్కులను గూడ ములుకొనవలెననుచున్నారమని సాదించుట ఇన్నియో నేనాని తెలియజేసెను.

వైమానికపనిముట్లను గొంపోపురిమానమును చీనాకేనుటకు తరువు జేసిరి.

చీనాలో సహాయముకావలెనని బ్రిటనుకోరితేదని తెలియజేసిరి తాత్కాలికముగ పనిచేయుచున్న కామన్వెల్త్ ప్రధానామాత్యుడు.

మహారాష్ట్ర

మొలకలు: సర్ అట్టిన్నగారు కలకత్తాకు, న్యాయవాదిగా ఉన్నందున...

కల్లవస్తువుల యాంతరికము: 1918 సం॥లో గాంధీజీగారి ఆజ్ఞాపరమైన...

రాకపోకలు: సర్ అట్టిన్నగారు కలకత్తాకు, న్యాయవాదిగా ఉన్నందున...

గుంటూరు-గురజాల - మాచర్ల రైలు: గుంటూరు నుండి గురజాల వరకు...

నీతారామంధ్ర విద్యానిలయ ద్వితీయ వార్షికోత్సవము - శౌర్యలత క్షయ సం॥ ౧౯౩౭...

యువజనసభ: తిరుపతి క్షేత్ర జాతీయయజన సమితివారి యాజమాన్యమున...

కాలండరులు: చిత్రాపతి ఆర్యవైశ్యసంఘము శ్రీ తిరుపతి తిరుపతి వెంకటేశ రథసప్తమి...

రాజమహేంద్రవరమునండి ఆయుర్వేదికు యూనాని షార్కరీ ప్రొఫెసరు రాజవల్లభు కోలా...

ఆంధ్రాపెరల్లు: చెన్నపురి ఆంధ్ర విద్యార్థి సంఘమువారిచే యావత్రిక ప్రకటించబడుచున్నది...

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ

చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ: ఆంధ్రనాటకసభను రెంటిరి చెన్నపురియందు కొంతకాలమునండి...

నిన్నటిదినము సాయంకాలము చెన్నపురి ఆంధ్రమహాసభ ప్రాంగినుజోసపురికియందు తమ భవనమున...

శ్రీల సమావేశము: చక్షిణింపియ (బ్రహ్మ సమాజము 62 వ వార్షికోత్సవము సందర్భమున 97 అన్నపిల్ల...

విల్లివాకం హత్యకేసు: ఈకేసుపై దాఖలు చేసిన మేజిస్ట్రేటుగారి యెదుట మంగళవారమునాడు విచారణకు వచ్చెను...

విల్లివాకం హత్యకేసు: విల్లివాకం హత్యకేసును గుర్తించుచు ఆమె 5 ఏండ్ల కుమార్తెను, వెంటకొట్టయ్యయ్య దివ్యజ్ఞాన సమాజ...

కేసు మరలన్నవిచారించబడినపుడు కొందరు సాక్షులు విచారించబడిరి...

ఈకేసు ముగియవలయునని విచారించునని మేజిస్ట్రేటుగారు చెప్పిరి.

మదరాస్ హిందూస్త్రి సమాజము:

ఎన్నూరు గంగురెడ్డి పిల్లలో నున్న భక్తిమార్గసభా కాలమునండి కీర్తి కేసులైన శ్రీ శ్రీధానంద స్వామిలవారి...

మిస్సెస్ ఎన్. ఆళ్వారు కెట్టి, సమాజం సెక్రటరీ.

హిందూస్త్రి లిమ్మిలిసనసభ

ఈసభ వార్షికోత్సవము తిరుపతి క్షేత్ర హిందూ హై స్కూలునందు ఆదివారము 23 వ తేదీ 5 గ|| జరిగెను...

అధ్యక్షురాలు మాతృశ్రీ ఎం. లక్ష్మమ్మగారు వ్రాసిన హైస్కూలు వసరాపాటలు కోలాటమునందు పాడిరి.

కార్యదర్శిని శ్రీమతి సి. పట్టమ్మగారు 1925 సం॥ నీవేదిక జరిపినవిషయ శ్రీమతి తాతా ప్లమ్మగారు గౌరవ సభ్యురాలుగ నెన్నుకొనబడిరి.

శారదానికేతమునకు గ్రాంటులు

చెన్నపురి శాసనసభ డిప్టీ సెక్రటరీ డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మగారు రుపపాదించబడిన తీర్మానము:

“చక్షిణిహిందూస్థానమునందలి శ్రీలకు గుంటూరులోనున్న శారదానికేతము మొక్కటియే భోజనములను బసలను యేర్పాటుచేసి...

అనుతీర్మానమును రానున్న చెన్నపురి శాసనసభలో నేనుపాదించగోరెదను.” అని చెన్నపురి శాసనసభ డిప్టీ సెక్రటరీ డాక్టరు ఎస్. ముత్తులక్ష్మమ్మగారు యానెల 27 వ తేదీని చెన్నపురి శాసనసభ కార్యదర్శికి వ్రాసిరి.

సత్యమూర్తిగారికి స్వాగతము సందర్భమున కేసు చేయబడుట

పుదుచ్చేరి, జనవరి. 25:—పుదుచ్చేరి ప్రజామహాసభ డిసెంబరు 25లో జరిగినపుడు పుదుచ్చేరి వాస్తవ్యులగు ఎ. యస్. నాగరత్నంఅయ్యరు సన్మానసంఘపు కార్యదర్శిగ...

తంజావూరు జిల్లాబోర్డు అధ్యక్షుని ఎన్నిక

తంజావూరు, జనవరి 26:—తంజావూరు జిల్లాబోర్డు ఆధ్యక్ష పదవికి జస్టిసు పక్షము తరపున ఎ.టి. పన్నీరు సెల్లు ముగారు, స్వరాజ్యపక్షము తరపున సి. మరువవనంశిల్లగారు పోటీ చేయుచున్నారు.

గుంటూరుజిల్లా కోర్టులో రంగూ హైకోర్టు ఫయిల్ O.S. 76/25 E.P. 6/26 వాది: ప్రామ్ కేకే దాస్ పూనంచం

ప్రతివాది:— సూర్యనారాయణదేగా మయిన ర యనందున గార్డయకోజిల్లాకోర్టు హైకోర్టునాగారు ఈసంబంధ వాదిసాగించిన డిక్రీక్రింద నేట్ బదిలీనారాయణ సూర్యనారాయణగార్లు గుంటూరు కోర్టువారికి, కొల్లిపర రామకోటయ్య వగయిరాలు రూ॥ 59968-12-0 లకు...

జి. సత్యనారాయణ, వాని నేగనన సి.జి.ఎ.

ఉక్కురక్షణబిల్లు- ఇంపీరియల్ ప్రభరెన్సు

సెలెక్టు కమిటీకి బహుగించుటకు భారతశాసనసభ అంగీకరించుట

సెలెక్టు కమిటీవారు ఫిబ్రవరి 8-వ తేదీని రిపోర్టు చేసెదరు

ఉపాధ్యక్షుని యొక్క 31 తేదీని జరుగును. నామినేషనులు 28 తేదీనరకు చేయవచ్చును

నూతన డిప్టీ, జనీ 28:— నేడు భారతశాసనసభలో ఉక్కురక్షణబిల్లుపై చర్చజరుగునపుడు గిజ్ వాలాగారు ప్రేక్షకుడుగా ఆసీనులు కూర్చుండుట మార్చుండిరి.

(ఆ. ప్రె.)

నూతన డిప్టీ, జనీ 28:— నేటియువయమున కొలది కార్యక్రమములతో సమావేశమైరిగాని వాణిజ్యసభ్యుడు ఉక్కురక్షణబిల్లును సెలెక్టు కమిటీ కిరిగింపవలెనని తెచ్చినతీర్మానముపైన బిల్లుయొక్క సూత్రములనుగూర్చియు అందుముఖ్యముగా టారిఫుబోర్డు వారామెడింపెడి ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సునుగూర్చియుచక్కనిచర్చజరిగెను. సభ మామూలుకంటె కొంచెము పల్చగానుండెను.

లాబీనమోచారములు

నేటియువయమున తెలిసిన లాబీనార్తలవలన నింతవరకు రెగాదాగానన్న ఉపాధ్యక్షునియొక్క 31 తేదీన జరుగననియు 28 తేదీలోగా నామినేషనులు పంపవచ్చుననియు తెలియచున్నది.

అధ్యక్షుడు పబ్లికు అక్కొంటు కమిటీసభ్యుల పేరెరిగించెను.

హౌస్ మెంబరు 1908 సం॥ సివిలు ప్రాసీజరుకోడ్డు నింకను సవరణజేయుట కొక బిల్లు నుపహించిరి.

ఉక్కురక్షణ బిల్లు

సర్ చార్లసుయిన్సుగారి ప్రతిపాదన

సర్ ఛాన్సెలర్ నాథుమిత్రయం. ఆర్. జయకర, లా లా లజపతిరాయి, జిన్నా, మార్క్వెట్ హమ్మెట్ యాహూ, జి. సర్వోల్లియరావు, సర్ వాల్టరువిల్సన్ యం. రత్నస్వామియన్. యం. జోషీ, సర్ చార్లసు ఇన్సు, లాంపు, జి. డి. బిల్లాగార్లు గల సెలెక్టు కమిటీ ఉక్కురక్షణబిల్లు సరిగింపవలెననియు నుపహించుచు సర్ చార్లసుయిన్సుగారు ఆంపుగా 1 గంట పదినిమిషములు మాట్లాడిరి. వారుముగించినతోడనే సభ్యులందఱు నువ్వ ధ్యానములను గావించిరి. సర్ చార్లసుగారు మాట్లాడినంతసేపు టారిఫుబోర్డువారివాదములనే చెప్పమ ఉక్కురక్షణ బిల్లు యొకను అవసరమనియు ప్రెజిడెంట్ ఉక్కురక్షణ బిల్లుగా పన్నులు విధించుటయు సవరణమనియు నొక్కిచెప్పటకు కొన్నిముఖ్యమైన విషయములను చెప్పి రెక్కలను చూపించెను. మొట్టమొదట ఉక్కురక్షణ గడచిన మూడు సంవత్సరముల సందేయెట్లు గ్రాంటు చేయబడినదో ఆచరిత్రను విన్నవించి యిట్లుచెప్పెను:— సరిశ్రమ ఒక్కభరము చేతులలో నుం నట్లయిన కొన్ని నష్టములున్నను మరెయికవిధముగా నున్నట్లయిన కలుగు ఫలితములను పోల్చి చూచినట్లయిన నదియే లాభికరముగా నుండును. ఈ పరిశ్రమకు రక్షణ నొసంగుట దుర్వ్యయముతో కూడకొన్నది గాదు. కాని సరకులను కొనువారి భారము స్వల్పమైనదికాదు. వారిభార మత్వధికమైనదని నేను చెప్పను. ఏలనన సరకులు ఎక్కుడుగానే అమ్ముడు పోవుచున్నవి. పోయిన మూడు సంవత్సరములలో నూటికి 30 వంతున అమ్ముక మెక్కుచైనది. ఉక్కు పరిశ్రమకింకను పెట్టుబడి పెట్టి పెద్దపరిశ్రమగా చేయబడి యున్నది. హిందూదేశ మిదివరకే ముఖ్యమును ప్రపంచములో కెల్లచౌకగా తయారుచేసి యెగుమతి చేయుచున్నది. ఇకమందు హిందూదేశమే ఉక్కు సాగుమతిచేయుదేశము కావచ్చును. ఈ పని యిచ్చుటయెంతో చురుకుగాజరుగుచున్నది. టారిఫుబోర్డు వారు పరిశీలించియే యున్నారు.

తాతా కంపెనీ

ఇంగ్లాండునందు ఫరములు తిరిగి క్రొత్తపద్ధతులమీద నిర్మింపబడు చున్నది. ఇంగ్లాండులో లాభము సొందుచున్నట్టి ఫరములు రెండవలపు. కీనితోవాల్చి చూచినట్లయిన హిందూదేశములో తాతా కంపెనీనిమిగిల బాగుగనున్నది. పోయిన మూడు సంవత్సరములకంటె ఇప్పుడు కంపెనీనిమిగిల క్రేయోభివృద్ధిసూచకముగ నున్నది. మరియు నిపుడు యున్న టెక్నికలనుబోధాగూడ లేని యొక అమెరికను నూతన పద్ధతిని తా

తా కంపెనీవాదవలంబించ బోవుచున్నారు. తాతా కంపెనీ వారి ఆర్థిక పరిస్థితులనుగూర్చి నేనిపుడు స్పష్టముగా నేమియు చెప్పజాలను. కాని 1924 అక్టోబరులో కంటె యిప్పుడు కంటె నీ నితిమిగిల బాగుగనున్నదని చెప్పుటలో నేనుక్రొత్త రహస్యము నేమియు చెప్పట లేదు. టారిఫు బోర్డువారి రిపోర్టులన సాంకేతికముగకూడ మిక్కిలి బాగుగనున్నదని చెప్పవచ్చును. ప్రభుత్వమువారి సహాయములేకనే యింత కంపెనీలతో పోటీచేసి లాభముసంపాదించవలెనను నుద్యోగముతో జంషద్పూరుచున్న జెనరలు మేనేజరుగారు పనిచేసినందులకు అభినందించుచున్నాము. 1924 సంవత్సరమున ఉక్కురక్షణబిల్లును భారతశాసనసభవారా మెడించినప్పుడు అందిమిడియన్న సంతకవిధానమును వారంగీకరించినది చెప్పవలయును. మరలమూడవసంవత్సరములోనీ విధానమును వివనములు అంతయోగ్యముగానీ హెచ్చరికచేలవుచున్నాను.

టారిఫుబోర్డువారు విషయముల నన్నింటిని చక్కగ పరిశీలించి నిష్పత్తిపాతబానితో తమనివేదకను తయారుచేసియున్నారు. పరిశ్రమల అభివృద్ధికిసంతక సంతకవిధానము నంగీకరించినను దానివల్ల సామాన్య ప్రజలకు ఎంతమాత్ర మిబ్బడికలు గగూడదని 8 సం॥ క్రిందట కాసనసభవారు స్పష్టముగ జెప్పిరి. అందుచేతనే 8 సం॥ బిల్లును వీవిషయమై మరల చర్చజరుగనట్లు తీర్మానింపబడెను. కాసనసభవారి నిర్ణయము ననుసరించి తాతా కంపెనీవారు తమపరిశ్రమ నభివృద్ధిచేయుటకై యొక స్కీము ను తయారు చేసి యున్నారు. ఈ కారణములచే నింకను 7 సం॥ వ తేదీనరములు సంతకవిధాన ములనుం దుండవలయునని టారిఫుబోర్డువల హానిచ్చియున్నారు. ఈ 7 సంవత్సరములు తాతా స్కీముననుసరించి పనిజరిగిన 600 వేల టన్నులఉక్కు తయారు కాగలదు. అప్పుడు ప్రభుత్వమువారి సహాయము లేకనే యితర కంపెనీలవారితో సమానముగ పోటీచేయుటయు వీరికేర్పడును.

ఈ మధ్యకాలములో ధరలధికమగుటచే ప్రజల కిబ్బంది కలుగకూడదను ఉద్దేశ్యముతో టారిఫుబోర్డువారు సర్టిఫికేటు పొందిన యింగ్లీషుస్టీలు నీదేశమునకు దిగుమతిచేయువిషయమై సౌకర్యములను కలుగజేయునపునని టారిఫుబోర్డువారు మరెయొక నూతన గావించియుండిరి. బిల్లును త్వరితముగ చట్టముగ మార్చవలెనని ప్రభుత్వమువారి ఉద్దేశ్యములేదు. బిల్లునందలి సంతకవిధానమును సభ్యులంగీకరించిన సెలెక్టు కమిటీయం దిశగవిషయములనుగూర్చి చర్చ జరుపవచ్చును.

బిల్లుపైచర్చ

బి. దాసుగారు ఇన్ని సుగారి నూతనల నాతేపించుచు యింపీరియలు (ప్రీఫరెన్సు) విధానమును విమర్శించిరి. భారతదేశము సామ్రాజ్యమువలె యితరదేశములతో పాలు సమానముగ గౌరవించబడవలెనంతకాలమును మనము ఇంకీరియలు ప్రీఫరెన్సు విధానము ననుసరింప కూడదని చెప్పిరి.

గౌరవసభ్యుడు నిద్రపోవచ్చునా?

బిల్లును ప్రవేశపెట్టిన గౌరవసభ్యుడు నిద్రపోవచ్చునా? అని శ్రీయంత ప్రకాశం గారనిరి.

గౌరవసభ్యుడు నిద్రించుచున్నట్లు కనబడలేదని అధ్యక్షుడు బహుచెప్పెను.

పండిత మాలవ్యా

పండిత మాలవ్యాగారు బిల్లువిషయమై మాట్లాడుచు సంతకవిధానము నమలునందుంచినందులకు సర్ చార్లసు యిన్ని సుగారినభినందించిరి. కాని విదేశములనుండిఉక్కుదిగుమతి చేయవలసిచ్చినప్పుడు చౌకగదొరకు దేశములనుండిగాక యింగ్లాండునుండియే ఉక్కును దిగుమతి చేయవలయునని చెప్పుటధ్యులుగాదనిరి. సభవారు సంతకవిధానమును అంగీకరింపజరగాని ఇంపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు విధానమును అంగీకరింపజరని స్పష్టముగ జెప్పిరి.

సెలెక్టు కమిటీ నియమింపవలయునను ఉపపాదనమును ఆమెడించిన యింపీరియల్ ప్రీఫరెన్సు విధానమును సభవారు అంగీకరించినట్లు పరిగణింపబడునాయని పండిత సెహరాగారు ప్రశ్నించిరి. ఈయంపాదన మామెడింపబడిన కేవలము సంతకవిధానమును మాత్రమే సభవారుంగీకరించినట్లునని ప్రభుత్వసభ్యుడు సమాధానముచెప్పెను.

శ్రీనివాసఅయ్యంగారు, ప్రకాశం, పండిత హరదయ నాథ కంజ్రాగార్లు సంతకవిధానము నామెడించుచు యింపీరియల్ విధానమును విమర్శించుచు మాట్లాడిరి.

సర్ పురుషోత్తమదాసు ధామారుదాసుగారు సర్ చార్లసుగారి సభింసించుచు ఇంకను 7 సం॥ సంతకవిధాన ములనునందుండిన భారతదేశపు ఉక్కుపరిశ్రమ చక్కగ అభివృద్ధి గాంగలదని చెప్పిరి.

గిజ్ వాలాగారివిషయమునుగూర్చి మాట్లాడుచు ఆర్థిక విషయములను గాజకీయవిషయములను ముడిచెట్టులు సరికావడిరి.

గిజ్ వాలాగారి వాదమును విమర్శించుచు ఆర్థిక గాజకీయ విషయములను విడిచియుట అసాధ్యమని లజపతిరాయిగారు చెప్పిరి.

సర్ వాల్టరు విల్సనుగారు బిల్లును బలపరచుచు మాట్లాడిరి.

జిన్నాగారు బిల్లును బలపరచుచు ఫిబ్రవరి 8 వ తేదీలోగా సెలెక్టు కమిటీవారు తమనివేదకమును అమెడించేయవలెనని నూచించిరి.

జోషీగారు

జోషీగారు బిల్లునాతేపించుచు సంతకవిధానమునల్ల సామాన్య ప్రజలకు నష్టముకలుగనని చెప్పిరి. ప్రజలను పోషింప వలయుననిన ఆపరిశ్రమలను బాతీయ ప్రభుత్వము వారు స్వాధీనపరచుకుంటే శ్రేష్టముగ మార్గముని జోషీగారు నూచించిరి. కాని యింగ్లాండుము ప్రస్తుతము శాసనసభ్యులుగ నున్న వారామెడింపరని చెప్పవచ్చుననిరి.

సర్ చార్లసు యిన్సుగారు చర్చకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు సంతకవిధానము నామెడించి నందులకు సంతోషమును ప్రకటించిరి. ఇతర విషయములను గురించి సెలెక్టు కమిటీలో సభ్యులకు తృప్తికరముగ విషయను మార్పులను గావించుకొనవచ్చునని వారుచెప్పిరి.

సెలెక్టు కమిటీకి బిల్లును పంపవలయునను ఉపపాదనము ఆమెడింపబడెను. ఫిబ్రవరి 8 తేదీలోగా కమిటీవారి నివేదికము తయారు చేయవలెననిమాత్ర తీర్మానింపబడెను. సభఅంతటితో నాటికి నిలిపివేయబడెను.

అధికారకార్యక్రమము

జనవరి 27, 31 తేదీలందును ఫిబ్రవరి 2, 7, 9, 14, 16, 26 తేదీలందును అధికారకార్యక్రమము జరుగనని ప్రకటించబడెను.

రేపటిదినము శాసనసభలో ఆదాయపుపన్ను సవరణ బిల్లు సభ్యులు అభిప్రాయముకొరకై సర్క్యులేటు చేయవలెనని సర్ విల్లెరు సాసూనుగా రుపపాదించెదరు.

నియోగిగ రి అభ్యర్థిత్వము

జాతీయపక్షమువారి తరపున కె. సి. నియోగిగారు పాధ్యక్షపదవికి పోటీచేయుదురని తెలియుచున్నది.

పబ్లికు అక్కొంటు కమిటీ

నటికు, కాకు, అబ్బోత్ ముఖేంద్రాదుర్, బి. దాసు, నియోగి, ఎ. రంగస్వామి అయ్యంగారు, సయ్యదు ముహ్మదా సాహెబ్, సి. యస్. రంగయ్యంగార్లు పబ్లికు అక్కొంటు కమిటీసభ్యులుగ నిన్ను కొనబడిరి.

ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీ కార్యక్రమము

చీట్లనువేయగా ఫిబ్రవరి 10 వ తేదీన నీదిగువ తీర్మానములను వరుసగ ప్రతిపాదించవచ్చునని నిర్ణయించబడెను.

పోస్టల్ రేట్లను తగ్గించవలెనని హాబీ అబ్దుల్లాహూర్ గారు రుపపాదించెదరు.

సార్వభౌమ యన్ హాబీగారు శత్రుంజయపర్యంత తగాదానుగూర్చి గాని బ్యాంకింగు సౌకర్యములనుగూర్చి విచారించుటకు భారతీయుని అధ్యక్షతతో భారతీయులే చాలవంది గల కమిటీని నియమింపవలెననిగాని యుపపాదించెదరు.

అమరనాథ దత్తుగారు అ సెంట్రల్ పూర్వసభ్యులకు అయుధానము వర్తింపకుండ చేయవలెనని నూచించెదరు.

పిమ్మట ద్వారకాప్రసాదు మిశ్రగారి రెండుతీర్మానము లుగలవు. ఒకటి సింగపూరు సౌకాశ్రమమును హిందూదేశపు ద్రవ్యము నుపయోగించగూడదని 1925 లో జరిగిన ఇంపీరియలు కాన్ఫరెన్సునందు బర్మానుమహారాజుగారు హిందూదేశమునకు సరియైన ప్రతిగిధికాదనియు నిక ముందునుండియు నానాజాతి సమతికిగాని ఇంపీరియలు కాన్ఫరెన్సుగాని రెండుకేంద్రశాసనసభలను న్నుకొనిన సభ్యులనుండి ఒకరు నియమింపబడవలెననియు ననునది రెండవ తీర్మానము

స్థానాటరీ కమీషను అవసరములేదని సి. యస్. రంగయ్యంగారు రుపపాదించెదరు.

(ఆ. ప్రె.)

నేటి కార్యక్రమము

అధ్యక్షవర్గము

శ్రీనివాస అయ్యంగారుకూడ అంగీకరింతురా?

శ్రీశ్రీ, జనవరి 27;— అధ్యక్షుని యెన్నికకొరకై యింతవరకు నిలిపివేయబడిన ప్రశ్నోత్తరములే నేటి భారత శాసనసభ యందు ముఖ్యవిషయములు. ఉపాధ్యక్షపదవికి సర్ అబ్దుల్ కయాం గారుకూడ ఒక అభ్యర్థియని లాబీవార్తలు తెలుపుచున్నవి. రత్న స్వామిగారి పేరుకూడ చెప్పుచున్నారు. అధ్యక్షవర్గములో జిన్నా, జయకరు, శ్రీనివాస అయ్యంగారు, సర్ వాల్టరు విల్సన్ గార్ల పేర్లుండును. కాని శ్రీనివాస అయ్యంగారు అంగీకరింతురో లేదో చెప్పజాలము. ఉపాధ్యక్షుని యెన్నికజరిగిన గాని కడపటి నిర్ధారణజరుగదు. (అ. ప్రె.)

తంజావూరు జిల్లా బోర్డు రైల్వేనుగూర్చిన ప్రశ్నలు

తంజావూరు జిల్లా బోర్డు రైల్వేవారికిని రైల్వేబోర్డు వారికిని జరుగుచున్న ఉత్తరప్రత్యుత్తరములనుగూర్చి సి. డి. రస్వామి అయ్యంగారి పేరున ప్రశ్నలు వారు లేకన్ననునేడు అసెంబ్లీలో అడుగుబడెను.

(ఎ) జిల్లాబోర్డు రైల్వేనుగూర్చి తంజావూరు జిల్లా బోర్డువారికిని పార్లమెంటువారికిని జరిగిన యుత్తర ప్రత్యుత్తర లోకములేవో ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరా? (బి) ఆయుత్తర ప్రత్యుత్తరములనుగూర్చిన ప్రభుత్వ మాదనలపై అసెంబ్లీలో ఎప్పుడు ఓర్డర్ పడవచ్చునో ప్రభుత్వమువారు తెలిపెదరా? (సి) తంజావూరు జిల్లాబోర్డువారు రైల్వేలపై ఎంతవెట్టుబడిపెట్టిక దియు రైల్వేస్టేషన్లుగా ఎంత వసూలు జేసినదియు తెలియ జేసెదరా?

పార్లమెంటు గారు ఎ. బి. లక్ష్మణజనాబు చెప్పిరి:—రైల్వే బోర్డువారు రైల్వేను ప్రభుత్వమువారికి చెప్పబడె! కొన్నివరకు లినిక నొకనూననను గావించిరి. ఈనూన 81 శేదీనరకుండును. జిల్లాబోర్డువారు దానినంగీ రింతుకో లేదో తెలియదు. అంగీకరించినట్లుయ నీవిషయమును సాధ్యమైనంత త్వరలో రైల్వేస్టాండింగ్ ఛైర్మన్ కుమియెడుట నుంపవలెననినాను. (సి) 1925-26 వరకు రైల్వేలొకపెట్టుబడి 68 లక్షలు. రైల్వే స్టేషన్లుగా పెంతనసూలు చెప్పిరో తెలియదు.

(అ. ప్రె. స్పెషలు)

రాయలుకమిషను రాక

భారతశాసనసభలో నేను మాన్వి సుహృదు యాకూబుగారు యిట్లు ప్రశ్నించిరి:—

ప్ర:—ఇండియా ప్రభుత్వశాఖను సవరింప రాయలు కమిషను 1929-30 లోపుగ నియమింపబడుట నిజమేనా? ఆసంఘమునందు లభ్యతరాయిగారు సభ్యులుగ నుందురా?

సర్ అబ్దుల్ హుసేన్ మునిగారు, యీ విషయములు రెండును ప్లే సెక్రటరీగారి స్వాధీనము నందున్నవి. ఇండియా ప్రభుత్వము వారికేమియు తెలియవని జెప్పిరి. (వినుచు వినుచు అలికేకలు, నవ్వు)

ఆంధ్ర భాషానుశాసనము

ఇది రాజమండ్రి కాలేజీ పండితుల బ్రహ్మశ్రీ మల్లాది సూర్యనారాయణశాస్త్రిగారు రచించినది. దీనికి ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయోపాధ్యక్షులైన మ-రా-శ్రీ కట్టచుచి రామలింగారెడ్డి యమ్.పి. గారు ప్రకటనైన పీఠిక వ్రాసి యున్నారు.

ఇందు ప్రాచీనార్యాదీన సాంప్రదాయములు రెండును చక్కగా వివరింపబడినవి. మనసు 160 మంది పూర్వ కవుల ప్రయోగములు దాహరింపబడినవి. కైఫి మిక్కిలి సులభము. విద్యార్థులు, పండితులు భాషాభిమానులుగూడ జరుపవలసినది. ఇట్టి వ్యాకరణ మంత్రమున్ను తెలుగులో లేదు. రెండుభాగములు 14 ప్రకరణములు. 360 పుటలు.

రెండు సంపుటములు పోస్టేజికాక రు 1-4-0 రెండు కలసిన వైండు 1-8-0 ఆంధ్రవశరూపకము, నాటకాదుల లక్షణము 0-8-0 కావలసినవా ట్టులు వ్రాయవలెను.

తాడూరి సత్యనారాయణమూర్తిగారు, 8170 ఇన్స్టిట్యూషన్, రాజమండ్రి.

మూన్నాళ్ల ముచ్చట

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు రాజీనామా ఇచ్చుట

క్రొత్త మంత్రిలు నియమింపబడుట

గజెటు ప్రకటనము

కలకత్తా, జనవరి 26:— నేటిదినము సాయంత్రము తెంగాలు మంత్రుల నియామకము గజెటుచేయబడినది. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు మంత్రివరగి రాజీనామా ఇచ్చినదియు, ప్రజాయత్త శాఖలను పరిపాలించుటకై బి. చక్రవర్తి, ఎ. గజనవిగార్లు గవర్నరుగారిచే మంత్రులుగ నియమింపబడిరిని గజెటు ప్రకటన గావింపబడెను.

చక్రవర్తి గజనవిగార్లు నేటిదినము మధ్యాహ్నము ఛార్జి తున్నుకొనిరి.

చక్రవర్తిగారు ఎక్స్లెజ, విద్య, వైద్య, ఆరోగ్యశాఖలను పరిపాలించెదననియు, గజనవిగారు స్థానికస్వపరిపాలన శాఖ, వ్యవసాయ పారిశ్రామిక శాఖలను పరిపాలించెదననియు తెలియుచున్నది.

సర్ అబ్దుల్ రహీంగారి ప్రకటన

సర్ అబ్దుల్ రహీంగా రీక్రింది ప్రకటనము గావించుచున్నారు:—

బి. చక్రవర్తి, సర్ పి. డి.మి త్తరుగార్లు మరికొంతవంద హిందువులు కలసి నేను మంత్రివర్గ మేర్పరుప వీలులేని విధమున పనిచేసియున్నారు. నుహమ్మదీయులయందు విశముక్త్యము ఏర్పడి తమ హక్కులను తాము సంతోషించుకొను శక్తి మహమ్మదీయులకు కలిగిన దేదము అభివృద్ధి చెందగలవన నమృతముతో నేను గావించిన ప్రయత్నముల కన్నిటికిని హిందూసంఘపు నాయకులు అపార్థములను కలిపించి తీవ్రము ఆందోళనము జరుపుచుండిరి. వంగరాష్ట్ర శాసనసభయందలి మహమ్మదీయ సభ్యులలో 9 మంది తప్ప మిగిలిన వారందరు నీ నాయకత్వమును అంగీకరించెదరని నేను టిట్టను ప్రభువుగారికి తెలిపియుంటిని. ఏలయిన మహమ్మదీయ శాసనసభ్యులలో పలువురు ఎన్నికల యందు నా అభిప్రాయములనే ప్రకటించి పోటీచేసి గెలుపొందిరి. సర్ పి.సి. మి త్తరుగారి సలహా ననుసరించి బి. చక్రవర్తి గారు నాతో కలిసి మంత్రిగనుండ నంగీకరింప లేదు. ఈ కారణముచే పలుకుబడి గల హిందునాయకులు దొరకుట దుర్భలమయ్యెను. శాసనసభయందలి మహమ్మదీయసభ్యులలో ఆధిక సంఖ్యాకులు నా నాయకత్వమును అంగీకరింపవారని టిట్టను ప్రభువుగారు నమ్ముచుండేనో వారు నన్ను ఆహ్వానించి మంత్రివర్గ మేర్పరుపకలయినని కోరిరి. కాని సభయందలి యథోచితసహకారవాదులు, మితవాదులు పలుకుబడి ప్రతిష్ఠగలవారని టిట్టను ప్రభువుగారు పొరపాటు పడిరిని చెప్పవలెను. నేను కుట్రలకు అనకాత విచారనయిన కాబోలు ఈరెండు పక్షములవారు మంత్రివర్గ నియామకము విషయమై నాకు సహాయపడలేదు. టిట్టను ప్రభువుగారు శాసనసభయందలి వ్యక్తుల పలుకుబడి బలబలములను చక్కగ గుర్తెరిగి, నాకింతను మరికొంత కాలము అవకాశమిచ్చియుండిన నేను సిరనుగు మంత్రివర్గ మేర్పరచి యుండెడివాడను. ఇంతవరకు ప్రభువుగారు మంత్రివర్గ మేర్పరుప గావించిన ప్రయత్నములన్నియు విఫలములగు చుండెను. నాకు వారు కొంత అవకాశము ఇచ్చియుండిన సిరనుగు మంత్రివర్గము తప్పక ఏర్పడియుండెడిది.

ప్రతికాభిప్రాయములు

నూతన మంత్రివర్గమునరించి ఇంగ్లీషు మొన పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:—అనుకొన్నంత జరిగినది. యథోచితసహకారవాదులు, మితవాదులు కలసి మొత్తముగిది 18 మంది హిందు సభ్యులు చక్రవర్తిగారికి అనుసరులుగ నుంగలరు. గజనవిగారి నాయకత్వమును అంగీకరించుచు మహమ్మదీయులు కొంత మంది యున్నారు. అంతేకాక సుప్రహువాద్గారు అతని మిత్రులు గజనవిగారికి తోడ్పడుచుండ గలరు. అందుచే నూతన మంత్రివర్గము సిరనుగు నిలిచియుండునని చెప్పవచ్చును.

ప్లేట్సు మొన పత్రిక ఇట్లు వ్రాయుచున్నది:— నూతన శాసనసభయందు మంత్రివర్గ మేర్పరుప టిట్టను ప్రభువుగారు గావించిన మొదటిప్రయత్నము విఫలమైనది. హిందుసభ్యు డెవ్వరును సర్ అబ్దుల్ రహీంగారుతో కలిసి పనిచేయ నంగీకరింపనందున వారు రాజీనామాఇచ్చిరి. చక్రవర్తి, గజనవిగార్లు మంత్రులుగ నియమింపబడిరి.

జాతీయపక్షపు నాయకత్వము

బి. చక్రవర్తిగారు మంత్రిగ నియమింపబడుటచే వంగ రాష్ట్ర శాసనసభయంద, సర్ పి.సి. మి త్తరుగారు స్వరాజ్యే తరపక్షపు నాయకులుగ నుండెదరు.

చక్రవర్తిగారి స్థానమున జె.బి. నేనుగారు బారిష్టరు బెంగాలీ పత్రిక ప్రధానసంపాదకులుగ నియమింపబడెదరని శ్రీ ప్రెసు తంతివార్తల తెలియుచున్నది.

ఫార్వర్డు

చక్రవర్తిగారు అతనిమిత్రుడు శాసనసభయందలి అధికారసభ్యులపై ఆధారపడి యుండవలసినచో ఆ తప్పు వారిది కాదు. చక్రవర్తిగారు అధికారవర్గమువారి అనుచరుడు కాడు. బురాక్ నివారే చక్రవర్తిగారి స్నేహమును ఆపేక్షించిరి. గవర్నరుగారిజ్ఞానము కుభయ కలుగుగాకయని కోరుచున్నాము.

ప్లేట్సు మొన

త్వరలోనే మంత్రులతీర్థములపై పోట్లు పుచ్చుకొనవలసిన సమయము రాగలదు. రాజకీయవిభేదములకన్న వ్యక్తిత్వములే కడుముఖ్యమైనవని ఆసమయమున స్పష్టమగునని బోధము చెప్పుచున్నాము. ఇంతయు చూడ భారతీయులలో రాజకీయసాంప్రదాయము లోకను ఏర్పడలేదని ప్లాట్యూటరి కమిషను వారు గుర్తెదగగలరు.

ఇంగ్లీషు మొన

నూతనమంత్రివర్గమునకు కుభయ కోరుచున్నాము. వీరి పరిపాలనము రాష్ట్రమునకు లాభకరముగ నుండునని నమ్ముచున్నాము. సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు మహమ్మదీయసభ్యులలో కేరూప్రఖ్యాతిగలవారగుటచే, టిట్టను ప్రభువు వారిని అహ్వనించుట తప్పక. ఈవిషయమై దురభిప్రాయము లేర్పడి నందులకు చింతిల్లుచున్నాము. (అ. ప్రె.)

టిట్టను ప్రభువుగారి గ్రహచారము

బాబు విశిష్యమంత్రిపాలుగారు వైర్లీ కను ఇంగ్లీషు మొనపత్రిక కిట్లు వ్రాసెను:—వంగరాష్ట్రమున మంత్రివర్గ మేర్పరుప టిట్టను ప్రభువుగారు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారితో ఆహ్వానించిరో తెలియకున్నది. మహమ్మదీయులలోకూడ సర్ రహీంగారికి చెప్పలేనంత పలుకుబడి లేదనువిషయము ప్రభువుగారికి తెలియకుండుట ఆశ్చర్యకరము. అనగా ప్రభువుగారి మిత్రులు వారికి నిజపరిశీతులను చక్కగ బోధపరుపలేదని చెప్పవలసి యున్నది. బెంగాలు ఆర్మీ కెన్ను ననుసరించి టిట్టను ప్రభువుగారు బిరోధవిధానమునకు గడంగింపప్పుడు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారు న్యాయశాఖాధికారిగను, కారాగృహముల అధికారిగను నుండి ప్రభువుగారికి అన్నివిధముల తోడ్పడిన విషయము స రాజ్యసత్కమవా చెన్నటికి మరువజాలరు. అందుచే రహీంగారి మంత్రిత్వమును స్వరాజ్యవత్కమవారు ఎంతమాత్రము సహించరని చెప్పవచ్చును. అంతేకాక వంగరాష్ట్రమునందు ప్రస్తుతము తీవ్రముగ వ్యాపించియున్న సాంఘికసంఘర్షణమునకు సర్ అబ్దుల్ రహీంగారే కారకులని రాష్ట్రమునందలి హిందువుల అభిప్రాయమై యున్నది. అందుచే శాసనసభయందలి ఏ హిందుసభ్యుడుకూడ సర్ రహీంగారుతో కలిసి పనిచేయ వెనుదీయును. టిట్టను ప్రభువుగారు ఇట్టివారిని మంత్రిగ నియమించి ప్రజాభిప్రాయమును తిరస్కరించిరి. ప్రభువుగారు చాకచక్యముతో ప్రవర్తించనందున ఇట్టి సందిగ్ధావస్థ ఏర్పడినది. (శ్రీ ప్రెసు)

నోటీసు గుంటూరు డి. ము. కోర్టులో

O. S. 6/1926

నాది:— రాంకుమారి వారాలాలు ఫరం ప్రతివాది:— శ్రీ కిమక గోపికెమ్క ఫరం లెఖనుబట్టి వాదిఫరం ప్రతివాది ఫరంవీరరు 633-12-9 ల్కు యీదావా తెచ్చిసందనది 1-2-27 తేదీకి వాయిదా పడినది. ప్రతివాదికి యేమయినా ఆక్షేపణలున్న యడల పై దినముకు 10 గంటలకు హాజరు అయి కోర్టువారికి మనవి చేసుకొనవలసినది. ఆలా చేయని యెడల దావా డిక్ర చేయబడును. సి. వి. రత్నము, 25-1-27 వీక్షకు.

సచిత్ర మాసపత్రిక.

ప్రతి చంద్రమా సాది నివ్రచు రింప బడును

ప్రతిసంచికయందును మూడునాలుగురంగుల చిత్రములు, ఇతరచిత్రములు ప్రచురింపబడును
చందా సం॥ 1-కి రూ. 6-0-0 విడిపత్రిక వెల అణాలు 10 మాత్రమే.

విడిపత్రికల నుచితముగ బంపుటకు పిలువేడు.

మాదిరిపత్రిక వలయువారు తపాలుబిళ్లలు సంపాదించు.

పుష్కర మాస సంచిక - విషయానుక్రమణిక

స్వవిషయము; ఆంధ్రము—నడకుదుటి పీఠరాజకవిగారు; కవిద్యయము—వేంకటాచలము; భారతవిరుడు—జి. జాషువ గారు; దగ్గరబల్లి దుర్గము—పాశ్చాత్యము [న.శే.]—తేనుమల్ల అచ్యుతరావుగారు; శ్రీరాముడు—నీత నడవికంపుట ధర్మమా?—మోచెర్ల రామకృష్ణయ్యగారు; కళాప్రపంచము—కవికొండల వెంకట రావు గారు; బాల! యీలీల దుఃఖంబునెందులే?—చల్లా లక్ష్మీ నారాయణశాస్త్రిగారు; కావ్యాలంకార చూడమణి - విన్నకోట పెద్దన—దూసి రామమూర్తిశాస్త్రిగారు; విషమసమస్య—మాపాటి కొండమాచార్యులుగారు; శ్రీనాథ కవిరాజీయము[న.శే.]—కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారు; నాగడ్డము - పరశురామకవిగారు—ఓలేటి వేంకటరామశాస్త్రిగారు; విష్ణునాయుపురాణములు — కీ. శే. కొమఱ్ఱాజు వేంకటలక్ష్మణరావుగారు; ఆర్యోదయము—మిత్రద్వయము; శాంత—ఆ. భాస్కరమ్మగారు; వనంశకోకిలము — అనంతశంకరుల రామలింగస్వామి గారు; ఆనందకందము [న.శే.]—క్రొత్తపల్లి సూర్య రావుగారు; తరువు-దహనము—వల్లె పూర్ణప్రభాచార్యులు గారు;

నాగరాజు—అడవి బాపిరాజుగారు; నారాయణ స్తవము—వాడ్రేపు శ్రీరంగనాయకమ్మ గారు; చంద్రిక—కతావధాని కేలూరి శివరామ శాస్త్రి గారు; కాళికాస్థియలేఖ — సోమం శానుజనకరావుగారు; అంబిళ్లపల్లి—కె. రంగారావుగారు; కట్టని మనోనిల్వలము—బల్లూరి కృష్ణప్ప గారు, బుద్ధగయ — కె. నరసింహాచార్యులుగారు; శ్రీవేంకటేశ్వర స్తవము—మండలేముల వేంకటశాస్త్రిగారు; గోలకొండ కుతుబ్ సాహి వంశము — మల్లంపల్లి సోమశేఖరశర్మగారు; నీతి పదములు (౧)—; కుంభ—పెట్టి లక్ష్మీనరసింహముగారు; కొన్ని పరిరకములు — గోటేటి జోగిరాజుగారు; శ్రద్ధానందస్వామి నిర్యాణము—దుర్గమహంతి చిన్నయ్యశర్మగారు; సంక్రాంతి—కాట్రపులపల్లి రామమూర్తిగారు; విరహాని—పువ్వాడ శేషగిరిరావు, చోడవరపు జానకిరామయ్యగారు; మోహము-ప్రేమ—పప్పు పల్లి శాన్తనారావు గారు; మాతృసంధనము — శ్రీశేషాద్రిరమణశర్మ; ఏయరా! తెడ్డేయరా—చిలుకూరు నారాయణరావుగారు; గ్రంథస్వీకారము—నాపలపు—పూడిపెద్ది వెంకటరమణయ్యగారు; సాభిప్రాయవిశేషములు—

చిత్రములు

తినర్ల చిత్రములు:—విహికోద్యానము-జీవితకుసుమము, స్నానానంతరము, “చిట్టిని తొట్లలోఉంచి జోకొట్టివస్తాబాబూ!”

ఏకవర్ణచిత్రములు:—శ్రీమూక, యస్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, కీ. శే. శ్రద్ధానందస్వామిగారు, గాంధీమహాత్ముడు; సర్ పి. యస్. శివస్వామయ్యగారు, టి. ఆర్. పూకొగారు, పండిత మదనమోహన మాళవ్యగారు; కం ప జాతీయ మహానభామంటప చిత్రములు ౪; మహారాజా సర్ కిషకప్రసాద బహద్దరుగారు, సి. వి. యస్. నరసింహరాజుగారు, డాక్టరు పార్వతీబాయిగారు, డాక్టరు ముత్తులక్ష్మమ్మ గారు; రామస్వామిదేవాలయము - తంజావూరు; ఆంధ్రబాలిక; ఉడిపి చిత్రములు ౫; మైసూరు చిత్రములు ౧౫; గరుడవిగ్రహము, తిరువాంకూరు మహారాజుగారు; కృష్ణానది-భరద్వాజశ్రమము ౨ చిత్రములు; ఇతరచిత్రములు.

ప్రస్తుతము పోస్టలు రూల్సు ‘ఏ’ ప్రకారము రూ. 0-3-0 లు రిజిష్టరు పోస్టుఖర్చు లభిక మగుచున్నవి. మీరే ముందుగ సామ్మ మణియార్డు పంపిన యీ ఖర్చులు తగ్గును. పి. పి. లు పంపినచో సామ్మ ఆలస్యముగ చేరుటయు, పత్రిక సంపుట ఆలస్యమగుటయు సంభవించును

భారతి ప్రకటన రుసుము

6 మాసములకు వైన కంట్రాక్టుపుచ్చుకొనిన	1 పుటకు రూ 20	1 నెలకుమాత్రము	1 పుటకు రూ 30
డిటా	డిటా $\frac{1}{2}$ పుటకు ,, 11	డిటా	$\frac{1}{2}$ పుటకు ,, 15
డిటా	డిటా $\frac{1}{4}$ పుటకు ,, 6	డిటా	$\frac{1}{4}$ పుటకు ,, 8
3	డిటా 1 పుటకు ,, 25		
డిటా	డిటా $\frac{1}{2}$ పుటకు ,, 13		
డిటా	డిటా $\frac{1}{4}$ పుటకు ,, 7		

రిసింగు మాటరుమధ్య 100-కి 25 చొప్పున అధికముగా చార్జి చేయబడును. వివరములకు ఈ దిగువ విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మేనేజరు, “భారతి” తపాలవెట్టె నెంబరు 212, మద్రాసు.

చన్నపురి కార్పొరేషను.

ప్రభుత్వపుట్టు తరువు చట్టవిరుద్ధముని తీర్మానించుట

కమిషనరుగారిచర్యను సభ్యులారాక్షేపించుట

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభ నిన్నటిసాయంత్రము 5-45 గంటల వరకు 11 బి॥ 11 గోపతి నారాయణసామిశ్రేణిగారి అధ్యక్షతక్రింద సమావేశమై కార్పొరేషను స్పెషల్ వర్క్సుపై అధికారమువహించుటకు ప్రభుత్వమువారు తమకానిటరీ ఇంజనీయరును నియమించుచు గావించిన ప్రభుత్వపుట్టు తరువును గూర్చి తీవ్రమున చర్చగావించి తుదకేకగ్రీవముగ ప్రభుత్వమువారికి తీవ్రపు చట్టవిరుద్ధముని తీర్మానించిరి. ప్రభుత్వమువారిచే నియమితుడగు ప్రత్యేకోద్యోగి కార్పొరేషను స్పెషల్ వర్క్సును గూర్చి కొన్ని వివరములుగోరియుండగ కమిషనరుగారిచే తీర్మానమును సభ్యుల కెరింగింపక వారు కోరినవివరములను తెల్పినందులకై కొందరు సభ్యులు కమిషనరుగారిచర్యను తీవ్రముగ విమర్శించిరి. ముందు కొంతకార్యక్రమము జరిగినవిషయము ఇందుముందు చర్చింపబడెను.

అధ్యక్షులు సామివెంకటాచలంశ్రేణిగారి ప్రశ్నకు సమాధానమొసంగుచు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువు స్థాయింపును వారిపద్ధతుడైన గాని కొన్నివారములులేదని పేర్కొనిరి.

జి. ఎ. నరేశ్వరగారు మాట్లాడుచు ఆ ఉత్తరువు లెప్పుడందజేయబడెనో విచారించెనని అధ్యక్షుని గోరిరి.

అధ్యక్షులు—ఆదేశమును ఉత్తరువునందే యుండగలదు.

సభ్యులు—ఆ ఉత్తరువును వెంటనే దెప్పించు.

అధ్యక్షులు—ఈలోక వేరొక యంతమును దేనినైన చర్చింపవచ్చును.

జి. సి. నరేశ్వరగారు—అట్లుగాదు. ఆ ప్రభుత్వ ఉత్తరువువిషయము చాలమున్నెమిది. ముందు దానివిషయము చర్చించబడవలెను.

అధ్యక్షులు—ప్రస్తుత మావిషయముపై చర్చ నిలుపుదలజేసి వేరొకవిషయము నాలోచించుమా?

బి॥ బి॥ ఓ. తణికాచలంశ్రేణిగారు—నలదు. ఆవిషయము మిగుల ప్రధానమైనది గాన ముందు దానిని విచారించుము.

విమర్శ అధ్యక్షులు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువుయొక్క నకలునుజదివి సభ్యులకు వినిపించిరి. ఆయుత్తరువునందు 1925 ఏప్రిల్ 22-న లేదీ వేయబడియుండెను.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు మాట్లాడుచు సభ్యులకు వజ్రేయబడిన కారితమునం దీసమాచారము లేదని పేర్కొనిరి.

సామి వెంకటాచలంశ్రేణిగారు మాట్లాడుచు కానిటరీ ఇంజనీయరుగాని, మరియే ప్రత్యేకోద్యోగిగాని తాను ఫలానా దినుషు ఉద్యోగమునందు ప్రవేశించి పనులను జూచెదమని కమిషనరుగారికి తెలియజేసిరా?

అధ్యక్షులు—కమిషనరుగారిని కొన్ని వివరములను తెలుపవలసినదిగో కోరిరేగాని ఉద్యోగమును స్వీకరింపలేదు. వారు కోరిన వివరములను కమిషనరుగారు రంపిరి.

సా. వెం. శ్రేణిగారు—నాకు కావలసినవిషయమును అదియే. కమిషనరుగారు సభ్యుల కేవిషయమునుగాని ఎరింగింపక సభ్యులయనుమతి కైకొనక ఇంజనీయరుగారు కోరిన వివరములను సంగ్రహింప మేమజేసింపుచున్నాము. కమిషనరుగారి విషయములో తనయధికారమునకుమించి ప్రవర్తించిరి. ఈసమాచారమును తెలుపుటకుముందుగ సభ్యులసమ్మతిని కైకొని యుండవలసినది.

బి॥ బి॥ ఓ. తణికాచలం శ్రేణిగారు—ప్రభుత్వమువారి చర్య ముగిసిపత చట్టమునకు విరుద్ధమును, నిరంకుశ ప్రవర్తనయు బట్టిరి. డ్రైనేజీనర్సులను తనిఖీజేయుటకు, వాని అధికారము చూపించుటకు తాత్కాలిక ఏర్పాటుగ నీ ఇంజనీయరును నియమించుచున్నామనిరి. చట్టముననుసరించి తనిఖీజేయుట కట్టి ఉద్యోగికి అధికారముగలదగును. వానికై అధికారమువహించుటకు లేదు. అందు ప్రభుత్వమువారు తమ పతన యధికారమును తనిఖీపట్టుకొని ఆయుత్తరువును గావించియుండిరి. మరలసంఖ్య నిర్దియను నుదాహరణము సభ్యులుగాని, అంబుబాడ్చుములు వ్యాపించునపుడుమాత్రమే ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేక ఉద్యోగిని నియమింపవచ్చును. కావున కార్పొరేషనువారు ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువును కట్టుబడియుండవలసి పట్టిరి.

తీర్మానము

“నవంబరు 9-వ లేదీ ప్రభుత్వమువారు కార్పొరేషను స్పెషల్ వర్క్సుపై అధికారము వహింపవలసినదిగో కానిటరీ ఇంజనీయరును నియమించుచు గావించిన ఉత్తరువు చట్టవిరుద్ధమును, అధికారములేక గావించబడినదని ప్రభుత్వమువారికి తెలియజేయబడవలెననియు, కార్పొరేషనువారి తీర్మానమునకు ప్రభుత్వమువారి సమాధానమునకై ఎదురుజూచుచున్నారనియు ఈ లోపల ప్రభుత్వమువారిచే నియమింపబడిన ప్రత్యేకోద్యోగి కార్పొరేషను స్పెషల్ వర్క్సుపై అధికారమువహించి ఉద్యోగము స్వీకరింపరాదనియు ఈ సభవారు తీర్మానించుచున్నారనియు తీర్మానమును బి॥ బి॥ తణికాచలంశ్రేణిగారు రూపొందించిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు—బి॥ బి॥ తణికాచలంశ్రేణిగారి తీర్మానమును బహుమతము సభకు సంబంధించిన విషయములందు సరియగు వివరములు త్వరలో లభింపుట లేదనియు, కావున నిర్వాహకోద్యోగులను, అధ్యక్షులుగూడ సభ్యులకంటె ఎక్కువ డెరుగినందు, వివాదాస్పదములగువిషయము లిట్లు ఆసంద్య కర్చింపబడుటకు సభ్యులగోరబడుచున్నారనియు, బట్టిరి. ఈవిషయములో చాల నూత్నుగుణవిచారణ గావించబడవలసియున్నది. ప్రత్యేకోద్యోగి ఎవ్వడు నియమింపబడెను? ఆతడెవడు? నియమింపవలసినదని? సభ్యులకుండేదీ హక్కులను కమిషనరుగారు తమకేకలకు జేసికొనినట్లు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారు రోసంగడి ఉద్యోగిని మేము నియమింపజేయుటలేదు. సభ్యుల కిష్టమునవారినే నియమింపము. టెక్నికల్ కమిషనరుగారు రాయద్యోగితో సంబంధముగ లుగజేసి ఏ వారికి వివరములందును తెలుపవలెను? ఎవరిఆసతికై ఆపని గావించిరి? విసిరి సమాధానము లేదు?

అధ్యక్షులు—ఉద్యోగ మెవరుగాని ఒసంగియుండలేదు. పుచ్చుకొనెనులేదు. మామూలురీతిగ కమిషనరుగారు వారికి అడిగినసమాచారమును దెలిపియుండిరి.

సత్యమూర్తిగారు—“మామూలుపద్ధతిగ” అనునెత్తనిపదములే ఈవిషయము నుంచివేయవలగు. కమిషనరుగారి ఉద్యోగివిషయమై అధ్యక్షులకు మీకుగాని, స్థాయిసంఘమునకుగాని, సభ్యులకుగాని, ఏల తెలుపలేదో కారణము తెలుప గోరుచున్నాను. నవంబరు 9 వ లేదీని ఈ ఉత్తరువు గావించబడినది. అదేనెల 23-వ లేదీ “కార్పొరేషనువారి ఆర్థిక నిధి బాగుగ లేదనియు అందుచే మొత్తముతన ఒసంగలేమనియు, ను. 2 లక్షలనుమాత్రమే యొసంగదమనియు దెల్పిరి. నవంబరు 9-వ లేదీయందు ప్రజాస్వామ్యసూత్రములందు ఓనమాలు ఎరుగకపోయినను ప్రజాస్వామ్యసూత్రముల నెరుంగదుమని ప్రగల్భములబట్టెడి పాతముంత్రివర్గము ఆదినమునర కధికారముండెను. నూతన మంత్రివర్గమును ఈవిషయములో పురాతనమంత్రిల అనుగులలోనే నడచుచున్నట్లు తెలియుచున్నది. ప్రభుత్వమువారి యెదిరింపులకు సభ్యులు ఫిరీజెండుమని తెలుపవలెను. సభవారిని శిశువులనలె మందలించుటతగదని తెలియజేయవలెను. రాష్ట్రీయప్రభుత్వమువారు తమ వ్యవహారములందు తాము లోపములేక సంపూర్ణతయొన్నారా? కావున సభ్యులందరును సభయొక్క గౌరవము నాలోచించి ఈతీర్మానమును బలపరుతురని కోరెదను” అనిపట్టిరి.

జి. ఏ. నరేశ్వరగారు—కానిటరీ ఇంజనీయరు కమిషనరుగారికి వ్రాసినఉత్తరము సభలో చదువబడవలెను.

అధ్యక్షులు—ఆ ఉత్తరము తెప్పించు.

సత్యమూర్తిగారు—ఆ ఉత్తర మెచ్చబడున్నది?

జి. ఏ. నరేశ్వరగారు—ఆయుత్తరము అధ్యక్షులకు మీకు వ్రాయబడియుండలేదు. కమిషనరుగారైనను మీకు తెలుపకనే ఇంజనీయరుగారికి సమాధానము వ్రాసియుంపెను.

బుర్రా సత్యనారాయణగారు—అధ్యక్షా! మీరాయుత్తరమును జూచుట కిదియే ప్రభుత్వముగదా?

అధ్యక్షులు—దేను.

బి. సత్యనారాయణగారు—మాట్లాడుచు తామి ఉత్తరము విషయమై వినుచుకొనియే ప్రభుత్వమునియు, ఈ ఉత్తరము అనేకవివరములను తెలుపగోరుచున్నదనియు, బట్టి, కమిషనరుగారియుత్తరమునకు జవాబు కిసెంబరు 21వ లేదీని వ్రాసియుంకిరిగదా యని పేర్కొనిరి.

అధ్యక్షులు—ఈవిషయము క్రాసుపరీక్ష నాకవసరము లేదు. నేనిదివరకే ఉత్తరమునంతయు చదివినాను.

బి. సత్యనారాయణగారు—అధ్యక్షునిపై నాకత్యంత గౌరవముగలదు. నేను క్రాసుపరీక్ష జేయదలచుటలేదు. ఏలనన అందువలన ఎట్టి ఉపయోగముండజాలదని నేనెరుంగుదును. (నవ్వు)

సత్యనారాయణగారింకను మాట్లాడుచు సభ్యుల కెరుకలేకుండ ఈవిషయము ఉత్తరప్రత్యుత్తరమును జరుపుట తమకసమ్మతముని పేర్కొనిరి.

కమిషనరుగారి సమాధానము

విమర్శ కమిషనరుగారు జవాబొసంగుచు ప్రస్తుతము సభ్యులచే చర్చింపబడుచున్న ప్రభుత్వ ఉత్తరువు ఇదివరలో సభ్యులకందజేయబడి, సభ్యులచే చర్చింపబడెననియు, 7-12-26 లేదీని జరిగిన సభాకార్యక్రమమును విశ్లేషించిన ఈ విషయము లేటపడగలదనియు ఆదినమున సభ్యులందరు సభలో లేకుంకినను సభయందుండిన సభ్యులు తీర్మానమును గావించియుండిననియు, సభవారు ఆయుత్తరువునకు ప్రతిహేలాభిప్రాయము గవ్వరునందున ప్రభుత్వపుట్టు తరువు ననుసరించి కానిటరీ ఇంజనీరు గారికి వివరములు తెలుపుటలో నెట్టి దోషములేదని తాము తలంచుచున్నదియు, కావున ప్రభుత్వపుట్టు తరువు ప్రకార ముచరించుటలో తామెట్టి తప్పుజేయలేదని తలంచుచున్నామని పేర్కొనిరి.

సామి వెంకటాచలంశ్రేణిగారు మాట్లాడుచు కమిషనరుగారింకను జవాబు అసంపూర్ణములను సత్యేతరములతో ఇమిడియున్నదనిపేర్కొనిరి. తాము అధ్యక్షులుగనుండు సమయమునందు ప్రభుత్వపుట్టు తరువు వచ్చెననియు, పిదప ఆయుత్తరువు అధ్యక్షుని కంటబడలేదనియు, కమిషనరుగారు సభ్యుల నాలోచింపకుండ వివరములు తెలుపునపుడు తాముఇచ్చిన ప్లేటుమెంటునుగూడ చూచియుండుదు. కమిషనరుగారు ఈవిషయమును సభవారి కెరింగించి వారియభిప్రాయముల నేల కైకొనలేదో అనెడి విషయమునుమాత్రమే మేము ప్రశ్నించుచున్నాము. ప్రభుత్వమువారు ప్రత్యేకాధికారిని నియమించిన 41-వ సెక్షను ననుసరించి ఆతనికి కొన్ని హక్కులు గలవని నేను గ్రహించుచున్నాను. కాని ఆతనిని కార్పొరేషను ఉద్యోగిగ కార్పొరేషను సభవారింకను గమనించియుండలేదు. ప్రభుత్వమువారి ఏజెంటుగ కార్పొరేషనులో పనిజేయుచున్నంతసమయమున కమిషనరుగారి విధముగ జవాబు అంపుటలో అగ్రములేదు. సభవారి అభిప్రాయముల నెంతవరకు ఆదరించుచున్నారో తెలిసికొనుట కిది యొక నిదర్శనము. సభవారిపై తనయిచ్చ వచ్చినట్లుల అధికారము చలాయించవచ్చునని తలంచియుండనోవు. సభ్యుల అభిప్రాయముల కనుగుణముగ నడచుటను కమిషనరుగారు నేర్చుకొనవలెను అనిపట్టిరి.

డాక్టరు. సి. నరేశ్వరమలలియారగారు కమిషనరుగారి చర్యను సమర్థించుచు, కమిషనరుగారు చట్టవిరుద్ధముగ ప్రవర్తించలేదనియు, మీదుమిక్కిలి ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువునకు ఫిరీజెండుక కైర్వయ్యగ సమాధాన మొసంగెననియు, అందులకు వారి నభినందించుచున్నామనియు బట్టిరి.

బి. చక్రయ్యశ్రేణిగారు తీర్మానముపై మాట్లాడుచు ప్రభుత్వమువారి టిక్కి ఉత్తరువును గావించుటలో తమఅధికారమును మితిమీర ప్రవర్తించిరినియు, మంత్రులెంత డ్యూరెక్టులై ఈవిషయములందు వారిఅభిప్రాయముపైన వ్యవహారములు జరుగవలెనను, ఈ ఉత్తరువులు కార్యదర్శులనుంచియే వచ్చుననియు, మంత్రులకు తెలియకనే ఇట్టి ఉత్తరువు లొసంగబడుచుండుననియు, అందుచే నెనుకట్టి మంత్రీవర్గముయొక్క ప్రజాస్వామ్య సూత్రములను వినీవిబట్టి నిర్ణయించుట తలచెదనియు బట్టి కమిషనరుగారి చర్యను సమర్థించి వాప్రసరైన సక్రమమైనదనియు, సామివెంకటాచలంశ్రేణిగారు, కమిషనరుగారి సత్వైభావమును, శక్తిని, శంకించినది పట్టిరి.

సామివెంకటాచలంశ్రేణిగారు—కమిషనరుగారి సత్వైభావమునుగూర్చియు, వారినిషా-పట్టుమునుగూర్చి నాకధికగౌరవము గలదు. కాని వారికి కినిగూర్చి నాకున్నయముగ సందియము లుండుట నిక్కునము.

చక్రయ్యశ్రేణిగారింకను మాట్లాడుచు కమిషనరుగారు చట్టమున కనుకూలముగ ప్రవర్తించిరినిరి.

బి॥ బి॥ ఓ. తణికాచలంశ్రేణిగారు—తీర్మానముపై మాట్లాడుచు సభ్యులయొక్క అసమ్మతిని ప్రభుత్వమువారికి తెలిపెడి ఉద్దేశముతోడనే తా మాతీర్మానము నుపసాదించి యుంటిమనియు, ఈతేరుణము నవకాశముగగైకొని కమిషనరుగారిచర్య తీవ్రముగ విమర్శింపబడునని తాము ముందుగ తలంచియుండలేదనియు, కమిషనరుగారు కడుసమర్థతతో చట్ట సమ్మతముగ ప్రవర్తించిననియు, బట్టిరి.

పిదప తీర్మానము వోటుకు బెట్టుబడి సభ్యులెల్లరచే ఏకగ్రీవముగ అంగీకరింపబడెను.

అంతలు 7-25 గంటల వరకు సభ ముగింపబడెను.

1925-26 వరిపాలనా నివేదికము

కమిషనరుగారి పరిపాలనా నివేదికము (1925-26) ను చర్చించుటకు గావించబడవలసిన సభ 5-15 నిలవ పూడెను. కాని పరిపాలనానివేదిక మదివరకే ప్రభుత్వమువారిచే అంగీకరింపబడెనని అధ్యక్షులు ప్రకటించుటలన సభ ఇరుగువలసిన ఆ సభనులేక విరమింపబడెను.

నిఖిల భారత ఆయుర్వేద విద్యాపీఠపరీక్షలు

ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠము ని॥ భా॥ ఆ॥ వైద్య సమ్యేకన విద్యాపీఠములకు చేరినదికాదు

ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠము నిఖిలభారతఆయుర్వేద వైద్యసమ్యేకన విద్యాపీఠములకు సంబంధించినది కాదనిన్ని, ఆంధ్రవైద్యసమ్యేకనములో నేటివరకుజరిగిన ఆం॥ ఆ॥ విద్యా పీఠముయొక్క కార్యక్రమములకు సక్రమము గాదనిన్ని ని॥ భా॥ వైద్యసమ్యేకన కార్యదర్శియు, యితరులను అనేక పర్యాయములు ప్రకటనచేసి యున్నారు. అట్టి ప్రకటనలకు న్యాయమైన ప్రత్యుత్తరము లేయ్యక తామపూనినకార్యమును విరమించుట అవమానకరమని తోచియో లేక యేయిరక కారణములవలనో ఆం॥ ఆ॥ విద్యాపీఠములొగారు విడుదల ప్రత్యుత్తరములను ప్రకటించుచు ని॥ భా॥ ఆ॥ పరీక్షలలో భిషక్పరీక్ష ఆంధ్రవిద్యార్థులకు తగినదిగా లేననిన్ని అదిమాడ సంస్కృత పరీక్షయే యనిన్ని ఆంధ్రవిద్యార్థులకు యింకొకపరీక్ష యుండుటవరకునిన్ని ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాపీఠము ని॥ భా॥ వైద్య సమ్యేకనవిద్యాపీఠములతో అంగీకరించబడినదనిన్ని సభలలోను పత్రికలలోను భారతముగా ప్రచారము చేయుటచే కొందరు వైద్యసోదరులను విద్యార్థులను నిజమెరుగని పెద్దలున్ను మోసపోవుచున్నారు. ఎవరిచిత్తానుసారము వారు ప్రసర్తించుటలో దొడ్డిబంధనలను అనవరము లేదుకాని యొక సక్రమమైన సంస్థకు సంబంధించిన వారు దానికి భిన్నమగుప్రచారము చేయుట చాల విచారకరము.

ఆం॥ ఆ॥ విద్యాపీఠము, ని॥ భా॥ వైద్యసమ్యేకనమునకు సంబంధించినదియు లేనిదియు ని॥ భా॥ వైద్యసమ్యేకన విద్యా పీఠకార్యదర్శి రాజవైద్య కిశోరదత్త శాస్త్రిగారు ఈ ఘటన క్లష్ట ౧౦ లు వ్రాసిన ఈక్రింది ఉత్తరమును బట్టి విశేషము కాగోరు.

“వైద్యసమ్యేకనేన కోఁలపి ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యాపీఠో ౭ద్యావధి న స్వీకృతః॥ నాపి తద్విషయే ౭ద్యావధి సమ్యేకనేన

కిమపి కార్యాలయాయ నూచితం॥ అతః తద్విద్యాపీఠ మస్మా ద్విద్యాపీఠా తస్యభై న భిన్నమితి నిశ్చయేన స్థేయమ్.”

“నిఖిలభారత వైద్యసమ్యేకనము వారిచే నేటివరకు ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యా పీఠమునదేదీయు అంగీకరించబడియుండ లేదు. ఆవిషయమై ఆంధ్రవైద్య సమ్యేకనమువారు దేమిన్ని మాకార్యాలయమునకు నూచించి యుండలేదు. ఇందువలన ఆంధ్రాయుర్వేదవిద్యాపీఠము-ఈని॥ భా॥ ఆ॥ విద్యాపీఠముకంటె అన్ని విధములభిన్నమైనదనినిశ్చయముగా తెలుసుకొనవలయును.

ప్రతిసంవత్సరము సంస్కృతమురాని ఆంధ్రవిద్యార్థులు భిషక్ పరీక్షకువచ్చి కృతార్థులగుచున్నారు. గతసంవత్సరమున ఈ కేంద్రమునకు పరీక్షకువచ్చిన 45 వైద్యపరీక్షార్థులలో ముప్పది యెనుగురు సంస్కృతమురాకనే భిషక్ పరీక్షకు హాజరై యున్నారు. కనుక పరీక్షార్థులను వైద్యసోదరులను ఆంధ్రఆయుర్వేద విద్యాపీఠము ని॥ భా॥ ఆ॥ విద్యాపీఠమునకు సంబంధించినదికాదని తెలుసుకొనవలయుననిన్ని ఆంధ్రములో వైద్యగ్రంథములను చదివిన విద్యార్థులు భిషక్ పరీక్షకువచ్చుట కేర్పరచుచున్న కష్టములేదనిన్ని గ్రహించి ఆంధ్రవైద్యవిద్యార్థులు ఈజనవరి 31 తేది లోపల భిషక్ పరీక్షకు దరఖాస్తుపా ర్థమును పూర్తిచేసి రు 3-0-0 రుణముతోమాదా రాజవైద్య కిశోరదత్త శాస్త్రి ని॥ భా॥ విద్యాపీఠకార్యదర్శి ననుగంటి కాన్పూరు, అనువారిచేర పంపవలయును. పరీక్షలు ఈమార్చి 28 న తేది మొదలు జెనవారము శ్రీవేంకటేశ్వర ఆయుర్వేద కళాశాలయందు జరగును.

వికారద, భిషక్ పరీక్షలకు స్వతంత్రముగా చదివి రాద లచినవారికి ఫిబ్రవరి 10 న తేదినుండి యుచితముగ మాకలాశా లలో ప్రతినీత్యము ఆయాసమయములయందు విజ్ఞానమునకు తగినఅవకాశ మిచ్చుచు ప్రత్యేకోపన్యాసమున్ను యివ్వబడు ను. కనుక రాదలచినవారు ఫిబ్రవరి 5 న తేదిలోపల మాకు తెలి యబరచవలెను.

అనవరము విషయములకును దరఖాస్తు పాఠములు మొదలగువాటికిన్ని ఈదిగువవిలాసమునకు వ్రాయవలయును.

నోరి రామశాస్త్రి
ని॥ భా॥ విద్యాపీఠ కేంద్రవైద్యసమ్యేకనము-జెనవారము.

ప్రశ్న

భవిష్యత్తును గరించిన 5 ప్రశ్నలకు బదులువ్రాయుటకు రు 1-0-0. ప్రతిప్రశ్నకు 0-4-0 వి. పి. ఖర్చులు 0-4-0 అవును. ప్రశ్న వ్రాయుకాలమును తెలుపవలెను.
మానుమాళ్ జ్యోతిషాలయము, తిరుల్లణి.

ఆయుర్వేదావధ రత్నా కరము చరక చికిత్సాస్థానము రు. 6

ఆంధ్రభైషజ్యరత్నానళి రు. 2, భస్మప్రకాశిక రు. 1 2046 డాక్టరు శ్రీహనువల్లభమూర్తి శాస్త్రి, జెనవారము

మదన కామేశ్వరిలేఖ్యము

3351 మేహము, నిక్కాక, నిస్సత్తువ, భుక్లవద్దము, అతిమా తము మొ॥వాటిని హరించి బలుముగ్ధు, పిర్యన్నుదీని, గరిగించుట. నరప్రసాదము. 20 రు. డబ్బీ రు 1-4-0 వి. పి. 0-6-0. వి. 2. 5 అందు కో, అయ్యుర్వేదసహజం, పెరిడే. (జెల్లూరు)

హిందూజన్మ రెన్సు (18-10-26)

జొంబాయి జీవభీమాకంపెని లిమిటెడ్; స్థాపితము 1909. అన్నివిధములైనటువంటి జీవభీమాపాలసీలను ఇచ్చు మొదటితరగతి ఇండియన్ కంపెనీ.

ప్రత్యేక లక్షణములు 3194

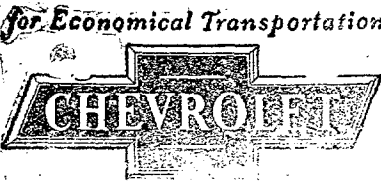
(1) తక్కువ ప్రీమియము, (2) ఎక్కువ లాభము (3) ఆటోమేటిక్ బాకాఫర్ ఫీచర్. (4) భారతమైన వర టులు, (5) దయగల నిర్వాహకము, (6) తనదని నిరూపించిన తక్షణమే సొమ్మును చెల్లించెదరు.

వివరమును నీదిగువవారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

K. PADMANABHAPAI, B.
Secretary Madras Branch

Post Box No. 337 Mount Road, Madras

క్రొత్త

యింతకుముందువానికన్న మేలైనది

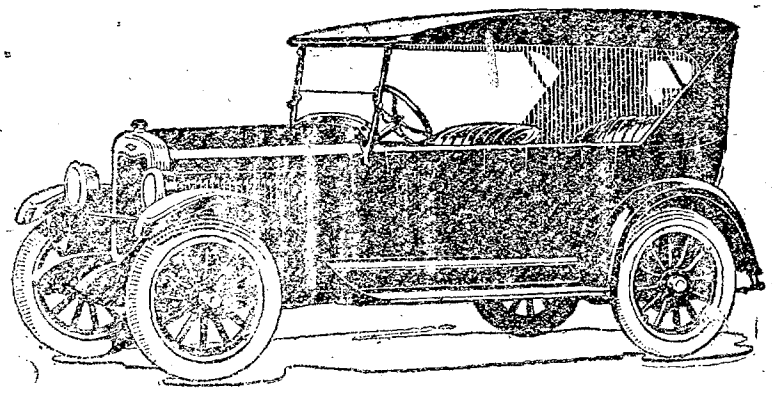
టూరింగుకారు ధర	రు. 2725
సెడన్	,, 3750

మితవ్యయముతో ప్రయాణమొనర్చుటకును పెట్టుబడికి తగిన మూల్యముకొనుటకును, క్రొత్త చివర్ లెట్టు, యింకను మొదటిది- ఇంతవరకు నీ వెప్పుడు నువ్వొగించని సులభముగా పనిచేయు క్రొత్త డిస్కో-క్లచ్ యు, మిక్సిలి బలమైన బెంజోలైన్ హాసింగ్ తో అమర్చబడిన వెనుక యిరుసున్న కలపు-వీని కారణమున ఎక్సిసిటిలో నున్న రస్తాలపైవైనను ప్రయాణముచేయుటకు తగిన ఆశ్చర్యకర మగు బలమును, శక్తియును, వసతియును, కలిగి యున్నది.

దీని ధరయున్న ఖర్చులున్ను తక్కువ

అయినను యిది గుణమున చాలాగొప్పది

వైకము సులభముగా చెల్లించుటకు తగిన ఏర్పాటులుచేసి యున్నది.

సింపున్ అండు కో, లిమిటెడ్.,
మదరాసు ఉదకమండలము

చెన్న పురి బజారుధరలు

1927-వ సం॥ జనవరి 27-న తేది గురువారము

ఆరోగ్యవాంసచ్చ సదర్శనములు

బనవరి 25:—గతసంవత్సరములకంటె నీమా రేయూరి

యందు ఆరోగ్యవాసరోత్సములు విజయవంతముగా జరిగినవి.

టీ పా ట్టి

ఈయూరిలోని బోర్డు హైస్కూలు ప్రధానోపాధ్యాయులకు శ్రీమాన్ జి. వేదాంతచార్యులు బి.ఎ., ఎల్.టి., గారిని, చిత్తూరు బోర్డు హైస్కూలునకు ప్రధానోపాధ్యాయులుగా నియమించిన విషయమును పురస్కరించుకొని, మాయూరి పరనాలయస్థులు గతవారము దొక టిపాట్టినిచ్చి సునముగు వీడుకో లాసంగిరి.

గ్రంథాలయమునకు విరాళము
ఈ యూరియందలి “కింగ్ జార్జి ఫౌండేషన్ ఫ్రైజింగ్ రూము” న
కనుబంధముగా నెలకొల్పబడియుండు “సర్ త్యాగరాయ పె
హేరియల్ ట్రైబ్యునల్ గ్రంథములు గొవిప్పట్టుటకుగాను మా
చిత్తూరుజిల్లా బోర్డువారు 100 (మూడు) రూపాయలను విరాళ
ముగ నివ్వలాగు ఏర్పాటు చేసియున్నారు.

నీటి వనతి

ఈ యూరియంవల్ల ముఖ్యమగు వీధులయందుగల మంచి నీటి బావులన్నియు నీడ లేక నట్టిపోయినవి. పోవుచున్నవి. అందుచే యూరిప్రజల యిబ్బందులను యాత్రీకజనల కష్టములును విశేషమగుచున్నవి గాన, ఘాతూరి యూనియన్ బోర్డు పూర్వ ప్రయత్నములతో నుండు కొశాయాలపద్ధతిని త్వరగా వాడరణమునకు వచ్చుటకు చేయుట ధర్మము నుండును.

కాలమూసము

ఉత్తరాయణ ప్రారంభమునండి ఎండలును శీతముగా
 దినదిన పెక్కుడగుచున్నవి. వర్ష మిహివాప్తమైనది. పరిసరములు
 తొలూకామై త్రిమనకు గాలిబిచ్చును ఎండి నాశమమైనవి.
 సర ములేమీ రె తులదింత నానాటి కధికమగుచునే యున్నది.

మై సూ రు న బ్బు లు
దేహమునకు, గుడ్డలకు శ్రేష్ఠమైనవి
మిక్కిలి అప్పటమైనవి, కల్తీలేదు. ఇందుకు
పూచీ యివ్వబడును.

చందనసంపుట
దీనికి ఆధిక్యతగలదు

ప్రతిచోటను దొంగకును 2
గవర్నమెంటు సబ్బు ఫ్యాక్టరి
3210 జెంగులూరు.

మంచితరుణము త్వర పడుడు

శ్రీమదాంధ్ర కార్తీక మాహాత్యము
పురాణము 3165

గంధక ర్త—అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు.
ఇది స్కాందపురాణములోని సనత్కుమార సంహితా

పరిగణితమును దానికి నూతనాంధ్రీకరణము. కథ అర్థద్భుతములు. శైలి మనోహరము. అనేక పండితకవులకు బెప్పు జెందినవి.

హిందువు లెల్లజరివి పురుషార్థము నార్జించుచుగిన గ్రంథము
పద్యములు సులభశైలితో వ్రాయఁబడినవి. 180 పేజీలు.
పోస్టు ఖర్చులు గాక బైలు తు 1-0-0 మాత్రమే

అనిపెద్ది జగన్నాథశాస్త్రిగారు,

అజ్ఞానము - పుంసలతోపమునకు

మద్రాసు 45 బందరువీధియందున్న అమృతంత్రికరము

నది. వెంటనే వారికి సీసాలు పంపండి. (సం) జె. బి. దాన్స్

1000

1. ధాన్యములు.

వనియూలు బా 1-కి రు 63 0 0 మొదలు 70 0 0 వరకు

బియ్యము బస్తాలు			
వసుమతె నాలివి	,, వ 42 గలవి	తు 12 4 0	14 12 0
నెట్లారవి	,, డిబ్	,, 15 8 0	16 0 0
డిల్లి	,, డిబ్	,, 16 4 0	16 8 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా	1-కి,, 9 10 0	10 0 0
నుపులు	,,	,, 22 0 0	25 0 0

2. ధాన్యము పప్పులు.

కందుల	బహు-1-కి ర 205	,,	15 0 0	16 0 0
పెనగలు	,, డిబ్బో	,,	13 0 0	15 0 0
పెసలు	,, డిబ్బో	,,	15 0 0	16 0 0
మినుములు	,, డిబ్బో	,,	16 8 0	18 0 0
ఉలవలు	,, ర 165	,,	9 0 0	9 12 0

3. సూనెవస్తువులు.

సుప్ర్యులనూ బా 1-కి	,, 158 0 0	158 0 0
నెయ్యి మ 1-కి	,, 14 0 0	25 0 0
కొండాపురం పేరు సెనగపప్పు బా 1-కి	,, 48 0 0	52 0 0
ఇతర ప్రదేశము	,, 45 0 0	47 0 0
రసనగనూ సెనానగనూ బా 1-కి రు 120 ఏడు కొనూ సె		116 0 0
అమురము బా 1-కి	,, 108 0 0	109 0 0

4. చిల్ల రవస్సువులు.

చాయపసుపు బా 1-కి	,,	64 0 0	65 0 0
కూరపసుపు ,,		15 0 0	80 0 0
మింగపకాయము(గుంటూరుది) బా 1-కి	115	0 0	125-0-0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలమిగుల మణి 1-కి			రు 40,±5
కొళిపూ ప్తపాయకట్టు ,,			,, 50,55
బెల్లము బా 1-కి		రు 40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	81 8 0	5 6 00

5. ఇనుము.

జులై-సెప్టెంబర్ 1-5	„	28 0 0	35 0 0
అక్టోబర్	„	61 0 0	62 0 0
నవంబర్	„	80 0 0	85 0 0

3. నూలు.

పుస్తకము యేసుగ నెం 80 పెట్టె 1-కి	8 12 0
నూళ్లయేసుగ నెం 20	6 4 0
నెం 20 బెన్చు సింహం	6 4 0
నెం 24 ,, లాకి	6 4 0
నెం 60 ,, కార్లు	9 2 0
నెం 12½ బామ్మరు	4 12 0
నెం 40 ,,	8 12 0
నెం 44 ,,	4 12 0
నెం 1½ హండిచరి	5 8 0
నెం 12½ న్యూకాటన్	4 12 0
నెం 20½ న్యూకాటన్	6 1 2
నెం 10½ కోయంబత్తురు	5 8 0
నెం 12½ ,,	6 8 0
నెం 14½ ,,	6 8 0
నెం 12½ మాళ్	5 0 0
నెం 16½ ,,	5 6 0

7. చూచి.

బోండావెట్టు బావన 1 కి	రూ 300 0 0
పల్నాడుమాది ,,	,, 145 0 0

3. లోహములు.

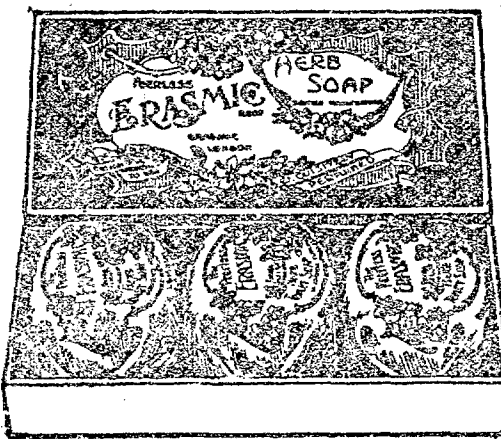
కెండి 100 కులము	"	60 0 0	69 4 0
బంగారు, కులము 1-కి	"	21 0 0	21 2 0
సవము 1-కి	"		18 8 0
ఇత్తడి బా 1-కి	"	284 0 0	288 0 0
రాగి దీప్తి	"	258 0 0	260 0 0

అమృతాంజనము

చక్క-నిడబ్బితో నహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డబ్బన్ 1-కి రు 6-4-0 ప్రతియింట నుండుదగినది
అమృతాంజనం డిపో, 6. 7 తంబుకెట్టి వీధి, మద్రాసు, టెక్ 249, ప్రేరి రోడ్, ఫోర్టు - బొంబాయి.

నిరపాయ కర మైన ఎరాస్మిక్ సబ్బుబిల్లులు

ప్రతి ఒక్కరికి తగినవి-విడ్డలకు స్నానముచేయుటకు-తల్లికి యవ్వనమునందున్న అందము

శాశ్వతముగా యుండుటకును, తండ్రికి పరిశుద్ధ మిచ్చుటకును శ్రేష్ఠమైనది. మిక్కిలి సున్నితముగా సువాసన చేర్చబడినది. మితస్యయము గలది. అరిగి పోయినప్పుడు కూడ మొదటనుండి నల్ల మంచి సువాసన గలిగియుండును.

ఈ రకము, ఇతర సుప్రసిద్ధమైన ఎరాస్మిక్ రకములు అన్ని నుకాణములందును దొరకును.

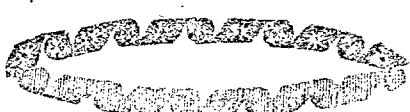
2039

“ఎరాస్మిక్” అత్తరు తయారుచేయునట్టి వారిచే
లండన్, పారిసులో తయారుచేయబడును. 2

రాసుబంగారమునకును, మంచి పెండ్లిని గ్యారంటీ చేయగలము.

కరంచందు చలిత్ దాసు, బంగారు పెండ్లింగల
వర్తకులు 437/3 టంకసాలవీధి, సాహుకారుపేట మద్రాసు.

3137

దరఖాస్తును పంపిన క్యాటలాగును ఉచితముగ పంపబడును.

1927-వ సంవత్సరము జనవరి సంచికతో నాలుగవ సంవత్సరము ప్రారంభ మగుచున్నది.

ప్రతిమాసము

7-వ తేదీన తప్పక

ప్రకటిత మగుచున్నది.

సంవత్సర చందా
రు 6-0-0;

ఆరుమాసములకు
రు 3-0-0;

విడిపుస్తక
అ. 0-10-0.

సుప్రసిద్ధులగు చిత్రకళలచే వ్రాయబడిన గ్రంథచిత్రపటములు, ఇతర చిత్రపటములు,
ప్రాచీనశిల్పములకు సంబంధించిన చిత్రములు, ప్రవరింపబడుచుండును.
విద్యాధికులచే వ్రాయబడిన సవ్యకళలకు సంబంధించిన వ్యాసరాజములు చిత్రవిచిత్రము లగునట్టియు,
సజీవభావ పరంపరలతో నిండినట్టియు మధ్యయు కళలు ప్రచురితము లగుచున్నవి.
జననిమానసునుండి ప్రకటింపబడు ప్రతివ్యాసమునందును వ్యాసకర్తయొక్క ఛాయాపటము హాడ నుండగలదు.
నూతన సంవత్సర ప్రారంభమునుండి కవిరాజ శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రిగారిచే
రచియింపబడిన గీతాధుడు (అను నాటకమును)
క్రొత్తకల్పి సూర్యారావుగారిచే వ్రాయబడిన ప్రసంగకందము (అను నవలయును)
ప్రతిమాసమునకు కొంతభాగము ప్రకటిత మగుచుండును.
చందాదారులుగ చేరువారు వెంటనే వ్రాసికొనుట యుత్తమును.
విభానము:- భారతీకార్యాలయము, తపాలవెట్టె 212, మద్రాసు.

జ్యోతిషము

జ్యోతిష, సామూహిక శాస్త్రములందు సుప్రసిద్ధులైన
ప్రొఫెసర్ కె. ఎస్. ఎస్. ఆయ్యర్ ఎం.ఏ. జ్యోతిషశాస్త్ర
జ్ఞానిచే ప్రాచీన ఋషీశ్వరులచే నిర్ధారణ చేయబడిన శాస్త్రము
నిజమని దృఢావగతము అన్ని విషయములు విపులముగా తెలు
పబడును. విజ్ఞాతకమును, లేక జనకాలము, జననతారీఖును
పంపుడు.

1 సం॥నకు రు 8 లు, 5 సం॥లకు రు 6 లు పూర్తికివి
తమునకు రు 30 లు. 5 ప్రశ్నలకు రు 2 లు నొప్పున చార్జి
చేయబడును. రావు బహదూర్ డాక్టర్ సి. నటేశ్ ఎస్.
ఎస్. ఎస్., కాన్సిల్ డిప్యూటీ కాన్స్టేబులు, మద్రాసు
తెలిపివడి:-“మీరు ఏదేని ఎప్పుడు జరుగజూపుచున్న చిహ్నాలో
అవి అన్ని అట్లే సరిగాజరిగి, కృత్రిమివ్వినవి.” వివరములకు ఈ
దినపత్రికాసముదాయమును వ్రాయుడు.

PROF. K. S. N. AIYAR, M. A.

34, Mosque St., Triplicane,
MADRAS.

ఉచితము

ఖిలాఫతు చరిత్ర:- ఇది మొక యిస్లామీక్ రివ్యుగ్రంథము. ఇం

దు మహమ్మదీయ మరనిస్ట్రా యగు మహమ్మదువారి గూర్చి
యు, ఖిలీఫాగూర్చియు, ఖిలాఫతు ఆంగ్లోసముగూర్చియు
వ్రాయబడినది. దీనికి జనాల్ ఉమర్ అలీషాహిగారు చక్క
నిటీకను వ్రాసియున్నాడు. బేఖాఖీనున కెల్లగును దీనిని జదివి
తీవ్రతను. ఆజ్ఞానిలుగలగు యాభిప్రాయమును బ్రస్తుతదేశ
రిజిట్రలబట్టి యుచితముగ నియంత్రింపబడుచున్నది. ఈక్రింద
సూచించినవిని చిగునానూగు రెండవో లాగుపైసల విలు
వగుల పోస్తుకీలను బంపువారికి వైసువాహింపబడిన గ్రం
థము బుక్కుపోస్తుద్వాతా పంపబడును.

సన్నివేష సత్యకేళనరావు,

(ప్ర.డి.) 8409 మొయిన్ రోడ్డు, విశాఖపట్టణము.

1926 - 1927 సం॥మునందు
చెన్న పురి పందెములు

గిండ్రి
2 వ ఎక్స్ట్రా మీటంగు

(5 దినములు)
మొదటి దినము శనివారము
29-1-1927

7 రోజులుండగు
వృధమ పందెము
మధ్యాహ్నము 3 గంటలకు